

Bakalářská práce

Liberecká stopa v prvních transportech do terezínského ghetta

Studijní program:

B0114A300071 Dějepis se zaměřením na vzdělávání

Studijní obory:

Dějepis se zaměřením na vzdělávání
Zeměpis se zaměřením na vzdělávání

Autor práce:

Tadeáš Kiesl

Vedoucí práce:

Mgr. Kateřina Portmann, Ph.D.
Katedra historie

Liberec 2024

Zadání bakalářské práce

Liberecká stopa v prvních transportech do terezínského ghetta

<i>Jméno a příjmení:</i>	Tadeáš Kiesel
<i>Osobní číslo:</i>	P21000284
<i>Studijní program:</i>	B0114A300071 Dějepis se zaměřením na vzdělávání
<i>Specializace:</i>	Dějepis se zaměřením na vzdělávání Zeměpis se zaměřením na vzdělávání
<i>Zadávací katedra:</i>	Katedra historie
<i>Akademický rok:</i>	2022/2023

Zásady pro vypracování:

V listopadu 1941 přijelo do Terezína 1342 mužů ve dvou transportech (Aufbaukommando I., Aufbaukommando II. – budovací komanda), jejichž úkolem bylo přeměnit prostor pro potřeby ghetta. Mezi nimi se nacházelo i několik původních libereckých občanů. Cílem bakalářské práce je za pomoci analýzy pramenů a jejich komparaci s poznatky z odborné literatury charakterizovat roli Aufaukommand a rekonstruovat životní osudy těch, kteří pocházeli z Liberce.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování práce:

Jazyk práce:

tištěná/elektronická

čeština

Seznam odborné literatury:

PRAMENY:

Archiwum Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau

Centrum vizuální historie Malach

Databáze Arolsen Archives

Databáze holocaust.cz

Databáze Yad Vashem

Národní archiv

Paměť národa

Státní oblastní archiv v Litoměřicích

Státní okresní archiv Liberec

LITERATURA

ADLER, Hans Günther. *Terezín 1941-1945: tvář nuceného společenství Díl I.-Dějiny*. Brno: Barrister & Principal, 2007. ISBN 80-7364-024-4

ADLER, Hans Günther. *Terezín 1941-1945: tvář nuceného společenství Díl II.-Sociologie*. Brno: Barrister & Principal, 2007. ISBN 80-7364-024-4

ADLER, Hans Günther. *Terezín 1941-1945: tvář nuceného společenství Díl III.-Psychologie*. Brno: Barrister & Principal, 2007. ISBN 80-7364-024-4

BONDY, Ruth, PĚKNÝ, Tomáš, ed. *Jakob Edelstein*. Přeložila Lucie LUCKÁ. Praha: Sefer, 2001. Judaika. ISBN 80-85924-23-4.

DWORK, Deborah a R. J. van PELT. *Osvětim: 1270 až současnost*. Praha: Argo, 2006. Historické myšlení. ISBN 80-7203-751-x.

ENGELMANN, Isa. *Židé v Liberci: k dějinám obyvatel města pod Ještědem*. Liberec: Kruh

autorů Liberecka, 2007, 264 s. ISBN 978-80-239-9169-7.

HÁJKOVÁ, Anna. *Poslední ghetto: všední život v Terezíně*. Přeložil Šimon PELLAR, přeložil Jan SEIDL. Praha: Kalich, 2021. ISBN 978-80-7017-302-2.

KÁRNÝ, Miroslav. *Konečné řešení: genocida českých židů v německé protektorátní politice*. Praha: Academia, 1991. ISBN 80-200-0389-4.

KÁRNÝ, Miroslav a Margita KÁRNÁ, ed. *Terezínské studie a dokumenty*. 1997. Praha: Academia, 1997, 334 s. ISBN 80-200-0615-X.

KRYL, Miroslav. *Osud vězňů terezínského ghetta: [v letech 1941-1944]*. Brno: Doplněk, 1999, 225 s. ISBN 80-7239-042-2.

LHOTOVÁ, Markéta, ed. *Likvidace židovských organizací na českém pohraničním území připojeném v říjnu 1938 k nacistickému Německu*.

Liberec: Severočeské muzeum v Liberci ve spolupráci s Židovským muzeem v Praze, 2015. ISBN 978-80-87266-19-9.

SNYDER, Timothy. *Černá zem: Holokaust – historie a varování*. Přeložil Martin POKORNÝ. Praha: Paseka, 2015. ISBN 978-80-7260-322-0

Vedoucí práce:

Mgr. Kateřina Portmann, Ph.D.

Katedra historie

Datum zadání práce:

3. května 2023

Předpokládaný termín odevzdání: 4. června 2024

L.S.

prof. RNDr. Jan Pícek, CSc.
děkan

doc. PhDr. Milan Svoboda, Ph.D.
garant studijního programu

V Liberci dne 1. října 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Jsem si vědom toho, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má bakalářská práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědom následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl poděkovat vedoucí mé bakalářské práce Mgr. Kateřině Portmann, Ph.D., za příležitost si vybrat zajímavé téma, za její pomoc a cenné rady. Dále mé díky patří Ing. Vladimíru Nevludovi LL.A., bez kterého by práce nebyla kompletní. Za psychickou podporu a sdílení informací bych rád také poděkoval Elišce Šebestové. Nesmím zapomenout na pracovníky ze Státního okresní archivu Liberec, kteří byli vždy nápomocní a rychlost jejich komunikace mě nikdy nepřestane udivovat. Můj vděk má i Mgr. Jan Kouřimský z Národního archivu. V neposlední řadě bych chtěl poděkovat své mamce, která mi pomáhala se čtením špatně čitelných archiválií.

Tadeáš Kiesel

Anotace

Bakalářská práce se věnuje problematice tzv. konečného řešení židovské otázky. Konkrétně analyzuje životní osudy mužů, kteří pocházeli nebo nějakou dobu žili v Liberci a byli jako Židé podle norimberských zákonů zařazeni do tzv. Aufbaukommand (komanda výstavby). Jejich úkolem se stalo připravit terezínské ghetto na příjezd tisíců osob. Na základě analýzy nejrůznějších pramenů se podařilo identifikovat devět mužů s vazbou na Liberec, konce války se dožil pouze jeden z nich. Zbývajících osm bylo zavražděno ve vyhlazovacím táboře Auschwitz-Birkenau nebo koncentračním táboře Dachau. Cílem této práce je vrátit jejich příběh alespoň symbolicky do dějiny města.

Klíčová slova: Ghetto Terezín, Aufbaukommando, holocaust, Liberec, vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau, druhá světová válka.

Anotation

The bachelor's thesis addresses the issue of the so-called "Final Solution to the Jewish Question." Specifically, it analyzes the life stories of men who came from or lived for some time in Liberec and who, as Jews under the Nuremberg Laws, were assigned to the so-called Aufbaupkommandos (construction squads). Their task was to prepare the Terezín ghetto for the arrival of thousands of people. Based on the analysis of various sources, nine men with ties to Liberec were identified, of whom only one survived until the end of the war. The remaining eight were murdered in the Auschwitz-Birkenau extermination camp or the Dachau concentration camp. The aim of this thesis is to symbolically return their stories to the history of the city.

Keywords: Terezín ghetto, Aufbaupkommando, holocaust, Liberec, extermination camp Auschwitz-Birkenau, World War II.

Obsah

Úvod	11
1. Kritika pramenů a literatury	12
1.1 Kritika pramenů.....	12
1.2 Kritika literatury	13
2. Konečné řešení židovské otázky	16
2.1 Holocaust a Liberec.....	19
3. Ghetto Terezín	25
3.3 Terezínské ghetto.....	26
3.5 Komanda výstavby – Aufbaufkommando.....	30
4. Liberecká stopa v prvních transpotech	37
4.1 Aufbaufkommando I.....	37
4.1.1 Erich Bauer.....	38
4.1.2 Walter Klein.....	41
4.1.3 Heinrich Deutsch.....	42
4.1.4 Erich Horner	43
4.2 Aufbaufkommando II.....	44
4.2.1 Felix Rieden	45
4.2.2 Wilhelm Lederer.....	46
4.2.3 Fritz Feigl	47
4.2.4 Alfred Wolf.....	49
4.3 Přeživší Bruno Lamm.....	50
Závěr	55
Použité prameny a literatura	58
Prameny.....	58
Archivní prameny.....	58
Databáze	58
Publikované prameny	58

Internetové zdroje.....	58
Odborná literatura.....	60
Ostatní	63
Seznam příloh	63

Seznam tabulek

Tabulka 1. – liberečtí členové Aufbaukommand.....	6
Tabulka 2. – Transport Ak, 24. listopad 1941, Praha – Ghetto Terezín.....	6
Tabulka 3. – Transport J, 4. prosinec 1941, Praha – Ghetto Terezín.....	26

Úvod

Tématem holocaustu se zabývalo již mnoho odborných prací. Je to téma stále aktuální a ožehavé, které přináší nesčetně možností k dalšímu výzkumu. Právě zkoumání tohoto tématu a šíření nových poznatků z epochy, která si vzala životy milionů lidí pomáhá udržovat v paměti tyto neprávem zemřelé osoby. Zabývání se holocaustem upozorňuje na nebezpečí, které představuje nenávist vůči jiným lidem z důvodu jejich rasy, náboženství, etnické příslušnosti nebo jiných charakteristik. Pomáhá nám pochopit, kam může vést extremismus a nenávist a proč je důležité bojovat za lidská práva a rovnost.

Z původně pevnostního města Terezín se stal symbol represe obyvatelstva, které bylo prohlášeno za Židy a Židovky dle Norimberských zákonů. Byl zneužit nacistickým režimem v realizaci jejich plánu na vyhlazení evropských Židů. Město Liberec a jeho integrální židovská komunita byla holocaustem zasažena stejně jako jiná místa v Evropě. Na přípravu Terezína pro příjezdy tisíců lidí využil nacistický aparát mladých mužů. Mužů, kteří měli před sebou perspektivní budoucnost a mohli toho světu mnoho přinést. Na konci listopadu 1941 v brzkých ranních hodinách vyjela z Prahy skupina 342 mužů, která dostala název Aufbaufkommando Ak I.¹ Tito muži byli kvalifikováni k přetvoření pevnostního města v ghetto. V jejich řadách se nacházeli elektrikáři, zedníci, tesaři, pekaři, kuchaři, lékaři, ale i administrativní pracovníci. Nacistický aparát přesně vybral lidi, kteří Terezín přestaví k jejich zruďným úmyslům. Členové komanda výstavby odjezd do Terezína brali jako pracovní nasazení, netušili, že se za nimi brány zavřou a oni se stanou prvními vězni. Pár dní poté přijelo i druhé tisícíčlenné Aufbaufkommando.

Hlavním cílem této bakalářské práce je zpracování osudů členů Aufbaufkommand, kteří pocházeli přímo z Liberce, nebo byli jeho občany. V prvním transportu se nacházeli 4 liberečtí muži. Erich Bauer, Walter Klein, Heinrich Deutsch a Erich Horner. Druhý transport se stal osudným pro 5 mužů, a to: Felix Rieden, Wilhelm Lederer, Fritz Feigl, Alfred Wolf a Bruno Lamm. Jednotlivé osudy jsou zpracované pomocí analýzy, syntézy a komparace dostupných pramenů.

Text je rozdělen do pěti kapitol. První kapitola se zabývá literaturou a především prameny, které byly ve zpracování práce použity. Druhá kapitola se zabývá perzekucí obyvatelstva, které se s židovskou vírou či národností nemuselo vůbec nemuselo identifikovat.² Důraz je tam především na

¹ Komando výstavby/Aufbaufkommando – tzv. transport Ak I a Ak II. In: *Židovské muzeum v Praze* [online]. [vid. 04. 05. 2024]. Dostupné z: <https://pinkas.jewishmuseum.cz/cs/cesty-bez-navratu/ghetto-terezin/komando-vystavby>

² PORTMANN, Kateřina a VAJSKEBR, Jan. *Návrat domů. Po stopách libereckých obětí holocaustu*. PÁNKOVÁ, Jitka. *Advokáti z Moskevské ulice v Liberci a holocaustu*. Technická univerzita v Liberci. Liberec 2023. Rukopis.

Židovskou náboženskou obec v Liberci. Třetí kapitola řeší ghetto Terezín jako místo represe a jeho úlohu napříč historií, je tu silný akcent na Aufbaukomanda obecně a jejich významné členy.

Čtvrtá kapitola již zpracovává jednotlivé osudy libereckých členů prvních dvou transportů. Tyto osudy jsou zpracovány za pomoci archivních materiálů. Na konci práce se nachází obrazová příloha, kde se nachází dostupné fotografie členů pracovních komand, aby se ze statistik a zápisů na papírech stali opravdoví lidé, kteří se vypařili z dějin města pod Ještědem. Dále se tam nachází dokumenty, které přinesly stěžejní zjištění pro tuto práci a tabulky všech členů prvního a druhého pracovního komanda.

1. Kritika pramenů a literatury

1.1 Kritika pramenů

Práce se opírá o několik pramenů. Osudy libereckých členů pracovních komand tvoří archivní materiály ze Státního okresního archivu Liberec, kde se nachází předmnichovské archiválie a sčítací operáty z roku 1921.³ Materiály po září 1938 pochází z Národního archivu. Archivní základ práce je doplněn online databázemi *holocaust.cz*, *pamatnik-terezin.cz*, *arolsen-archives.org*, *geni.com*, *ushmm.org* a v neposlední řadě materiály dostupnými online na webových stránkách Židovského muzea v Praze.⁴

Významným pramenem pro tuto bakalářskou práci byly tzv. *Jahrbuch und Wohnungs-Anzeiger der Stadt Reichenberg* ze Státního okresního archivu v Liberci,⁵ kde se nachází adresy obyvatel seřazených podle abecedy. Tyto *Jahrbuch* vycházely každý rok a dá se z nich zjistit, kdo se v uvedeném roce v Liberci nacházel. Dalším důležitým pramenem byla evidence obyvatel z let 1900–1938.⁶

Národní archiv obsahuje ve fondu Policejní ředitelství Praha II – evidence obyvatelstva (1914–1953) pobytové přihlášky.⁷ Tedy mapuje pobyt libereckých členů Aufbaukomand v Praze. Ve fondu Policejní ředitelství Praha II – všeobecná spisovna (1921–1950)⁸ se nachází spousta dokumentů, pomocí které jsem konkretizoval osudy těchto mužů. Ve fondu Zemský úřad Praha – matriční záležitosti je uloženo tzv. Prohlášení za mrtva,⁹ které bylo zažádáno na Waltera Kleina jeho manželkou Zdeňkou Kleinovou a uzavírá jeho osud. Ve fondu Ministerstvo práce a sociální péče – repatriace je uložen spis týkající se Bruna Lamma¹⁰, který byl důležitým pramenem pro mapování jeho života po návratu do rodného Liberce.

³ SOKA Liberec, fond Sčítací operáty 1921 – Liberec.

⁴ Židovské muzeum v Praze. [online]. [vid. 03. 07. 2024]. Dostupné z: https://collections.jewishmuseum.cz/index.php/Detail/Collection/Show/collection_id/5

⁵ SOKA Liberec, Jahrbuch und Wohnungs-Anzeiger der Stadt Reichenberg.

⁶ SOKA Liberec, AML – IV, 1900–1938.

⁷ Národní archiv, fond Policejní ředitelství Praha II – evidence obyvatelstva (1914–1953).

⁸ Národní archiv, fond Policejní ředitelství Praha II – všeobecná spisovna (1921–1950).

⁹ Národní archiv, fond Zemský úřad Praha – matriční záležitosti. Číslo jednací 5475/1947, karton 1477.

¹⁰ Národní archiv, fond Ministerstvo práce a sociální péče – repatriace. Signatura 9999, karton 1680.

Bez online databází by práce nebyla ucelená, díky nim se dozvídáme, jak někteří muži vypadali a interaktivní prvky, jaké má třeba databáze *holocaust.cz*, slouží k doplnění informací o jejich rodinách.¹¹ Databáze *arolsen-archives.org* často zodpoví na otázku, kde muži zemřeli. Webová stránka *geni.com* je také velice přínosná, jelikož tvoří rodokmeny, ale můžou se na ní objevit nepřesnosti, jelikož jednotlivé profily lidí může spravovat každý. United States Holocaust Memorial Museum a jeho obrovská databáze multimediální pramenů, především rozhovorů s přeživšími, pro mě byla také velmi důležitá. Skrze slova přeživších si můžeme hrůznou atmosféru ghetta, koncentračních a vyhlazovacích táborů představit. Zásadním pro mě byl rozhovor s Edgarem Krásou, členem Aufbaukommand, který dle mého názoru byl sice trochu domyšlený, ale velmi dobře popisuje strukturu prvního Aufbaukommanda.¹²

Posledním stěžejním pramenem byl materiál od Vladimíra Nevluda a jeho neziskové organizace CEBENA – cesta bezmoci a naděje. Nevlud se dlouhodobě zabývá rodinou Lamm a jeho poznatky byly primárním pramenem pro celou kapitolu o jediném přeživším z libereckých členů Aufbaukommand. Na druhou stranu si Nevlud nárokuje monopol na doplňující informace o Brunovi Lammovi a neposkytuje je dál. Konkrétně se jedná o pravděpodobně stále žijící nevlastní dceru Bruna Lamma, na kterou má kontakt, ale odmítl mi ho poskytnout.

1.2 Kritika literatury

Existuje spousta děl zabývajících se problematikou holocaustu, druhé světové války a ghetta Terezín. Publikace, která se zabývá pouze Aufbaukommandy ale není.

Důležitou prací k pochopení problematiky holocaustu je monografie Timothy Snydera *Černá zem*.¹³ Timothy Snyder se zabývá příčinami a důsledky holocaustu. Analyzuje politické a sociální faktory, které vedly k této události, a varuje před možností opakování podobných katastrof v budoucnosti. Kniha zdůrazňuje důležitost porozumění historii pro prevenci podobných událostí. Knihou českého historika Miroslava Kárného s názvem *Konečné řešení*¹⁴ je poskytováno hlubší porozumění problematice známé jako "konečné řešení židovské otázky". Autor se zaměřuje na události týkající se genocidy Židů a Židovek v Protektorátu Čechy a Morava. Popisuje diskriminační opatření, která vedla k izolaci židovského obyvatelstva od zbytku společnosti prostřednictvím různých nařízení a zákazů. Kniha dále analyzuje ghetto, jako je Terezín, a jejich organizaci a účel. Práce Miroslava

¹¹ Prokliky na rodinné příslušníky, kteří se stali také oběťmi holocaustu.

¹² Oral history interview with Edgar Krasa. In: *United States Holocaust Memorial Museum*. [online]. [vid. 05. 07. 2024]. Dostupné z: <https://collections.ushmm.org/search/catalog/irn514104>.

¹³ SNYDER, Timothy. *Černá zem: holokaust – historie a varování*. Praha: Paseka, 2015. ISBN 978-80-7432-655-4

¹⁴ KÁRNÝ, Miroslav: „Konečné řešení“. *Genocida českých Židů v německé protektorátní politice*. Academia, Praha 1991.

Kárného je pro tuto práci důležitá i z toho důvodu, že Miroslav Kárný byl sám členem prvního pracovního komanda.¹⁵

Situaci v terezínském ghettu podrobně zkoumal Miroslava Kryla v knize s názvem *Osud vězňů terezínského ghetta v letech 1941-1944*.¹⁶ K hlubšímu porozumění ghetta Terezín sloužila publikace Hanse Günthera Adlera *Terezín 1941-1945: tvář nuceného společenství Díl I. – Dějiny*.¹⁷ Výše zmíněný Miroslav Kárný byl spoluzakladatel periodika *Terezínské studie a dokumenty*,¹⁸ které bylo stěžejní i pro tuto práci a poskytlo informace jak o ghettu,¹⁹ tak i k samotným pracovním komandům.²⁰ Pro základní přehled o Aufbaukommandech slouží internetový článek Matěje Stránského na webu *holocaust.cz*.²¹

Za zmínku rozhodně stojí dílo Isy Engelmann, *Židé v Liberci. K dějinám obyvatelstva města pod Ještědem*.²² Isa Engelmann, se narodila v roce 1936 v Bombaji, část dětství prožila v Liberci a žije v italské Veroně. Tato kniha je výsledkem autorčiny několikaleté badatelské činnosti. Podařilo se jí zmapovat deportované liberecké občany, které i rozřadila do konkrétních transportů a zároveň sepsat historii židovské přítomnosti v Liberci. *Židé v Liberci. K dějinám obyvatelstva města pod Ještědem* je stěžejním a vstupním dílem pro problematiku libereckého židovského obyvatelstva. K hlubšímu porozumění situace na Liberecku sloužila i monografie *Liberec*,²³ konkrétně kapitola *Liberec v Československu (1918-1938)* od Roberta Kvačka a práce Markéty Lhotové v periodiku *Fontes Nissae*.²⁴ Za zmínku určitě stojí i další publikace Markéty Lhotové, a to *Synagogy v plamenech křesťálová noc 1938 v českém pohraničí*. K dispozici jsem měl i rukopis *Návrat domů. Po stopách libereckých obětí holocaustu*,²⁵ který editovali Kateřina Portmann a Jana Vajskebr. Tato kolektivní monografie absolventů katedry historie Technické univerzity v Liberci a Kateřiny Portmann se zabývá konkrétními osudy lidí z Liberce, jejichž život byl zasažen holocaustem.

¹⁵ Viz Tabulka č.2 v přílohách.

¹⁶ KRYL, Miroslav. *Osud vězňů terezínského ghetta*. Knihy dokumenty. Brno: Doplněk, 1999. ISBN 80-7239-042-2.

¹⁷ ADLER, Hans Günther. *Terezín 1941-1945: tvář nuceného společenství*. 1., opr. a dopl. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2003. ISBN 80-86598-29-2.

¹⁸ Institut Terezínské iniciativy. In: *terezinstudies.cz*. [online]. [02. 07. 2024]. Dostupné z: <http://www.terezinstudies.cz/cs/index.html>

¹⁹ KÁRNÁ, Margita a KÁRNÝ, Miroslav (ed.). *Poznámky ke zprávě Marice Rossela*, in: *Terezínské studie a dokumenty 1996*. 1996. Praha: Academia, 199. ISBN 80-200-0582-X.

²⁰ KÁRNÁ, Margita a KÁRNÝ, Miroslav (ed.). *Aufbaukommando a rok v kladenských dolech*, in: *Terezínské studie a dokumenty 1997*. 1997. Praha: Academia, 1997. ISBN 80-200-0615-X.

²¹ Matěj Stránský: *Aufbaukommando (1941), První transport do terezínského ghetta, 24. listopadu 1941*. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 03. 07. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/dejiny/ghetto-terezin/vznik-ghetta/aufbaukommando-1941/>

²² ENGELMANN, Isa. *Židé v Liberci: k dějinám obyvatel města pod Ještědem*. Liberec: Kruh autorů Liberecka, 2007, 264 s. ISBN 978-80-239-9169-7.

²³ MELANOVÁ, Miroslava, et al. *Liberec*. Nakladatelství Lidové noviny, Praha 2017. ISBN 9-80-7422-484-3.

²⁴ LHOTOVÁ, Markéta. *Příspěvek k historii židovských komunit na Jablonecku a Liberecku v období 1938-1939*. In: *Fontes Nissae*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2002. ISBN 80-7083-666-0.

²⁵ PORTMANN, Kateřina a VAJSKEBR, Jan. *Návrat domů. Po stopách libereckých obětí holocaustu*. Technická univerzita v Liberci. Liberec 2023. Rukopis.

Na závěr bych ještě chtěl zmínit práce studentů. Zdrojem i inspirací pro mě byla diplomová práce Lindy Skrbkové *Děti z Liberce v tzv. konečném řešení židovské otázky*.²⁶ Michal Žukov a jeho bakalářská práce *Vývoj názvů ulic libereckých čtvrtí I-V od roku 1858* byl také důležitým zdrojem.²⁷ V rámci projektu SVUČ Eliška Šebestová²⁸ dohledala jména deportovaných libereckých občanů do terezínského rodinného tábora. Přímo tím navazovala na diplomovou práci Lindy Skrbkové, jež během svého výzkumu vytvořila databázi všech obětí holokaustu pocházejících z Liberce. Výzkum Elišky Šebestové je také zdrojem k mé bakalářské práci.

Celkový seznam veškeré použité literatury a pramenů se nachází na konci práce.

²⁶ SKRBRKOVÁ, Linda. *Děti z Liberce v tzv. konečném řešení židovské otázky* [online]. Liberec 2022 [vid. 03. 07. 2024]. Dostupné z: <https://dspace.tul.cz/items/4d2b0ba6-dbfa-4b94-ae65-ed15b0f3bb05>. Diplomová práce. Technická univerzita v Liberci, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická.

²⁷ ŽUKOV, Michal. *Vývoj názvů ulic libereckých čtvrtí I-V od roku 1858* [online]. Liberec 2020 [vid. 03. 07. 2024]. Dostupné z: <https://dspace.tul.cz/server/api/core/bitstreams/2e300be9-50fb-4b0f-bd99-fb4db6b74a1a/content>. Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická.

²⁸ ŠEBESTOVÁ, Eliška. *Liberečtí občané v Terezínském rodinném táboře*. Liberec 2024. Studentská vědecko-umělecká činnost. Technická univerzita v Liberci, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická. Rukopis.

2. Konečné řešení židovské otázky

Nacistická ideologie a samotné Hitlerovo přesvědčení hovoří o lidských rasách stejně jako o živočišných druzích, které by se neměly míchat mezi sebou. Rasy mají bojovat s ostatními rasami a usilovat o jejich vybití, toto krédo navíc nacisté doplnili o dobytí „životního prostoru“.²⁹ Ve středu samotné nacionálně-socialistické ideologie stálo hanobení, pronásledování a odstranění židovského obyvatelstva. Nacistická doktrína absorbovala antisemitskou politiku, která se vyvíjela v 19. století v německé, ale i rakouské společnosti. Samotný antisemitismus v Evropě vyrůstal z křesťanského protižidovského zaměření.³⁰

Nacistická ideologie označila Židy nepřitelem „čisté árijské krve“. Ještě před uchopením moci Hitler označoval Židy jako viníky prohrané války. V roce 1920 v Mnichově žádal o vyhlazení „židovského zla“ do základů. Tento protižidovský narativ se stal cílem celé nacistické strany a po Hitlerově nástupu k moci v lednu 1933 také cílem německé politiky.³¹

Hitlerovská politika vůči osobám označené za Židy dle takzvaných norimberských zákonů se dá dělit do 3 období. První období začíná jmenováním Hitlera říšským kancléřem v lednu 1933 a trvá až do roku 1939. Poté, co nacisté převzali moc, tak začal „svévolný“ teror, který většinou organizovaly jednotky SA. Okamžitě došlo k napadání židovského obyvatelstva a jejich postupnému vyřazování ze společnosti. 1. dubna 1933 byl na židovské obchodníky, právníky, lékaře a živnostníky vyhlášen bojkot zaštitěný propagandou.³² Bojkot byl stvrzen zákonem ze 7. dubna 1933, který umožňoval propouštění osob označených za neárijské, ale také komunistické a tzv. nespolehlivé osoby.³³ Školství bylo také nacistickou ideologií ovlivněno již na počátku jejich vlády. Na základě zákona, který byl přijat 25. dubna 1933, byl stanoven limit procentuálního zastoupení židovských studentů na německých školách a univerzitách, který nesměl přesáhnout 1,5 % celkového počtu studujících, tento proces vyvrcholil v listopadu 1938 kdy byli Židé kompletně vyloučeni z veřejných škol.³⁴

Právně byla perzekuce Židů ukotvena takzvanými norimberskými zákony, které omezovaly základní práva a svobody židovského obyvatelstva. Vyhlášeny byly v Norimberku na Říšském sněmu

²⁹ SNYDER, Timothy. *Černá země: holokaust – historie a varování*. Praha: Paseka, 2015. ISBN 978-80-7432-655-4. S. 12.

³⁰ KRYL, Miroslav. *Osud vězňů terezínského ghetta*. Knihy dokumenty. Brno: Doplněk, 1999. ISBN 80-7239-042-2. S. 7.

³¹ KÁRNÝ, Miroslav: „Konečné řešení“. *Genocida českých Židů v německé protektorátní politice*. Academia, Praha 1991. S. 7-8.

³² Pronásledování německých Židů pro převzetí moci nacisty. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 23. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/dejiny/soa/Nacionalnesocialisticke-konecne-reseni-konecne-reseni-zidovske-otazky-v-evrope/pronasledovani-nemeckych-zidu-po-prevzeti-moci-nacisty/>

³³ KRYL, Miroslav. *Genocida evropských Židů*. In: KRYL, Miroslav, et al. *Rasismus, antisemitismus, holokaust*. Ústí nad Labem: Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2011, s. 42-136. ISBN 978-80-7414-389-2. S. 145.

³⁴ SKRBKOVÁ, Linda. *Děti z Liberce v tzv. konečném řešení židovské otázky*. Liberec 2022. Diplomová práce. Technická univerzita v Liberci, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická. S.19.

15. září 1935.³⁵ Jedná se především o zákon o ochraně německé krve a německé cti, zákon o říšském občanství a zákon o říšské vlajce.

Zákon o říšské vlajce stanovuje, že oficiální vlajkou se stává prapor s hákovým křížem. Říšským znakem se stala orlice s dubovým věncem s hákovým křížem.³⁶

Zákon o říšském občanství dělil německé obyvatelstvo na státní příslušníky a říšské občany. Podle § 2 (1) zákona o říšském občanství byl „*Říšským občanem jest pouze státní příslušník německé nebo příbuzné krve, který dokazuje svým chováním, že je ochoten a schopen věrně sloužit německému národu a říši.*“³⁷ Státní příslušníci neměli žádná politická práva.³⁸

Zákon o ochraně německé krve a německé cti konkrétně upravuje protižidovská opatření. Původní ustanovení zní: „*Říšský sněm, proniknut poznáním, že čistota německé krve je předpokladem dalšího trvání německého lidu, a prodchnut nezlomnou vůlí zabezpečiti německý národ pro všechnu budoucnost*“.³⁹ Tento zákon zakazoval manželské svazky mezi osobami židovského původu a jednotlivci s německým původem nebo příbuzenstvím k němu. Manželství uzavřené v rozporu s tímto zákonem bylo považováno za neplatné od samého počátku, a to i ve případě, že bylo uzavřeno v zahraničí. Pouze státní návladní, což je pozice srovnatelná se současným státním zástupcem, měl právo podat žalobu na neplatnost manželství. Trestní sankce byly uplatňovány jak vůči osobám uzavírajícím neplatné manželství, tak i proti úředníkům, kteří taková manželství uzavírali. Zákon zakazoval nejen manželské svazky, ale také mimomanželské vztahy mezi osobami židovského původu a osobami německého nebo příbuzného původu. Mimomanželský vztah byl definován jako sexuální styk.⁴⁰ Zákon obsahuje definici označování Židů, kterými mohl být kdokoli, kdo má alespoň tři židovské prarodiče. Hovoří se v něm také o takzvaných míšencích I. a II. stupně.⁴¹ Samotný státní aparát určoval, jestli je člověk Žid nebo ne. Vzniklo takzvané ghetto beze zdí, izolované prostředí, které nemělo vytyčené teritoriální hranice, ale bylo uzavřeno diskriminačními omezeními osob prohlášených za Židy dle takzvaných norimberských zákonů.⁴²

³⁵ KRYL, Miroslav. *Genocida evropských Židů*. In: KRYL, Miroslav, et al. *Rasismus, antisemitismus, holocaust*. S. 145.

³⁶ Zákon o říšských vlajkách (Reichsflaggengesetz) ze dne 15. září 1935 (RGBII., S. 1145).

³⁷ BEYER, Rudolf. *Norimberské zákony z 15. září 1935 (zákon o říšských vlajkách, zákon o říšském občanství, zákon na ochranu německé krve a německé cti) a zákon o zdravém manželství z 18. října 1935*. přeloženo dle 6. německého vydání Praha: nakladatelství Atlas s.r.o., 1939. S. 23.

³⁸ Zákon o říšském občanství (Reichsbürgergesetz) ze dne 15. září 1935 (RGBII., S. 1146).

³⁹ BEYER, Rudolf. *Norimberské zákony z 15. září 1935 (zákon o říšských vlajkách, zákon o říšském občanství, zákon na ochranu německé krve a německé cti) a zákon o zdravém manželství z 18. října 1935*. S. 23.

⁴⁰ První nařízení k provedení zákona na ochranu německé krve a německé cti (Erste Verordnung zum Gesetz zum Schutze des deutschen Blutes und der deutschen Ehre) ze dne 14. listopadu 1935 (RGBI I., S. 1334).

⁴¹ Znění zákona v českém jazyce online, Zákon o říšském občanství. In: *holocaust.cz* [online]. 19. 8. 2019 [vid. 15. 5. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/dejiny/holocaust/historicky-kontext/nacisticka-ideologie/norimberske-zakony-1935/>

⁴² (STÁTNÍ) DISKRIMINACE ŽIDŮ. In: *holocaust.cz*. [online]. [vid. 03. 07. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/dejiny/soa/zide-v-ceskych-zemich-a-konecne-reseni-zidovske-otazky/ghetto-bez-zdi/>

Právě zde jsou kořeny myšlenky „židovské otázky“, která nejprve počítala s vystěhováním židovského obyvatelstva do vzdálených oblastí, kde by nenarušovali „přirozený řád věcí“.⁴³ Myšlenku emigrace schvalovaly německé úřady až do října 1941, kdy se začaly prosazovat jiné metody v rámci konečného řešení. Ale před říjnem 1941 byla hlavním narativem protižidovské politiky právě emigrace, a to často i nucená. Německo mezi lety 1933–1941 opustilo kolem 270 000 osob označených za Židy a Židovky. Toto číslo představuje více jak polovinu původní židovské populace.⁴⁴ Odchod židovského obyvatelstva byl pro německou nežidovskou společnost akceptovatelnější, než kdyby se přistoupilo rovnou na genocidu. Himmler dokonce prohlásil: „*Doufám, že díky možnosti vystěhovat všechny Židy do Afriky nebo nějaké jiné kolonie už pojem Žida jednou provždy zmizí z povrchu zemského.*“⁴⁵

V noci z 9. na 10. listopadu, tedy po Anšlusu Rakouska a podepsání Mnichovské dohody, na území Německa došlo k pogromu. Tříštily se výlohy židovských obchodů, hořely synagogy a rozbíjely okna. Přímý útok na židovské obyvatelstvo ale nepřinesl kýžený výsledek. Většinová populace nesouhlasila s agresí a násilnostmi a často se spíše chovala empaticky vůči svým židovským spoluobčanům. Takzvaná Křišťálová noc prokázala, že útoky proti židovskému obyvatelstvu musí být provedeny mimo území Německa, v oblastech, kde německá moc rozvrátila stát a má volnou ruku jednat, mimo dosah německé veřejnosti.⁴⁶

Druhé období se odehrávalo mezi léty 1939–1941, konkrétně mezi vypuknutím druhé světové války a operací Barbarossa. Tato epocha přinesla termín „Endlösung der Judenfrage“, neboli konečné řešení židovské otázky, který vznikl na konferenci ve Wannsee v lednu 1942.⁴⁷ SS-Obergruppenführer Reinhard Heydrich svolal vysoké představitele německého aparátu. Společně řešili postup při řešení „židovské otázky“. Jednali o eliminování Židů a Židovek ze všech oblastí německého národa. Mělo dojít k transportům na východ a v meziprostoru měla být zřízena takzvaná tranzitní ghetta. Jedním z těchto ghatt bylo i ghetto Terezín na území Protektorátu Čechy a Morava, které primárně sloužilo jako místo pro shromažďování starších osob. Na konferenci se určilo, kteří Židé budou zařazeni do transportů na východ podle míry „míšenectví“. Míšenci I. stupně, kteří byli vyňati z transportů a zůstali na území Velkoněmecké říše, měli být sterilizováni, aby se zabránilo tzv. smíšeným manželstvím. V táborech na východě měli vězni sloužit k nuceným pracím, jako například stavba dopravní infrastruktury, přičemž

⁴³ SNYDER, Timothy: *Černá zem: holokaust – historie a varování*. S. 19.

⁴⁴ ČAPKOVÁ, Kateřina; FRANKL, Michal: *Nejisté útočiště. Československo a uprchlíci před nacismem 1933–1938*. Paseka, Praha – Litomyšl 2008, S. 197-198.

⁴⁵ Citováno v: ALY, Götz: „*Konečné řešení*“. *Přesun národů a vyhlazení evropských Židů*. Argo, Praha 2006, S. 89.

⁴⁶ SNYDER, Timothy. *Černá zem: holokaust – historie a varování*. S. 88-89.

⁴⁷ KRYL, Miroslav. *Genocida evropských Židů*. In: KRYL, Miroslav, et al. *Rasismus, antisemitismus, holokaust*. S. 142.

byla předpokládána vysoká úmrtnost. Celý proces deportace měl být financován samotnými Židy, přičemž majetnější jedinci měli financovat své chudší soukmenovce.⁴⁸

Třetí a poslední období nastává po útoku na Sovětský svaz v červnu roku 1941, kdy se nacistický režim snaží získat Lebensraum neboli životní prostor. Původním plánem bylo přesídlení židovského obyvatelstva do vzdálených oblastí sovětského území.⁴⁹ Úplný situační zvrát nastal se vznikem takzvaných Einsatzgruppen, které s nařízením Reinharda Heydricha začaly podněcovat pogromy na židovské obyvatelstvo a také se měly zbavit Židů a Židovek v komunistické straně a jiných státních orgánech.⁵⁰ V podzimních transpotech roku 1941 odjížděly první transporty jak z německého území a protektorátu Čechy a Morava, tak z okupovaného území. Židé a Židovky začali být systematicky vyvražďováni, a to co nejefektivněji a nejrychleji to šlo.⁵¹ Myšlenka přesídlení osob označených za Židy a Židvky na Madagaskar byla zavržena a nahrazena vyhlazovacími tábory.

Moderní výzkumy tvrdí, že se oběťmi tzv. konečného řešení židovské otázky stalo nejméně 6 milionů Židů, z toho 1,5 milionu dětí a mladistvých.⁵²

2.1 Holocaust a Liberec

Během sčítání lidu v Československu v roce 1921 v Liberci k židovskému náboženství přihlásilo 1 602 lidí, přičemž naprostá většina uvedla jako svou národnost německou, i když tu byla možnost uvedení židovské národnosti. K židovské národnosti se přihlásilo pouhých 130 osob.⁵³ To vypovídá o tom, že oněch 1602 lidí bralo židovství jako víru, a ne jako národnost.

V souvislosti s vydáním takzvaných norimberských zákonů v roce 1935, které se nepřímo projevovaly i v Liberci, se i situace mezi židovským obyvatelstvem v pohraničí začala měnit. Do Liberce začaly pronikat zprávy o útocích na židovské obyvatelstvo z Německa a spousta židovských obyvatel ztratila své kontakty, ať už obchodní, tak osobní, které byly často intenzivnější směrem do Německa, než do vnitrozemí.⁵⁴ Ve volbách do politických okresů v roce 1935 v Liberci zvítězila Sudetoněmecká strana s jasnou převahou, celkově ji volilo 69,8 % libereckých voličů.⁵⁵ Další událostí, která eskalovala napětí v Liberci, byla anexe Rakouska Německem v roce 1938, kterou divoce oslavovala Sudetoněmecká strana. Vliv Sudetoněmecké strany stále rostl a s ním i její členská základna, který v létě 1938 čítala 1 400 000 osob. Starostou Liberce, i přes stále rostoucí vliv Sudetoněmecké strany, zůstal až

⁴⁸ ŠIMÍČEK, Petr: Protokol konference ve Wannsee (20. ledna 1942), in: *Moderní dějiny* [online], 31.7.2012 [vid. 04. 05. 2024], dostupné z: <http://www.moderni-dejiny.cz/clanek/protokol-z-konference-ve-wannsee-20-ledna-1942/>.

⁴⁹ KRYL, Miroslav. *Genocida evropských Židů*. In: KRYL, Miroslav, et al. *Rasismus, antisemitismus, holocaust*. S. 157-158.

⁵⁰ Tamtéž. S. 158.

⁵¹ Tamtéž. S.163-164.

⁵² SKRBKOVÁ, Linda. *Děti z Liberce v tzv. konečném řešení židovské otázky*. S. 17.

⁵³ Tamtéž. S. 105.

⁵⁴ Pánková, Jitka. *Tzv. konečné řešení židovské otázky–případ advokátů z Moskevské ulice v Liberci*. Liberec 2019. Diplomová práce. Technická univerzita v Liberci, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická. S. 31.

⁵⁵ KVAČEK, Robert: *Liberec v Československu (1918–1938)*. S. 286.

do roku 1938 demokrat Karl Kostka, který zastupoval Německou demokratickou svobodomyšlnou stranu.⁵⁶

Je podstatné zmínit, že ne všichni občané, kteří byli takzvanými norimberskými zákony postihnuti a označeny za Židy, se v předchozích letech reálně hlásili k židovské náboženské komunitě. Často byli zapsáni v židovských matrikách, ale víru nepraktikovali nebo se vůbec za Židy nemuseli považovat, to bylo nacistickému režimu jedno, hlavní roli hrál zápis prarodičů v židovské matrice.⁵⁷ Výběr národnosti také nemusel souviset s identitou lidí, lidé často uváděli národnost pragmaticky podle situace. Občané se často stali obětmi takzvaného Grupismu,“ tedy jevu, kdy je skupina označovaná jako homogenní celek a jejíž členové jsou si rovni, v případě takzvaných norimberských zákonů to je označení Žid/Židovka. Židé a Židovky dle takzvaných norimberských zákonů ale nebyli jednotná skupina. Typickým libereckým příkladem tohoto jevu jsou čtyři advokáti z Moskevské ulice. Do skupiny těchto čtyř advokátů patřil henleinovec Gustav Glaessner a předseda liberecké židovské náboženské obce Leopold Langstein. Oba postihl stejný osud a stali se oběťmi holocaustu.⁵⁸ Mezi liberecké členy Aufbaukommand patřili především ti, kteří se s židovstvím v náboženském slova smyslu identifikovali. Těmi byli Walter Klein, Erich Horner a Heinrich Deutsch z prvního pracovního komanda. Z druhého pracovního komanda se s židovským vyznáním ztotožňovali Felix Rieden, Wilhelm Lederer, Fritz Feigl a Alfred Wolf. Pouze Erich Bauer z Ak I. byl dle sčítání obyvatel 1921 bez vyznání. Všichni z výše jmenovaných se hlásili k německé národnosti.⁵⁹ Právě kvůli těmto je v této práci pasáž o liberecké Židovské náboženské obci.

Židovská komunita byla součástí Liberce již od dob Albrechta z Valdštejna.⁶⁰ Po smrti Valdštejna se jeho frýdlantské panství dostává do rukou hrabat Gallasů, později Clam-Gallasů, kteří měli k Židům rozpolcený vztah. V období Gallasů a Clam-Gallasů Židé a Židovky neměli povoleno získávat pozemkový majetek. Na židovské obchodníky byl uvalen zákaz prodávání metrové zboží například na jarmarcích, ale na druhou stranu se zabývali velkoobchodem, ke kterému neměli běžní řemeslníci přístup. Židovští velkoobchodníci z Liberce se prosadili na vzdálených trzích, kde prodávali především liberecké sukno. Liberecké sukno se dostalo nejenom do celé Evropy, ale mělo i odbytiště v Severní a Jižní Americe a na Blízkém Východě.⁶¹

Před vznikem liberecké Židovské náboženské obce byli všichni narození zapisováni v židovské matrice v Turnově. Liberecká židovská komunita měla silné spojení i s nedalekou Žitavou, kam si někteří Židé a Židovky zapsali trvalý pobyt v době protižidovských zákonů. V roce 1827 se v Liberci

⁵⁶ KVAČEK, Robert: *Liberec v Československu (1918–1938)*. S. 284.

⁵⁷ BENDÁSEK, Tomáš: *Příběh rodiny Goltz*. Diplomová práce, Technická univerzita v Liberci 2020, S. 74.

⁵⁸ PORTMANN, Kateřina a VAJSKEBR, Jan. *Návrat domů. Po stopách libereckých obětí holocaustu*. PÁNKOVÁ, Jitka. *Advokáti z Moskevské ulice v Liberci a holocaust*. Rukopis.

⁵⁹ SOKA Liberec, fond Sčítací operáty 1921.

⁶⁰ ENGELMANN, Isa. *Židé v Liberci: k dějinám obyvatel města pod Ještědem*. Liberec: Kruh autorů Liberecka, 2007, 264 s. ISBN 978-80-239-9169-7. S. 16–17.

⁶¹ Tamtéž.

začaly vydávat židovské pasy za úplaty, celkem v té době v Liberci pobývalo 57 židovských obchodníků. Když v roce 1848 vyšla nová ústava, tak se v Liberci kolem roku 1862 začaly zabydlovat první židovské rodiny a roku 1867 se židovskému obyvatelstvu dostalo zákonné rovnoprávnosti. Noví osadníci pocházeli především z Čech a Moravy, někteří ale pocházeli také z Vídně a jiných částí monarchie. Tato doba se také vyznačuje projevy německého nacionalismu spojeného s antisemitismem.⁶²

Liberecká židovská náboženská obec má počátky právě kolem roku 1860,⁶³ kdy se do Liberce začaly stěhovat židovské rodiny z oblastí kolem Turnova, Jičína, Mladé Boleslavi, Poděbrad či Prahy.⁶⁴ Mezi její zakladatele patří Jakob Spitz, který byl prvním předsedou.⁶⁵ Statut náboženské obce získala oficiálně v roce 1877, i když v novinách Reichenberger Zeitung se o Židovské náboženské obci hovoří již v roce 1863, a postupně rozšiřovala svou členskou základnu.⁶⁶

Až do roku 1880 podléhala liberecká židovská náboženská obec řízení krajského rabína v Mladé Boleslavi. Mladá Boleslav měla specifické postavení, jakožto centrum židovské učenosti. Přezdívalo se jí „Jeruzalém nad Jizerou“. Od oficiálního vzniku v roce 1877 do roku 1938 v Liberci působili tři rabíni – Salomon Pollak (1877–1889), dr. Adolf Posnanski (1889–1891), původem z Ruska a již zmíněný prof. dr. fil. Emil Hofmann (1892–1938), jenž napsal důležité dílo, kterým zmapoval historii liberecké židovské náboženské obce, pod názvem *Dějiny Židů v Liberci*.⁶⁷ Profesor Hofmann bydlel na Ehrlichstrasse č. p. 24⁶⁸, dnešní Matoušova ulice.⁶⁹ Sekretariát náboženské obce sídlil v Liliengasse č. p. 5⁷⁰, dnešní Liliová ulice.⁷¹ 20. dubna 1865 vznikl v Ruppertsdorfer Strasse,⁷² dnešní Ruprechtické ulici židovský hřbitov, který tam najdeme dodnes. Liberečtí Židé a Židovky do té doby své zemřelé pohřbívali v Turnově.⁷³ Hřbitov byl rozšířen roku 1900 po koupi sousedního pozemku. Zároveň se přistavěla i obřadní síň, márnice a byt pro domovníka. Hřbitov pustl během druhé světové války, v období socialismu byla obřadní síň využívána jako skladiště kávy. Nyní je celý areál renovovaný.⁷⁴

⁶² ENGELMANN, Isa. *Židé v Liberci: k dějinám obyvatel města pod Ještědem*. S. 25.

⁶³ LHOTOVÁ, Markéta: Příspěvek k historii židovských komunit na Jablonecku a Liberecku v období 1938-1939, in: *Fontes Nissae*. S. 105.

⁶⁴ ENGELMANN, Isa. *Židé v Liberci: k dějinám obyvatel města pod Ještědem*. S. 24.

⁶⁵ Tamtéž. S. 40.

⁶⁶ Tamtéž. S. 33.

⁶⁷ Tamtéž. S. 34-35.

⁶⁸ ENGELMANN, Isa. *Židé v Liberci: k dějinám obyvatel města pod Ještědem*. S. 35.

⁶⁹ ŽUKOV, Michal. *Vývoj názvů ulic libereckých čtvrtí I-V od roku 1858*. Liberec. Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická. S. 56.

⁷⁰ ENGELMANN, Isa. *Židé v Liberci: k dějinám obyvatel města pod Ještědem*. S. 35.

⁷¹ ŽUKOV, Michal. *Vývoj názvů ulic libereckých čtvrtí I-V od roku 1858*. S. 55

⁷² ŽUKOV, Michal. *Vývoj názvů ulic libereckých čtvrtí I-V od roku 1858*. S. 60.

⁷³ ENGELMANN, Isa. *Židé v Liberci: k dějinám obyvatel města pod Ještědem*. S. 47.

⁷⁴ Tamtéž. S. 47-48.

První modlitebna sloužící libereckým Židům a Židovkám své prostory otevřela v roce 1861 v pronajaté místnosti domu č.2 v Röchlitzer Strasse⁷⁵, na dnešní třídě Dr. M. Horákové.⁷⁶ Pod modlitebnou byla lisovna sukna, která způsobovala vysoké teploty v místnosti nad ní. Špatnými podmínkami a svou kapacitou nestačila. Ve Friedländerstrasse č. p. 10,⁷⁷ dnešní Frýdlantské ulici,⁷⁸ si náboženská obec záhy pronajala dvě poschodí, které sloužily jako modlitebna s kapacitou 104 míst pro muže a s galerií pro 104 ženy. Roku 1884 liberecká židovská náboženská obec získala pozemek v Lerchenfeldgasse,⁷⁹ dnešní Rumjancevově ulici,⁸⁰ kde byla postavena synagoga, která se stala jednou z monumentů Liberecké aglomerace. Synagoga se nacházela blízko centru města a divadlu. Návrh synagogy je od vídeňského architekta profesora Karla Königa a na stavbu dohlížel liberecký architekt Daud.⁸¹ Celkově stavba stála 150 000 florénů⁸² a více jak polovinu částky pokryly dary a odkazy ze závětí, nejenom židovského obyvatelstva. Druhou část sumy pokryly úvěry z liberecké spořitelny a soukromé dlužní úpisy. K vysvěcení synagogy došlo 24. září 1889.⁸³

Synagoga byla postavená z těch nejlepších materiálů. Podezdívka byla tvořena bílou žulou, portál a postranní vstupy do ženské galerie byly z broušené žuly. Pilastry a dřívky sloupů u hlavního vstupu tvořila broušená modrá žula a leštěné žuly. Římsy tvořící přechod k osmiboké věži byly vyhotoveny z hořického pískovce. Carrarský mramor, spolu s červeným salzburským mramorem, byl použit na desky Zákona. Celému objektu dominovala částečně pozlacená kopule. Vnitřek synagogy s kazetovým stropem byl polychromně ozdoben. Stavbu synagogy provedly firmy, které byly všechny z Liberce. V objektu se nacházely varhany, které zhotovila prestižní firma Rieger.⁸⁴ V polovině roku 1899 byla synagoga pozlacená.

Pro židovské obyvatele nejen z pohraničních oblastí, ale z celé třetí říše se noc z 9. na 10. listopad 1938 stala osudnou. A do dějin vešla pod názvem Křišťálová noc. Tato událost představovala vrchol nacistického teroru v prvních týdnech po anexi pohraničí. Během této noci byly po celém území říše zapalovány a rabovány synagogy, židovské obchody a domy. Akci hlavně inicioval Říšský ministr propagandy Joseph Goebbels společně s organizacemi SS a SA.⁸⁵ Ani liberecká synagoga neunikla

⁷⁵ ENGELMANN, Isa. *Židé v Liberci: k dějinám obyvatel města pod Ještědem*. S. 50.

⁷⁶ ŽUKOV, Michal. *Vývoj názvů ulic libereckých čtvrtí I-V od roku 1858*. S. 51.

⁷⁷ ENGELMANN, Isa. *Židé v Liberci: k dějinám obyvatel města pod Ještědem*. S. 50.

⁷⁸ ŽUKOV, Michal. *Vývoj názvů ulic libereckých čtvrtí I-V od roku 1858*. S. 52.

⁷⁹ ENGELMANN, Isa. *Židé v Liberci: k dějinám obyvatel města pod Ještědem*. S. 51.

⁸⁰ ŽUKOV, Michal. *Vývoj názvů ulic libereckých čtvrtí I-V od roku 1858*. S. 60.

⁸¹ ENGELMANN, Isa. *Židé v Liberci: k dějinám obyvatel města pod Ještědem*. S. 48-53.

⁸² Též dukátů.

⁸³ ENGELMANN, Isa. *Židé v Liberci: k dějinám obyvatel města pod Ještědem*. Liberec: Kruh autorů Liberecka, 2007, 264 s. ISBN 978-80-239-9169-7 S. 51.

⁸⁴ Tamtéž. S. 52.

⁸⁵ KVAČEK, Robert. *Liberec v Československu (1918-1938)*. In: MELANOVÁ, Miroslava, et al. *Liberec*. Nakladatelství Lidové noviny, Praha 2017. ISBN 978-80-7422-484-3. S. 302.

protižidovskému pogromu, kdy byla zapálena a její ruiny následně srovnány se zemí.⁸⁶ Zničení liberecké synagogy bylo provázeno i ničením firemních nápisů židovských obchodů.⁸⁷

Září roku 1938 bylo již ve znamení násilností nejenom proti židovskému obyvatelstvu, ale samotnému československému státu. Radikálové ze sudetoněmecké strany útočily na české obyvatelstvo, německé obyvatelstvo odmítající SdP a židovské obyvatelstvo. Dne 11. září radikálové ze Sudetoněmecké strany napadli policisty. 14. září vyhlásila Sudetoněmecká strana generální stávkou a jako reakce od československé vlády bylo vyhlášeno stanné právo. Československá vláda doufala v uklidnění situace, zakázala shromažďování, ale násilí pokračovalo. 15. září bylo hlášeno 30 mrtvých a 79 zraněných. 16. září byla zakázána Sudetoněmecká strana, což situaci dočasně uklidnilo. Mnoho členů strany uprchlo do Německa a vstoupilo do Sudetendeutsches Freikorps, které vedly protičeskoslovenské akce. Československá vláda posílila nasazení armády v pohraničních oblastech a 23. září vyhlásila mobilizaci. Večer 29. září však byla podepsána Mnichovská dohoda, která pohraniční oblasti přenechala Německu.⁸⁸ Signifikantní odliv osob označených za Židy a Židovky, především do vnitrozemí, nastal již před podepsání Mnichovské dohody. Běžní lidé si uvědomovali závažnost okolností. Situaci v pohraničí výrazně ovlivnil odchod vlivných rodin Petschků a Weinmannů z Ústí nad Labem. V těžké situaci se ocitli i uprchlíci z Německa, kteří se usadili v pohraničí a museli znovu utíkat před nacistickým režimem. Většina těchto uprchlíků se už do svých domovů nikdy nevrátila.⁸⁹ Profesor Emil Hoffman a předseda náboženské obce Leopold Langstein patřili mezi poslední uprchlíky. Na židovské obyvatelstvo po připojení k Říši začala platit diskriminační opatření.⁹⁰ Židovský majetek byl arizován a situaci v Liberci vystihuje článek z 24. listopadu 1939 v novinách Die Zeit: „*Liberec je dnes až na některé výjimky zbaven Židů. Uvážíme-li, že židovská obec měla ještě před několika týdny 800 židovských členů a v Liberci trvale bydlelo celkem 1200 židovských rodin, pak je tato čistka potěšitelným úspěchem.*“. Pasáž o 1200 židovských rodinách je nepřesná. Noviny se zaměřovaly na účinek článku, nikoli na přesné údaje.⁹¹

S novým režimem přišly i represe. Antisemitismus byl všude ve formě násilností, bojkotu židovských podniků či pouhého zesměšňování a ponižování židovského obyvatelstva. Liberecká synagoga, která patřila mezi dominanty města, byla zapálena a kompletně zničena v rámci takzvané

⁸⁶ LHOTOVÁ, Markéta. Příspěvek k historii židovských komunit na Jablonecku a Liberecku v období 1938-1939, in: *Fontes Nissae*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2002, S. 115.

⁸⁷ LHOTOVÁ, Markéta. *Synagogy v plamenech: křišťálová noc 1938 v českém pohraničí*. V Liberci: Severočeské muzeum, 2013, 120 s. ISBN 978-80-87266-14-4. S. 54.

⁸⁸ PÁNKOVÁ, Jitka. *Tzv. konečné řešení židovské otázky – případ advokátů z Moskevské ulice v Liberci*. Liberec 2019. Diplomová práce. Technická univerzita v Liberci. S. 33.

⁸⁹ OSTERLOH, Jörg. *Nacionálněsocialistické pronásledování Židů v říšské župě Sudety v letech 1938-1945*. Praha: Argo, 2010, 774 s. Historické myšlení, sv. 43. ISBN 978-80-257-0213-0. S. 130-133.

⁹⁰ KOUCOREK, Ludomír. *Recepce Norimberských zákonů v Říšské župě Sudety*. In: *Židé v Čechách*. Praha: Židovské muzeum v Praze, 2007. S. 46-59.

⁹¹ ENGELMANN, Isa. *Židé v Liberci: k dějinám obyvatel města pod Ještědem*. S. 175.

kříšťálové noci.⁹² Po vypálení synagogy represe proti židovské komunitě v Liberci nepřestaly. Na základě nařízení libereckého okresního hejtmana bylo od 20. listopadu 1938 zakázáno uzavírat smíšené sňatky, a od konce prosince téhož roku byly v Sudetech zavedeny takzvané norimberské zákony. Tyto zákony, zejména zákon o ochraně německé krve a německé cti, výrazně omezovaly svobody židovského obyvatelstva. K 17. květnu 1939 žilo v Liberci jen 269 Židů a Židovek.⁹³ Do 31. září 1939 museli osoby označené za Židy dle takzvaných norimberských zákonů, kteří zůstali ve městě nahlásit svůj majetek podle stavu k 1. prosinci 1938, od 1. prosince 1939 museli muži ve svém jménu užívat „Israel“ a ženy „Sara“. Povinnost nosit žlutou židovskou hvězdu platila od 1. září 1941. Toto nařízení neplatilo pro ty, kteří žili v manželství Židů a árijců a měli děti, které se nepovažovaly za Židy dle takzvaných norimberských zákonů, tedy manželství, ve kterém byla židovským partnerem žena.⁹⁴ Následovaly transporty, které ve většině případů mířily do ghetta Terezín, odkud byli lidé většinou transportováni do vyhlazovacích táborů na východě.⁹⁵

1392 osob židovského původu bylo evidováno v Liberci roku 1930. Židovská komunita v Liberci byla zničena druhou světovou válkou a spousta jejích členů zahynula ve vyhlazovacích táborech a ghettech. Po skončení války se v Liberci evidovalo 1211 Židů, ale pouze 37 z nich můžeme počítat jako starousedlíky, kteří přežili hrůzy války.⁹⁶ Konec druhé světové války byl pro Židy a Židovky, kteří přežili holocaust obtížný. Na osoby, které se před válkou přihlásili k německé národnosti a hovořili německým jazykem, bylo automaticky pohlíženo jako na Němce.⁹⁷ Již podruhé museli čelit perzekuci a bylo pro ně problematické získat československé občanství, bez kterého nemohli plnohodnotně fungovat. Často se stávalo, že si lidé měnili německá jména na česky znějící jména.⁹⁸ Přeživší bratr Ericha Bauer, libereckého člena prvního Aufbaufkommando, Kurt Viktor Bauer si například v roce 1947 změnil jméno na Jaroslav Kurt Viktor Bor.⁹⁹

Strach těchto „německých Židů“ byl oprávněný, jelikož spousta lidí zastávala názor, že by se vysídlení z Československa mělo týkat všech německy hovořících osob. Teprve v září 1946, tedy ve finální fázi vysídlování německých obyvatel, bylo vydáno vyhlášení, které zakazovalo nucené vysídlení „německých Židů“.¹⁰⁰ Začlenění do společnosti ale bylo pro tyto osoby problematické, a proto se

⁹² LHOTOVÁ, Markéta: *Příspěvek k historii židovských komunit na Jablonecku a Liberecku v období 1938-1939*. S. 115. K problematice dále rovněž LHOTOVÁ, Markéta. *Synagogy v plamenech: kříšťálová noc 1938 v českém pohraničí*. V Liberci: Severočeské muzeum, 2013, 120 s. ISBN 978-80-87266-14-4.

⁹³ PÁNKOVÁ, Jitka. *Tzv. konečné řešení židovské otázky – případ advokátů z Moskevské ulice v Liberci*. S. 34.

⁹⁴ ENGELMANN, Isa. *Židé v Liberci: k dějinám obyvatel města pod Ještědem*. S. 179.

⁹⁵ SKRIBKOVÁ, Linda. *Děti z Liberce v tzv. konečném řešení židovské otázky*. S. 32.

⁹⁶ Historie. In: *kehila-liberec.cz*. [online]. [vid. 04. 05. 2024]. Dostupné z: <http://www.kehila-liberec.cz/Historie.aspx>

⁹⁷ SEDLICKÁ, Magdaléna. *„Není přítel jako přítel“: Židé v národním státě Čechů a Slováků 1945-1948*. Praha: Academia, 2021. ISBN 978-80-200-3307-9. S. 13-16.

⁹⁸ SKRIBKOVÁ, Linda. *Děti z Liberce v tzv. konečném řešení židovské otázky*. S. 72-73.

⁹⁹ Viz kapitola *Erich Bauer*.

¹⁰⁰ Ústavní dekret presidenta republiky o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské č. 33/1945 Sb. In: *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky*. [online]. 945, částka 17. [vid. 01. 07. 2024]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=33&r=194>

spousta z nich rozhodla Československo opustit.¹⁰¹ Obecně byl antisemitismus v československém pohraničí, včetně Liberce, po válce stále přítomný. Tento region zaznamenal rychlejší a výraznější projevy antisemitismu než vnitrozemí, což ovlivnilo i návrat a integraci přeživších holocaustu do poválečné společnosti. Příkladem může být příběh rodiny Rosenbachových, který ilustruje, že návrat do předválečného domova a znovuzískání majetku bylo pro mnohé prakticky nemožné. Jejich vila nebyla po válce navrácena původním obyvatelům ani jejich potomkům, a místo toho byla rozdělena na tři byty a obsazena novými obyvateli.¹⁰²

3. Ghetto Terezín

Pevnostní město Terezín se nachází v České republice nedaleko města Litoměřice v Ústeckém kraji. Má bohatou historii, která sahá až do 18. století. Mimo obranné využití a vězení v Malé pevnosti je též známý kvůli své roli během holocaustu. Během druhé světové války byl Terezín zneužíván nacisty jako ghetto, které sloužilo jako přestupní stanice na cestě do vyhlazovacích táborů a zároveň jako ghetto pro „staré.“ Těmito osobami jsou myšleni lidé, kteří přes svůj zdravotní stav nemohly být přesunuty do vyhlazovacích, koncentračních či pracovních táborů.¹⁰³ Byl zde vytvořen falešný dojem humanitárního prostoru, který měl sloužit k ukázkám mezinárodnímu společenství. Ve skutečnosti však byl Terezín místem nelidských podmínek, hladomoru a utrpení, kde tisíce lidí zahynuly.

Roku 1780 byla nedaleko Litoměřic zahájena výstavba pevnosti Terezín na příkaz císaře Josefa II.,¹⁰⁴ která nese jméno jeho matky Marie Terezie. Strategicky byla pevnost umístěna na místo, které bylo mimo dosah tehdejších dělostřeleckých zbraní z návrší na pravém břehu Labe. Samotný pevnostní celek se skládá ze tří částí – hlavní pevnosti na levém břehu Nové Ohře, Malé pevnosti na pravém břehu Staré Ohře a z horního a dolního retranchementu¹⁰⁵ mezi Novou a Starou Ohří. Pevnost jako taková nikdy nepředvedla svůj obranný potenciál, ale právě fakt, že se v jejím okolí nikdy nebojovalo lze brát do značné míry jako její úspěch.¹⁰⁶

Terezín byl také i represivním zařízením, Malá pevnost se stala mnohonárodnostním vězením pro politické vězně, kteří stáli proti habsburské monarchii.¹⁰⁷ Mezi známé vězně patřili například bosenský revolucionář Loja Salich, řecký revolucionář Alexandr Ypsilanti či Čeda Jandrič, rakouský důstojník srbské národnosti, který měl údajně provádět protistátní činnost. Terezínskými vězni byli také sarajevští atentátníci, a to samotný Gavrilo Princip, který zde i zemřel a organizátoři Nedeljko

¹⁰¹ SKRKBKOVÁ, Linda. *Děti z Liberce v tzv. konečném řešení židovské otázky*. S. 73.

¹⁰² PORTMANN, Kateřina a VAJSKEBR, Jan. *Návrat domů. Po stopách libereckých obětí holocaustu*. PORTMANN, Kateřina a SLADKÝ, Ondřej. *Příběh obyvatel vily Rosenbachových*. Rukopis.

¹⁰³ KÁRNÝ, Miroslav: „Konečné řešení“. *Genocida českých Židů v německé protektorátní politice*. S. 81.

¹⁰⁴ ROMAŇÁK, Andrej. *Pevnost Terezín. Pevnosti. Dvůr Králové nad Labem: FORTprint, 1994. ISBN 80-901580-3-X*. S. 23.

¹⁰⁵ Pevnostní prvek, využívaný především jako sklad nebo ubytovací prostor.

¹⁰⁶ Stríčky historie pevnosti Terezín. In: *Pevnost Terezín* [online]. [vid. 21. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.pevnostterezin.cz/historie-pevnosti/>

¹⁰⁷ ROMAŇÁK, Andrej. *Pevnost Terezín. Pevnosti*. S. 83.

Čabrinovič a Trigun Grabež, pro které byl Terezín také poslední zastávkou v životě, což dosvědčuje tvrdé vězeňské podmínky.¹⁰⁸ Terezínská Malá pevnost sloužila během druhé světové války nacistickému režimu. Roku 1940 převzalo gestapo velení nad Malou pevností a začalo do ní umisťovat politické odpůrce, ale i osob postižených za pracovní přestupky. V Malé pevnosti byli věznění i lidé, kteří byli zadrženi za kriminální činnosti či sexuální delikty a vězni a vězenkyně ghetta Terezín, kteří tam byli umístěni za trest.¹⁰⁹ Malá pevnost se stala věznicí podřízenou pražské pobočce gestapa.¹¹⁰ Během let stoupal počet vězňů a vězenkyň a zároveň se podmínky ve všech aspektech pro uvězněné zhoršovaly.¹¹¹ Z Malé pevnosti se stala přestupní stanice, která měla odlehčovat jiným vězením gestapa a vězni byli často odváženi do jiných věznic či koncentračních táborů, především Auschwitz, Mauthausenu, Sachsenhausenu, Ravensbrücku či Buchenwaldu.¹¹² Během druhé světové války prošlo věznicí gestapa v Malé pevnosti celkem 32 tisíc vězňů a vězenkyň, z nichž přibližně 5 000 tvořily ženy. Největší část tvořili vězni českého původu, zatímco pouze zhruba 2500 vězňů byli občané jiných zemí.¹¹³

3.3 Terezínské ghetto

Původní plán nacistického Německa počítal s deportací německých, rakouských a českých Židů na obsazená sovětská území. Nacistické Německo tento plán dodrželo jen zčásti, jelikož vojenský neúspěch na přelomu roku 1941–1942 na východní frontě vedl ke změně plánů a na území okupovaného Polska začala vznikat síť vyhlazovacích táborů. Tato změna zapříčinila vznik plánu na zřízení ghetta, které ve skutečnosti sloužilo jako sběrný a průchozí tábor¹¹⁴, Terezín byl vybrán především kvůli možnosti jeho snadné ostrahy, jeho polohy a dopravní dostupnosti, zároveň se nemusely brát na české obyvatele velké ohledy.¹¹⁵ Celkem žilo původně v Terezíně 3 500 českých a 350 německých obyvatel. Jako ubikace měly sloužit terezínské kasárny, kterých bylo roku 1941 k dispozici 11.¹¹⁶ Od listopadu 1941 začala vyklízet německá armáda Terezín. První transport dorazil 24. listopadu 1941 v celkovém počtu 342 mužů a jeho příjezd znamenal faktický počátek ghetta.¹¹⁷ 4. prosince dorazil druhý transport tisíce mužů. Oba tyto transporty byly označeny jako Aufbaufkommando, tedy komanda výstavby, které

¹⁰⁸ ROMAŇÁK, Andrej. *Pevnost Terezín. Pevnosti*. S. 84.

¹⁰⁹ Autorský kolektiv pod vedením Miroslavy Langhamerové: VĚZNICE GESTAPA V MALÉ PEVNOSTI TEREZÍN 1940-1945. In: *Památník Terezín* [online]. [vid. 03. 07. 2024]. Dostupné z: <https://www.pamatnik-terezin.cz/vezen/mala-pevnost?show=1>

¹¹⁰ KUPKA, Vladimír. *Pevnost Terezín*. Praha: Národní památkový ústav, 2010. ISBN 978-80-87104-69-9. S. 30-31.

¹¹¹ Hygienické poměry na celách byly horší, vězni dostávali méně jídla, zvýšilo se jejich pracovní nasazení, od jara 1941 se personál skládal z příslušníků SS.

¹¹² ROMAŇÁK, Andrej. *Pevnost Terezín. Pevnosti*. S. 85.

¹¹³ KUPKA, Vladimír. *Pevnost Terezín*. S. 19 a 51.

¹¹⁴ KRYL, Miroslav. *Osud vězňů terezínského ghetta*. S. 46.

¹¹⁵ ADLER, Hans Günther. *Terezín 1941-1945: tvář nuceného společenství. I*. S. 49.

¹¹⁶ KRYL, Miroslav. *Osud vězňů terezínského ghetta*. S. 50.

¹¹⁷ TRANSPORT AK (24. 11. 1941 PRAHA -> TEREZÍN). In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 21. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/transport/102-ak-praha-terezin/>

ghetto Terezín měly připravit na budoucí transporty. Společně s druhým Aufbaukommandem dorazili vedoucí představitelé židovské samosprávy.¹¹⁸

Do města začaly proudit transporty celých rodin, které musely být od prosince 1941 do února 1942 rozděleny,¹¹⁹ muži žili v mužských kasárnách, ženy s dětmi v ženských kasárnách. Do poloviny června 1942 se ghetto vztahovalo pouze na kasárny a zbytek města normálně fungoval. Žili v něm původní obyvatelé. Civilní a židovské obyvatelstvo mělo přísný zákaz vzájemné interakce.¹²⁰ Koncem roku 1941 se v terezínském ghettu nacházelo 7 350 židovských vězňů, o půl roku později to bylo 25 862.¹²¹

Situace v ghettu Terezín se změnila s výnosem zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha z února 1942, ve kterém zrušil městskou obec Terezín a tamní obyvatelstvo dostalo příkaz k vystěhování. Obyvatelé Terezína jeho brány definitivně opustili v polovině roku 1942 a potřebám ghetta začaly sloužit všechny terezínské objekty.¹²² Po Heydrichově konferenci ve Wannsee z 20. ledna 1942, kde se řešilo tzv. konečné řešení židovské otázky“ bylo rozhodnuto, že se úloha terezínského ghetta rozroste a pevnostní město se stane těž ghettem pro staré Židy a Židovky, tedy rakouské a německé Židy a Židovky nad 65 let, především vyznamenané veterány z první světové války, politiky, vědce a obecně významné lidi.¹²³ Cílem tohoto opatření bylo zabránit rostoucím intervencím ze zahraničí ve prospěch významných osobností. Koncentrací starých lidí v terezínském ghettu se mělo posílit zdání, že židovské transporty na východ směřují do pracovních táborů. Adolf Eichmann 6. března 1942 na poradě svého štábu v berlínské centrále gestapa prohlásil, že Terezín byl vybrán jako ghetto pro staré lidi „*aby se navenek uchránila tvář*“.¹²⁴

V půlce roku 1942 přijely první transporty z Německa. Postupně do ghetta Terezín přijíždělo více a více vězňů se všech koutů Německa. Vedle těchto „cizích“ transportů přijížděly stále přijížděly transporty z Protektorátu, především z Prahy. Tato nová situace, která je jedním z nejméně výraznějších milníků v historii ghetta, přinesla rozrušení a chaos.¹²⁵ Nejvíce zmatení byli bezpochyby příchozí z Německa či z Rakouska,¹²⁶ kteří byli obětmi lživé propagandy, která terezínského ghetta vykreslovala jako lázeňské město nebo letovisko.¹²⁷ Tito lidé také nepočítali s nenávistí, kterou k nim vyjádří čeští Židé. H. Emsová, která byla z Berlína transportována do Terezína líčí: „*Říkali nám, že když dorazíme*

¹¹⁸ KRYL, Miroslav. *Osud vězňů terezínského ghetta*. S. 50.

¹¹⁹ KÁRNÁ, Margita a KÁRNÝ, Miroslav (ed.). *Poznámky ke zprávě Marice Rossela*, in: *Terezínské studie a dokumenty 1996*. 1996. Praha: Academia, 199. ISBN 80-200-0582-X. S. 200.

¹²⁰ Tamtéž.

¹²¹ Tamtéž. S. 54.

¹²² KÁRNÁ, Margita a KÁRNÝ, Miroslav (ed.). *Poznámky ke zprávě Marice Rossela*, in: *Terezínské studie a dokumenty 1996*. S. 200.

¹²³ KRYL, Miroslav. *Osud vězňů terezínského ghetta*. S. 54.

¹²⁴ Vojtěch Blodig: Decimační a tranzitní funkce Terezína. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 05. 07. 2024].

Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/dejiny/ghetto-terezin/decimacni-a-tranzitni-funkce-terezina/>

¹²⁵ ADLER, Hans Günther. *Terezín 1941-1945: tvář nuceného společenství. I*. S. 155.

¹²⁶ Rakousko patřilo od roku 1938 k Německé říši v rámci tzv. Anšlusu.

¹²⁷ KRYL, Miroslav. *Osud vězňů terezínského ghetta*. S. 55.

do Československa, budeme v přátelské zemi, kterou s námi spojuje nenávisť vůči Hitlerovi a pomocníkům jeho pomocníků. Jaké však bylo naše zklamání! Češi nás nenáviděli stejně, jako nenávidí Hitlera, a činili nás spoluzodpovědnými za neštěstí, které je potkalo. Neviděli v nás druhy v utrpení, nýbrž jen Němce, které nenáviděli“.¹²⁸

Všeobecné mínění, že je ghetto Terezín konečnou stanicí a jakýmsi „židovským městem“ se na začátku roku 1942 zhroutilo.¹²⁹ Ghetto se stalo mezinárodním a počet vězňů rapidně rostl, v září roku 1942 narostl na hranici 58 tisíc.¹³⁰ Ubikace se zaplnily a nebylo v nich téměř místo, v srpnu 1942 připadalo na jednoho terezínského vězně 1, 6 čtverečního metru. Zásobování elektřinou a vodou se zhroutilo, vzrostla úmrtnost, kuchyně neměly kapacitu na přípravu jídel, začaly se šířit nemoci. Od srpna do září 1942 zemřelo 10 364 lidí.¹³¹ Vedle těchto ořesných životních podmínek vězňům hrozila deportace na východ.

V říjnu roku 1943 dorazilo do terezínského ghetta přes 450 dánských Židů, kteří velice silně ovlivnili dění v ghettu. Dánští Židé měli podporu dánských úřadů i samotného krále a v říjnu 1943 vznesl dánský Červený kříž požadavek na návštěvu. Tato okolnost dala popud ke tzv. zkrášlující akci, která by ghetto mohla prezentovat návštěvníkům z ciziny.¹³² 23. června 1944 do Terezína přijela delegace Mezinárodního výboru Červeného kříže, úryvek z její oficiální zprávy zní: „Řekněme, že náš úžas byl obrovský, když jsme v ghettu našli město, které žije téměř normálním životem, očekávali jsme to horší. (...) Ghetto Terezín je komunistické společenství, které řídí 'stalinista' vysoké hodnoty: Eppstein“.¹³³ Ve zprávě se dá také dočíst, že je Terezín konečným táborem a nevyraží z něj další transporty na východ. Funguje v něm židovská samospráva, panují v něm dobré ubytovací a stravovací podmínky. Dle zprávy v ghettu funguje zdravotní systém.¹³⁴ Mezinárodní inspekce tudíž neprohlédla nacistické kulisy nebo je ani nechtěla prohlédnout.¹³⁵

Siegfried Seidl byl prvním velitelem terezínského ghetta, a přestože se snažil působit navenek mírumilovně, jeho činy odhalují jeho pravou, brutální povahu.¹³⁶ Seidl byl Eichmannem pověřen přípravou a zřízením ghetta, které bude zamýšleno jako přestupní stanice pro transporty do vyhlazovacích a koncentračních táborů. Sám Seidl do připravovaného ghetta dorazil 24. listopadu 1941¹³⁷, tedy stejný den, jako první pracovní komando. Do ghetta si sebou přivezl i svoji rodinu, se

¹²⁸ ADLER, Hans Günther. *Terezín 1941-1945: tvář nuceného společenství. I.* S. 155.

¹²⁹ KRYL, Miroslav. *Osud vězňů terezínského ghetta.* S. 55.

¹³⁰ CHLÁDKOVÁ, Ludmila: *Terezínského ghetta*, Praha: V ráji, 2005. ISBN 80-86758-18-4. S. 8-9.

¹³¹ KRYL, Miroslav. *Osud vězňů terezínského ghetta.* S. 58.

¹³² ADLER, Hans Günther. *Terezín 1941-1945: tvář nuceného společenství.* S. 218.

¹³³ CHLÁDKOVÁ, Ludmila: *Terezínského ghetta.* S. 31.

¹³⁴ MEZINÁRODNÍ VÝBOR ČERVENÉHO KŘÍŽE A KONEČNÉ ŘEŠENÍ ŽIDOVSKÉ OTÁZKY. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 21. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/zdroje/odborne-a-dalsi-texty/mezinarodni-vybor-cerveneho-krize-a-konecne-reseni-zidovske-otazky/>

¹³⁵ CHLÁDKOVÁ, Ludmila: *Terezínského ghetta.* S. 31-32.

¹³⁶ FEDORVIČ, Tomáš. *Terezínský Lagerkommandant Siegfried Seidl*, in: *Terezínské studie a dokumenty 2002.* 2002. Praha: Academia, 2002 ISBN 80-200-1031-9. S. 113.

¹³⁷ Tamtéž. S. 116.

kteřou ťil v plně vybaveném bytě. K dispozici mu byl i sportovní vůz.¹³⁸ Seidl si speciálně liboval ve statistikách. Tato záliba vedla ťidovské vedení k instalaci velkých tabulí pro sledování denních statistik ghetta.¹³⁹ Siegfried Seidl vězňům nadával, vyhroťoval jim a často je mlátil holí nebo bičíkem. Ve vzteku mnohdy vytahoval zbraň a výhruťně z ní střílel do vzduchu, nebo ji pokládal k hlavě dotyčné osoby, přičemž nikdy nestiskl spoušť. Dbalo se na to, aby u jeho brutálních činů nebyl žádný svědek, proto byly jeho oběti odvedeny do krytu na komandaturu, kde byly následně týrány.¹⁴⁰ Po atentátu na Reinharda Heydricha hrálo ghetto Terežín a jeho velitel Siegfried Seidl tragickou roli. Seidl vzal třicet ťidovských vězňů do Lidic a přikázal jim vykopat jámu o rozměrech 12 x 7 x 3 metry s tím, že pokud úkol nesplní do rána, budou pohřbeni v jámě. Vězni pracovali celou noc při světle z hořícího vybavení chalup, ale do rána se jim podařilo dosáhnout hloubky jen 2,80 metru. Poté byli nuceni prohledat kapsy mrtvých lidických mužů a všechny nalezené cennosti a doklady vložit do pytle sřeženého členem Schutzpolizei. Seidl byl během celé operace přítomen, s výjimkou dvou hodin, a neustále vězňům nadával a bil je. Na závěr museli vězni těla posypat vápnem a hrob zahrabat. Seidl si nechal vypracovat seznam všech zúčastněných vězňů a vyhroťoval jim, že je zabije, pokud by o incidentu mluvili. Za dvacet hodin práce bez přestávky a jídla dostali vězni týdenní přiděl chleba a dvojnásobnou porci jídla k obědu. Počátkem července 1943 dostal Seidl povolání do koncentračního tábora Bergen-Belsen, kam se dostavil 6. července poté, co 3. července předal velení nad Terežínem do rukou Antona Burgera.¹⁴¹ Seidl byl po druhé světové válce odsouzen k trestu smrti vídeňským lidovým soudem a v roce 1946 popraven.¹⁴²

4. prosince 1941 do Terežína dorazily celkem 3 transporty se 3 000 lidmi. Spolu s druhým pracovním komandem přijel i „štáb“, který měl být v čele ghetta vytvořit organizační podmínky a technické zázemí pro příjezd dalších transportů. S tímto „štábem“ přijel i předseda ťidovské náboženské obce, takzvaný Judenältester, Jakob Edelstein se svými spolupracovníky.¹⁴³ Nově vzniklé ťidovské velení, které podléhalo příkazům SS sídlilo v přízemí Sudetských kasáren, kde pro něj komanda výstavby zřídily provizorní kancelář. Edelstein musel od začátku čelit strastiplným situacím, například mu nacisté nařídili, aby byly mužské ubytovny odděleny od ťenských a rozhořčené ťeny mu vtrhly do kanceláře.¹⁴⁴

¹³⁸ FEDOROVÍČ, Tomáš. *Terežínský Lagerkommandant Siegfried Seidl*, in: *Terežínské studie a dokumenty 2002*. 2002. Praha: Academia, 2002 ISBN 80-200-1031-9. S. 117.

¹³⁹ Tamtéž. S. 117-118.

¹⁴⁰ Tamtéž. S. 113-115.

¹⁴¹ FEDOROVÍČ, Tomáš. *Terežínský Lagerkommandant Siegfried Seidl*, in: *Terežínské studie a dokumenty 2002*. S. 126.

¹⁴² LOZOVIUKOVÁ, Kateřina: *Ghetto Terežín a Mimořádný lidový soud v Litoměřicích v letech 1945-1948*, in: *Ťidé v Čechách: Sborník ze semináře konaného v říjnu 2006 v Liberci*. 2006. Praha. Ťidovské muzeum v Praze. ISBN 978-80-86889-58-0. S. 73.

¹⁴³ ADLER, Hans Günther. *Terežín 1941-1945: tvář nuceného společenství. I*. S. 119-120.

¹⁴⁴ BONDY, Ruth. *Jakob Edelstein*. Judaika. Praha: Sefer, 2001. ISBN 80-85924-23-4. S. 250.

V čele židovské samosprávy byl židovský starší, který měl svého zástupce a Radu starších neboli Ältestenrat. Židovská samospráva musela zavést tzv. Tagesbefely, neboli denní rozkazy, které vězně seznamovaly s vyhláškami, nařízeními a rozkazy.¹⁴⁵ Židovští představitelé měli na starost i průběh transportů na východ, proto vznikla tzv. transportní komise, která sestavovala seznamy lidí, kteří měli být umístěni do transportů.¹⁴⁶ Členové Aufbaukommand měli před těmito transporty až do září 1943 imunitu,¹⁴⁷ ale spousta členů byla transportována již před zářím 1943.¹⁴⁸

Postavení židovské samosprávy se změnilo s příchodem rakouských a německých Židů, kteří se naprosto pochopitelně chtěli podílet na vedení. Tagesbefel z října 1942 přinesl vyhlášku, ve které se informovalo, že do Rady starších musí zasednout rakouští a němečtí Židé. V lednu 1943 přišel rozkaz o reformě samosprávy čele ghetta je tříčlenné vedení. Židovským starším se stal Paul Eppstein a jeho zástupci byli Jakob Edelstein a Benjamin Murrelstein.¹⁴⁹ Benjamin Murrelstein posléze vystřídal Eppsteina jako poslední židovský starší.¹⁵⁰

Edelstein a jeho spolupracovníci se museli postavit spoustě výzvám a nějakým způsobem urovnat chaos a nedostatky, které před ně postavilo ghetto Terezín.

Terezínské ghetto a Malá pevnost byly osvobozeny 8. května 1945 Rudou armádou. Drsným podmínkám ghetta za jeho tři a půl roku dlouhé trvání padlo za obětí 34 tisíc lidí a celkově do něj bylo deportováno kolem 140 tisíc osob z Protektorátu Čechy a Morava, Německa, Rakouska, Dánska, Nizozemí či Maďarska.¹⁵¹ Z terezínského ghetta bylo vypraveno dohromady 63 transportů, které odvezly více než 87 000 lidí. Z nich se osvobození dočkalo jen necelých 3 800 osob. Mezi deportovanými byli i děti, z nichž 7 500 zahynulo a pouze 245 se dočkalo osvobození. Přímou v ghettu zahynulo dalších 400 dětí.¹⁵²

3.5 Komanda výstavby – Aufbaukommanda

24. listopadu 1941 v ranních hodinách do ghetta dorazilo 342 mužů. Byl to první transport do připravovaného ghetta a dostal název Aufbaukommando – komando výstavby, zkráceně AK I. Tento transport není první z protektorátu, již 18. října 1939 byl z Ostravy vypraven první vlak v rámci Akce

¹⁴⁵ *Denní rozkazy Rady starších a Sdělení židovské samosprávy Terezín 1941-1945* (Regesta). Acta Theresiana. Praha: Sefer, 2003. ISBN 80-85924-37-4. S. 39.

¹⁴⁶ BONDY, Ruth. *Jakob Edelstein*. S. 277.

¹⁴⁷ Komando výstavby/Aufbaukommando – tzv. transport Ak I a Ak II. In: *Židovské muzeum v Praze*. [online]. [vid. 01. 06. 2024]. Dostupné z: <https://pinkas.jewishmuseum.cz/cs/cesty-bez-navratu/ghetto-terezin/komando-vystavby>

¹⁴⁸ Viz Tabulka 2. a Tabulka 3. v přílohách.

¹⁴⁹ *Denní rozkazy Rady starších a Sdělení židovské samosprávy Terezín 1941-1945*. S. 292.

¹⁵⁰ KÁRNÝ, Miroslav. „Konečné řešení“. *Genocida českých Židů v německé protektorátní politice*. S. 87.

¹⁵¹ Tamtéž. S. 54.

¹⁵² Ghetto Terezín. In: *Památník Terezín* [online]. [vid. 01. 06. 2024]. Dostupné z: <https://www.pamatnik-terezin.cz/ghetto-terezin>

Nisko s tisícovkou mužů ve věku 17 až 55 let.¹⁵³ Úkolem AK I. byla příprava terezínských objektů na příjezd tisíců židovských vězňů.¹⁵⁴ SS Obersturmführer Siegfried Seidl, který byl pověřený zřízením ghetta, již předem přesně naplánoval materiální vybavení transportů AK I. a zároveň jejich strukturu.¹⁵⁵

Transport se skládal výhradně z mužů, kteří byli profesí tesaři, zedníci, svářeči, elektrikáři či kamnáři. Přítel Egona Friese, člen AK I. a truhlář, popisoval: „Bylo to kolem 20. listopadu 1941, zanedlouho po „registraci“ v Dlouhé třídě, kdy ke mně byl doručen poštou list Židovské náboženské obce, podle kterého jsem se měl dostavit 24. listopadu za účelem „pracovního nasazení“ v 5 hodin ráno na určený prostor v hale Hyberského nádraží (dnešní Masarykovo), a to vybaven k danému účelu odpovídajícím šatstvem, nádobím pro hromadné stravování a každodenními potřebami včetně cestovní stravy. Váha zavazadla neměla překročit 50 kg. Další údaje, zejména místo určení a doba pobytu, uvedeny nebyly.“¹⁵⁶ Toto svědectví ukazuje, že členové AK I. nevěděli, jaký osud je čeká. V Praze jim bylo řečeno, že budou vykonávat stavební práce, ale o víkendech se budou moci volně pohybovat a regulérně navštěvovat své rodiny. Reálně se ale stali prvními vězni ghetta a okamžikem odjezdu do Terezína prvními deportovanými.¹⁵⁷ Komanda výstavby byla ubytována v Sudetských kasárnách.¹⁵⁸

Za zmínku stojí zmínit i fakt, že členem prvního pracovního komanda byl i Miroslav Kárný,¹⁵⁹ který byl důležitou postavou historické obce zabývající se holocaustem a spoluzakladatel periodika Terezínské studie a dokumenty,¹⁶⁰ které bylo zásadní i pro tuto práci.

Členům prvního pracovního komanda přišel dopis ve znění: „Na základě Vaší registrace pro pracovní povinnost byl jste zařazen do dělnického transportu odjíždějícího z Prahy dne 24. listopadu 1941. Z úředního příkazu se dostavte v pondělí, dne 24. listopadu 1941, nejpozději o 5. hodině ranní na Hyberské nádraží, odjezd, vchod z Hyberské ulice... Jízdenky budou zakoupeny vedoucím transportu, který pro Vás bude mít také připraveno cestovní povolení. Příruční zavazadlo (pokud možno tlumok) má

¹⁵³ AKCE NISKO – PRVNÍ DEPORTACE (1939) In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 01. 06. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/dejiny/soa/Nacionalnesocialisticke-konecne-resenkonecne-reseni-zidovske-otazky-v-evrope/nemecke-napadeni-polska/deportace-do-niska/>

¹⁵⁴ Matěj Stránský: Aufbaukommando (1941), První transport do terezínského ghetta, 24. listopadu 1941. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 21. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/dejiny/ghetto-terezin/vznik-ghetta/aufbaukommando-1941/>

¹⁵⁵ Záznamy o jednání u SS Seidla o zřízení ghetta Terezína a o sestavení a materiálním vybavení transportů AK I. In: *Židovské muzeum v Praze*. [online]. [vid. 01. 05. 2024]. Dostupné z: https://collections.jewishmuseum.cz/index.php/Detail/Object/Show/object_id/130459

¹⁵⁶ KÁRNÁ, Margita a KÁRNÝ, Miroslav (ed.). *Aufbaukommando a rok v kladenských dolech*, in: *Terezínské studie a dokumenty 1997*. 1997. Praha: Academia, 1997. ISBN 80-200-0615-X. S. 209.

¹⁵⁷ ADLER, Hans Günther. *Terezín 1941-1945: tvář nuceného společenství*. I.S. 118.

¹⁵⁸ Komando výstavby/Aufbaukommando – tzv. transport Ak I a Ak II. In: *Židovské muzeum v Praze*. [online]. [vid. 01. 05. 2024]. Dostupné z: <https://pinkas.jewishmuseum.cz/cs/cesty-bez-navratu/ghetto-terezin/komando-vystavby>

¹⁵⁹ Viz Tabulka č. 1 v přílohách.

¹⁶⁰ Institut Terezínské iniciativy. In: *terezinstudies.cz*. [online]. [01. 07. 2024]. Dostupné z: <http://www.terezinstudies.cz/cs/index.html>

obsahovat mimo předepsané přikrývky předměty potřebné pro první dva dny. Každý účastník, necht' si přinese potraviny na dva dny...“¹⁶¹

Člen prvního pracovního komanda Edgar Krása, kterému v roce 1941 bylo 17 let, pracoval před příchodem do Terezína jako kuchař a jeho nadřízený a člen Židovské rady starších v Praze mu dal nabídku. Pokud pojedje dobrovolně dělat kuchaře do nově připravovaného ghetta, tak mu ochrání rodiče před transportem na východ. Edgar nabídku přijal a dle jeho slov jako jediný dobrovolník jel s transportem AK I. Prý jako jediný věděl, že v Terezíně zůstane natrvalo.¹⁶² Jeho manželka Hana, kterou si vzal po válce tvrdila, že členové AK I. a AK II. byli považováni za „aristokracii“ ghetta a byli nejvíce privilegovaní.¹⁶³ V moment příchodu prvního pracovního komanda do pevnostního města, ve kterém stále žilo místní obyvatelstvo, si muži, až na Edgara Krásu, nepředstavovali, že v něm budou věznění.

První transport jel klasickým osobním vlakem.¹⁶⁴ Po příjezdu do obce Bohušovice, která je neblíží železniční zastávkou od Terezína, se za četnického doprovodu muži z AK I. vydali pěšky do pevnostního města, které je vzdáleno necelou hodinu chůzí. Četníci je odvedli do kasárenských objektů, které byly předem vyklizeny, ale ve městě se stála nacházela část místního obyvatelstva.¹⁶⁵ Vybavenost kasáren byla mizivá, nacházelo se tam pár postelí, stolů a lavic. Hygienické zázemí bylo v nedostačujícím stavu a vězni měli k dispozici 2 nezařízené kuchyně. Členové AK I. byli ubytováni také ve větších sálech, původně určených jako skladiště, s betonovou podlahou, a i když si vězně sehnali kamna, tak je nebylo možné i s dostatkem paliva vytopit.¹⁶⁶ V prvních nocích museli noví obyvatelé spát na holé betonové podlaze. Neměli matrace ani slámu, na kterou by si mohli lehnout, hlavu si museli vypodložit batohy. Muži museli žít ze zásob, které si s sebou přivezli, jelikož jim nebylo opatřeno žádné jídlo.¹⁶⁷

AK I. nesmělo kasárenské objekty opouštět, tudíž nemohlo ani plnit stanovené úkoly, přesto do Terezína dorazily další transporty. 4. prosince 1941 dorazilo i druhé Aufbaufkommando, AK II. Transport, který vezl členy AK II. nesl označení J. a byl dokonce tisícičlenný.¹⁶⁸ AK I. a AK II. tvořily pevný základ, jenž měl na starosti budování ghetta. V čele komand i celého ghetta stál „štáb“ s Jakobem Edelsteinem. Aufbaufkommanda a „štáb“ byly považovány za terezínskou elitu s výhodami, které byly

¹⁶¹ LAGUS, Karel a POLÁK, Josef. *Město za mřížemi*. Praha: Baset, 2006. ISBN 80-7340-088-x. S.62.

¹⁶² Oral history interview with Edgar Krasa. In: *United States Holocaust Memorial Museum*. [online]. [vid. 01. 05. 2024]. Dostupné z: <https://collections.ushmm.org/search/catalog/irn514104> Part 4.

¹⁶³ Oral history interview with Hana Fuchs Krasa. In: *United States Holocaust Memorial Museum*. [online]. [vid. 01. 05. 2024]. Dostupné z: <https://collections.ushmm.org/search/catalog/irn514105> Part 4.

¹⁶⁴ Oral history interview with Edgar Krasa. In: *United States Holocaust Memorial Museum*. [online]. [vid. 01. 05. 2024]. Dostupné z: <https://collections.ushmm.org/search/catalog/irn514104> Part 3.

¹⁶⁵ KÁRNÁ, Margita a KÁRNÝ, Miroslav (ed.). *Aufbaufkommando a rok v kladenských dolech*, in: *Terezínské studie a dokumenty 1997*. S. 209.

¹⁶⁶ ADLER, Hans Günther. *Terezín 1941-1945: tvář nuceného společenství*. S. 119.

¹⁶⁷ BONDY, Ruth. *Jakob Edelstein*. S. 248

¹⁶⁸ KÁRNÁ, Margita a KÁRNÝ, Miroslav (ed.). *Aufbaufkommando a rok v kladenských dolech*, in: *Terezínské studie a dokumenty 1997*. S. 210.

postupně rušeny.¹⁶⁹ Lidé spoléhali na přivezené zásoby, které nebyly prvním transportům zabaveny, ale zanedlouho vypukl hlad. AK I. uvedlo do provozu nouzově jednu kuchyni, která zdaleka nemohla uživit několik tisíc lidí. Přípravu první kuchyně organizoval téměř osmnáctiletý, a tedy v té době ještě neploletý, Edgar Krása.¹⁷⁰ Strava se skládala především z brambor a krmné řepy, skladované ve špatných podmínkách. Krása popisoval, že měl k dispozici překvapivě celkem hodně koření.¹⁷¹ Obden se vydávalo půl kilogramu chleba, od 17. prosince 1941 to bylo 700 gramů. Občas vězni dostali přiděl margarínu, cukru či vodnatého salámu.¹⁷² Do konce roku 1941 obsazenost čítala přibližně 7 000 lidí a některé objekty určené pro ubytování vězňů byly téměř naplněny.¹⁷³

Součástí druhého transportu byl i Pavel Oliva, který se po válce zaměřoval především na starověké dějiny a byl jednou z nejvýznamnějších osobností v oboru o antickém starověku. V rozhovoru pro Paměť národa říkal: „*Já jsem poprvé zjistil ke svému údivu, že vlak jede přes Stromovku, já jsem nikdy tuto trať do severních Čech neznal. Víím, že jsme si zpívali – Praha je krásná, když se den rozednívá. Měli jsme náladu celkem dobrou, ne nijak pochmurnou. Byli jsme většinou mladí lidé. Nějak jsme se domnívali, že jedeme pracovat a nebude to nic tak strašného. Bylo nás tisíc a z toho tisíce, jak jsem zjistil z Terezínské knihy, přežilo asi snad jenom tři sta.*“¹⁷⁴ Současně s AK II. do ghetta dorazil také Alfred „Fredy“ Hirsch, spolu s dalšími 22 členy židovské obce, aby organizoval život v nově vznikajícím ghettu. Hirsch byl původně německý občan, který v roce 1935 uprchl před nacistickým režimem z Frankfurtu nad Mohanem do Prahy, kterou považoval jako dočasné útočiště.¹⁷⁵ Od samých počátků ghetta se začaly vytvářet oddělené pokoje pro děti, které tam žily odděleně od svých rodičů. Tyto prostory se později přetvořily do tzv. Heimů, kterých celkem bylo asi jedenáct. Heimy byly vlastně dětské domovy, kde se vychovatelé a pedagogové věnovali neoficiálnímu vzdělávání dětí. Alfred Hirsch vedl péči o mládež spolu s Egonem Redlichem a Bedřichem Pragerem. Redlichův dochovaný deník¹⁷⁶ podává svědectví o životě a utrpení v ghettu. Hirsch a jeho spolupracovníci se snažili zlepšit životní podmínky dětí v ghettu všemi možnými způsoby. Hirsch trval na každodenním cvičení a péči o osobní hygienu dětí, aby udržel jejich fyzickou i psychickou kondici, což bylo klíčové pro přežití. Díky svému původu z Německa, díky kterému ovládal německý jazyk a sebevědomému chování si získal určité lepší zacházení i od některých příslušníků SS. Alfred Hirsch u Rady starších zařídil prostor pro hřiště, kde se

¹⁶⁹ ADLER, Hans Günther. *Terezín 1941-1945: tvář nuceného společenství. I.* S. 119-120.

¹⁷⁰ Oral history interview with Edgar Krasa. In: *United States Holocaust Memorial Museum*. [online]. [vid. 01. 05. 2024]. Dostupné z: <https://collections.ushmm.org/search/catalog/irn514104> Part 4

¹⁷¹ Oral history interview with Edgar Krasa. In: *United States Holocaust Memorial Museum*. [online]. [vid. 01. 05. 2024]. Dostupné z: <https://collections.ushmm.org/search/catalog/irn514104> Part 4

¹⁷² ADLER, Hans Günther. *Terezín 1941-1945: tvář nuceného společenství. I.* S. 121-

¹⁷³ ROMAŇÁK, A. *Pevnost Terezín*. S. 85.

¹⁷⁴ Pavel Oliva (* 1923 † 2021). In: *Paměť národa*. [online]. [vid. 01. 05. 2024]. Dostupné z: <https://www.pametnaroda.cz/cs/oliva-pavel-20150204-0>

¹⁷⁵ Alfred (Fredy) Hirsch. In: *holocaust.cz*. [online]. [vid. 03. 07. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/dejiny/lide/obeti/alfred-fredy-hirsch/>

¹⁷⁶ REDLICH, Egon: *Zítřejedeme, synu, pojedeme transportem. Deník Egona Redlicha z Terezína I. 1. 1942 – 22. 10. 1944*. K vydání připravil o úvodní studii, vysvětlivky a ediční poznámku napsal Miroslav Kryl. Brno 1995. ISBN 80-85765-40-3.

konala v květnu 1943 terezínská makabiáda.¹⁷⁷ Také měl možnost "vyreklamovat" jednotlivce z plánovaných transportů na východ a často toho využíval ve prospěch dětí.¹⁷⁸ Místo v transportu, které vzniklo po „reklamaci“ dítěte ale nesmělo zůstat prázdné a Hirsch tam musela dosadit někoho jiného. O dilematech, které stály před představiteli samosprávy se zmiňuje Egon Redlich ve svém dochovaném deníku. Záznam z 12. ledna 1942: „Každý z nás váhá, zda smí vyřadit svého známého z transportu, dokonce když je tento známý velmi schopným člověkem. Každá snaha se podobá protekci“.¹⁷⁹ 14. březen 1942: „Protekce, protekce... V závažných věcech, jako je reklamace z transportu, by neměla být. Jsou věci, které nás značně zatěžují, a nevím, jak se budeme jednou zodpovídat. Posílají se starí a děti – protekčních případů je tolik, že každá listina se musí několikrát sestavovat. Máme k tomu právo či ne? Rozdíl je jen ten, že zde nejde o osobní známost. Ale přece, máme právo reklamovat?“¹⁸⁰

Členům Aufbaukommand bylo naslibováno mnoho výhod a privilegií, jako třeba svoboda pohybu či návštěvy příbuzných. Tato privilegia nebyla dodržována vůbec, nebo byla postupně rušena a jejich samotná existence nebyla v souladu s realitou. Největším z nich byla ochrana před zařazením transportu na východ, které se vztahovalo i na jejich rodinné příslušníky. Toto neplatilo od září 1943 a většina mužů byla zařazena do transportů na východ.¹⁸¹ Spousta členů ale zahynula již před zářím 1943.¹⁸²

Z 342 členů tzv. Aufbaukommando I. přežilo 86. mužů.¹⁸³ Aufbaukommando II. bylo početnější a z jeho původních 1 000 členů se konce války dočkalo 245.¹⁸⁴ To znamená, že členové Aufbaukommand měli přibližně 25 % šanci na přežití. Součástí AK I. byl také Felix Kolmer, po válce uznávaná vědecká kapacita v oboru akustiky, který zemřel v roce 2022 jako pravděpodobně poslední žijící člen AK I.¹⁸⁵ Profesor Kolmer v jednom z rozhovorů tvrdil, že díky výsadě, kterou měli členové AK I., a to zapisování příbuzných na svoji rodinnou kartu, zachránil řadu lidí tím, že je na tuto kartu dostal. Podle jeho slov zachránil život čtyřem lidem, které v transportu nahradili jiní čtyři lidé, volná

¹⁷⁷ Sportovní židovské hry. Makabejské hry. In: *International Jewish Sports Hall of Fame*. [online]. [vid. 30. 06. 2024]. Dostupné z: https://www.jewishsports.net/the_maccabiah_games.htm

¹⁷⁸ Alfred (Fredy) Hirsch. In: *holocaust.cz*. [online]. [vid. 01. 05. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/dejiny/lide/obeti/alfred-fredy-hirsch/>

¹⁷⁹ REDLICH, Egon: *Zítřejí jedeme, synu, pojedeme transportem. Deník Egona Redlicha z Terezína 1. 1. 1942 – 22. 10. 1944*. S. 85.

¹⁸⁰ Tamtéž. S. 103.

¹⁸¹ Komando výstavby/Aufbaukommando – tzv. transport Ak I a Ak II. In: *Židovské muzeum v Praze* [online]. [vid. 21. 02. 2024]. Dostupné z: <https://pinkas.jewishmuseum.cz/cs/cesty-bez-navratu/ghetto-terezin/komando-vystavby>

¹⁸² Viz Tabulka č.2 a Tabulka č.3 v přílohách.

¹⁸³ Matěj Stránský: Aufbaukommando (1941), První transport do terezínského ghetta, 24. listopadu 1941. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 22. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/dejiny/ghetto-terezin/vznik-ghetta/aufbaukommando-1941/>

¹⁸⁴ Transport J (04. 12. 1941). In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 22. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/transport/499-j-praha-terezin/>

¹⁸⁵ Felix Kolmer (* 1922 † 2022). In: *Paměť národa*. [online]. [vid. 01. 05. 2024]. Dostupné z: <https://www.pametnaroda.cz/cs/kolmer-felix-20131111-0>

místa se musela vždy zaplnit. Také prý dával dotyčným u rodinné kartotéky chleba, aby tyto lidi udržel a neposlal je na východ.¹⁸⁶

Oproti ostatním transportům do ghetta Terezín měli členové pracovních komand vyšší šanci na přežití holocaustu. Přežilo jich 25 %. Záviselo to především na faktu, že byli do transportů na východ zařazeni relativně pozdě, i když tomu tak nebylo vždy, někteří z nich byli transportováni již roku 1942, a to především do vyhlazovacího tábora Malý Trostinec či Treblinka. Obecně jde říct, že členové prvních dvou komand výstavby měli větší šanci na přežití. Průměrné procento přeživších ostatních transportů je pod 10 %.¹⁸⁷ Většina vězňů neumírá v terezínském ghettu, ale po dalším transportu většinou ve vyhlazovacím táboře Auschwitz-Birkenau.¹⁸⁸ V literatuře se setkáváme s tvrzením, že členové pracovních komand byli mladí muži, nicméně průměrný věk prvního pracovního komanda je 30,7 let a druhého pracovního komanda 31 let.¹⁸⁹ Nejmladšímu členovi AK I, Jiřímu Herrmannovi, bylo 13 let a nejstaršímu Bedřichu Weissovi 63 let.¹⁹⁰ U druhého komanda byl nejmladším členem šestnáctiletý Jindřich Meier a nejstarší padesátiletý Oskar Taussig.¹⁹¹

V literatuře se setkáváme s tvrzením, že členové Aufbaupolkommand byli mladí muži. Jejich průměrný věk byl kolem 30 let, což na začátku 40. let minulého století již jako mladý věk nemuselo být považováno. Český statistický úřad poskytuje data nejpozději do roku 1937, poté má k dispozici až data z roku 1945. Dle České statistického úřadu byl v roce 1937 průměrný věk 31, 6 let.¹⁹² To znamená, že členové Aufbaupolkommand bylo ve věkovém průměru republiky. Vzhledem k demografickému trendu té doby se průměrný věk zvyšoval¹⁹³, takže v roce 1941 byl pravděpodobně ještě vyšší. Nejčastější destinací, kam vězni z ghetta Terezín mířili byl Auschwitz-Birkenau. Ze 342 mužů prvního pracovního komanda jich 41 zemřelo v koncentračním táboře Dachau, do kterého byli odváženi z Auschwitz-Birkenau většina 28. září 1944 nebo 1. října 1944. 10 členů prvního pracovního komanda se narodilo mimo území Československa, 3 z nich dokonce pocházeli z Německa. Je možné, že z Německa utíkali před perzekucemi do Československa, ale ani zde se jim nevyhnuli. Z druhého komanda zemřelo v koncentračním táboře Dachau 95 mužů. Je to nejčastější destinace, ve které se ocitali členové pracovních komand, pokud přežili vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau a často tam umírají až

¹⁸⁶ Felix Kolmer. In: Youtube.com [online]. 17. 04. 2015 [vid. 01. 05. 2024]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=VCaOAAx6Znc&ab_channel=Osvobozen%C3%AD70. Kanál uživatele Osvobození 70.

¹⁸⁷ Transport Dm. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 30. 06. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/transport/40-dm-terezin-osvetim/>

¹⁸⁸ Transport J. In: *Památník Terezín*. [online]. [vid. 30. 06. 2024]. Dostupné z: <https://www.pamatnik-terezin.cz/database/searchlink?f8=j&d1=0&d2=0&d3=0&d5=0&d6=0&d7=0&d8=0&d9=0&d10=0&d11=0&d12=0&d13=0>

¹⁸⁹ Viz Tabulka č.2 a Tabulka č.3 v přílohách.

¹⁹⁰ Viz Tabulka č. 2 v přílohách.

¹⁹¹ Viz Tabulka č. 3 v přílohách.

¹⁹² ČSÚ (Český statistický úřad). Demografická příručka – 2022. *Obyvatelstvo podle pětiletých věkových skupin a pohlaví v letech 1920–2022 (stav k 1. 7.)*. [tabulka] [online]. [vid. 03. 07. 2024]. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/docs/107508/8c7af4e2-0555-a3a2-5182-b54b38a156a6/130055230109.xlsx>

¹⁹³ Tamtéž.

v posledních dnech druhé světové války.¹⁹⁴ Jednalo se o lidi především z transportů Ek, El a Em z ghetta Terezín do vyhlazovacího tábora Auschwitz-Birkenau z přelomu září a října 1944.¹⁹⁵ V koncentračním táboře Dachau se ocitli nejspíše kvůli „evakuaci“ vyhlazovacího tábora Auschwitz-Birkenau. S blížící Rudou armádou se „evakuovaly“ tábory.¹⁹⁶ Vězni brány vyhlazovacích a koncentračních táborů opustili pouze proto, aby mohl nacistický aparát pokračovat v jejich vraždění. Komplex táborů v Auschwitz byl likvidován již na sklonku roku 1944. Nacisté ničili kartotéky obsahující jména obětí, ničili krematoria a odváděli vězně, kteří podstupovali pochody smrti a následně byli převáženi a umístováni do koncentračních táborů vzdálených od fronty.¹⁹⁷ To je nespíš ten důvod, proč tolik mužů z terezínských pracovních komand zemřelo v koncentračním táboře Dachau. Stalo se tak z toho důvodu, že byli do transportů na východ zařazeni relativně pozdě a ve vyhlazovacím táboře Auschwitz-Birkenau se ocitli až na sklonku září a října 1944.

Roku 1933 prohlásil SS-Reichsführer Heinrich Himmler, že bude 22. března nedaleko obce Dachau zřízen první koncentrační tábor pro 5000 lidí.¹⁹⁸ Až do října 1939 musely úřady odůvodňovat a zkoumat internaci vězňů, ale od té doby platilo ustanovení: „*vězni ochranné vazby většinou po dobu války propuštění nebudou.*“¹⁹⁹ Od propuknutí války sloužil koncentrační tábor nacistickému režimu. Jeho vězni a vězenkyně byli pracovní nasazeni.²⁰⁰ S propuknutím války se do tábora postupně dostávalo více zahraničních vězňů a vězenkyň a společně s nimi stoupala i úmrtnost. Vedení tábora zřídilo v polovině roku 1940 krematorium, které stálo vedle samotného tábora²⁰¹, kde byli spalováni mrtví vězni a mrtvé vězenkyně, ale i sovětští zajatci, kteří byli popraveni od léta 1941 v blízkosti tábora.²⁰² Krematorium svojí kapacitou nestačilo ke spalování mrtvých a bylo potřeba zřídit nové, které vedení nechalo vystavět společně s plynovou komorou, stavba těchto objektů skončila na jaře 1943. Plynová komora ale nebyla nikdy používána k hromadnému vraždění, jako tomu bylo například ve vyhlazovacím táboře Auschwitz-Birkenau.²⁰³ Na podzim 1944 se situace v táboře dramaticky zhoršila kvůli přelidnění. Neustále přijížděly nové transporty vězňů, což vedlo k šíření nemocí. V listopadu 1944 se do tábora

¹⁹⁴ Viz Tabulka č.2 a Tabulka č.3 v přílohách.

¹⁹⁵ Tamtéž.

¹⁹⁶ Kristýna Himmerová: Pochody smrti. To nejhorší přišlo na konci války. In: *Paměť národa*. [online]. [vid. 03. 07. 2024]. Dostupné z: <https://www.pametnaroda.cz/cs/magazin/specialy/pochody-smrti-nejhorsiprislo-na-konci-valky>

¹⁹⁷ Kristýna Himmerová: Pochody smrti. To nejhorší přišlo na konci války. In: *Paměť národa. cz* [online]. [vid. 03. 07. 2024]. Dostupné z: <https://www.pametnaroda.cz/cs/magazin/specialy/pochody-smrti-nejhorsiprislo-na-konci-valky>

¹⁹⁸ ZÁMEČNÍK, Stanislav, *To bylo Dachau*, Praha: Paseka, 2003, 402s. ISBN 80-7185-536-7 S. 17.

¹⁹⁹ ZÁMEČNÍK, Stanislav, *To bylo Dachau*. S.90.

²⁰⁰ DISTEL, Barbara, BENZ, Wolfgang, *Des Ort des Terrors. Geschichte der nationalsozialistischen Konzentrationslager. Band II. Frühe Lager*, München 2005, 608 s. ISBN 978-3-406-67167-8. S.258

²⁰¹ ZÁMEČNÍK, Stanislav, *To bylo Dachau*. S. 163

²⁰² ZÁMEČNÍK, Stanislav, *To bylo Dachau*, S. 58.

²⁰³ DISTEL, Barbara, BENZ, Wolfgang, *Des Ort des Terrors. Geschichte der nationalsozialistischen Konzentrationslager. Band II. Frühe Lager*. S.266.

dostal skvrnitý tyfus,²⁰⁴ který si do dubna 1945 vyžádal 15 508 obětí.²⁰⁵ Koncentrační tábor Dachau byl osvobozen 29. dubna 1945 americkými vojáky z 42. a 45. pěší divize 7. armády. Když americké jednotky dorazily na místo koncentračního tábora, našly tam hrůzné podmínky – stovky mrtvých těl a tisíce vyčerpaných a nemocných vězňů. Osvobození tábora bylo jedním z klíčových momentů, který odhalil světové veřejnosti hrůzy nacistického režimu a vedlo k mezinárodnímu uvědomění si potřeby spravedlnosti pro oběti.²⁰⁶

4. Liberecká stopa v prvních transportech

AK I. a AK II. mělo celkem 1 342 členů, z nichž 9 mužů pocházelo přímo z Liberce, nebo byl jejich posledním svobodným bydlištěm.²⁰⁷ Z devíti členů pracovních komand se konce války dožil pouze jeden.²⁰⁸ Jednalo se o muže s budoucností před sebou a o muže, kteří za sebou nestihli zanechat žádný odkaz.

4.1 Aufbaukommando I.

Pracovní komando s označením AK I. bylo složeno z 342 mužských členů, kteří většinou pocházeli z území Československa, ale v jejich řadách se najdou i výjimky. Minimálně 10 členů, tedy 3 %, pocházelo mimo území Československé republiky²⁰⁹ a pravděpodobně se jednalo o uprchlíky před diskriminačními opatřeními na území Německa a Rakouska po Anšlusu v roce 1938. Starší členové komanda, tedy muži nad 40 let, měli často akademický titul Ing. nebo Dr.²¹⁰, který byl pravděpodobně důvodem jejich umístění v transportu, jelikož byli důležití pro vznik ghetta, kvůli jejich kompetencím. 46 členů prvního pracovního komanda bylo umístěno do transportů na východ již v roce 1942, což je v rozporu s jejich nejdůležitější výsadou, tedy imunitou před transporty, která vypršela v září 1943.²¹¹ Minimálně 6 mužů zemřelo přímo v terezínském ghettu. Jindřich Jetel a Jaroslav Stránský zemřeli velice brzy po svém příjezdu, a to ve stejný den – 10. ledna 1942. Byli popraveni z toho důvodu, že jim jejich manželky předaly přes plot balíček a hovořily s nimi, zároveň od svých manželů převzaly dopisy, které byly od několika dalších mužů z ghetta, a které měly poté rozeslat. Ženy byly po interakci se svými manžely zadrženy a četníci dopisy spálili. Manželky byly propuštěny se slovy, že už své manžely

²⁰⁴ HES, Milan, *A brány se otevřely... Osvobození 1945: Dachau – Osvětim – Terezín*, Praha 2015, 128 s. ISBN 978-80-7250-716-0. S. 18.

²⁰⁵ ZÁMEČNÍK, Stanislav, *To bylo Dachau*. S. 303.

²⁰⁶ HES, Milan, *A brány se otevřely... Osvobození 1945: Dachau – Osvětim – Terezín*. S. 16.

²⁰⁷ Transport AK (24. 11. 1941). In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 23. 02. 2024]. Dostupné z:

<https://www.holocaust.cz/transport/102-ak-praha-terezin/>

²⁰⁸ Bruno Lamm. In: *Památník Terezín* [online]. [vid. 23. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.pamatnik-terezin.cz/vezen/te-lamm-bruno>

²⁰⁹ Filip Listman, Jiří Siedner, Kurt Brodt, Vilém Straschnitz, Heinz Weisskopf, Ersnt Weiss, Dezider Katz, Samuel Muneles, Pavel Hauser a Josef Viktor Kassowitz. In: *Památník Terezín*. [online]. [vid. 01. 07. 2024]. Dostupné z: <https://www.pamatnik-terezin.cz/databaze>

²¹⁰ Viz Tabulka č.2.

²¹¹ Komando výstavby/Aufbaukommando – tzv. transport Ak I a Ak II. In: *Židovské muzeum v Praze* [online]. [vid. 01. 07. 2024]. Dostupné z: <https://pinkas.jewishmuseum.cz/cs/cesty-bez-navratu/ghetto-terezin/komando-vystavby>

navštívit nesmí. Jindřich Jetel a Jaroslav Stránský byli spolu s dalšími sedmi muži exemplárně popraveni.²¹²

V prvním pracovním komandu stopu zanechalo i město Liberec, ze kterého byli 4 muži. Přimo z Liberce byli Erich Bauer, Walter Klein a Heinrich Deutsch. Liberecká příslušnost je uvedena i u Ericha Hornera, který se narodil v Praze, ale jeho rodina přebývala těsně před jeho narozením v Liberci.²¹³

4.1.1 Erich Bauer

Erich Bauer, někdy uveden i pod jménem Ewald Bauer nebo Erich Ewald Bauer či Erich Ewald Adolf Bauer. Erich Bauer se narodil 2. května 1906 v Liberci. Jeho otec byl humpolecký rodák Otto Bauer a matka Marie Bauer, rozená Weinberger.²¹⁴ V dokumentech se můžeme setkat se jmény Otto Israel Bauer a Marie Sara Bauer, jména Israel a Sara musela být od 1. prosince 1939 uvedena u lidí s židovským původem v rámci diskriminačních opatření.²¹⁵ I když je Erich Bauer uveden v židovské matrice,²¹⁶ tak rodina při sčítání obyvatel 1921 pod kolonkou náboženské vyznání uvedla netypicky „bez vyznání“ a jako národnost uvedla německou. Uvést „bez vyznání“ nemusí ale vypovídat o víře. Podle sčítání obyvatel s rodinou žili i tři služebné – Ela Balcar, Elisabeth Johanna Balcar a Rosalie Wagner. I přes shodné příjmení prvních dvou žen, které by mohlo vypovídat o příbuzenském vztahu, který by potvrzovala i shodná domovská příslušnost, tedy Ober Radechov v okrese Náchod, uvedly různá vyznání i národnost, je možné, že nebyly v příbuzenském vztahu. Eva Balcar uvedla českou národnost a evangelické vyznání a Elisabeth Johanna Balcar uvedla německou národnost a římskokatolické vyznání. Rosalie Wagner uvedla českou národnost a římskokatolické vyznání. Matka Maria Bauer byla ženou v domácnosti.²¹⁷ Rodina Bauer měla bezpochyby vysoký status v liberecké společnosti.

V roce 1938, před vypuknutím druhé světové války, existovalo v Liberci 71 advokátních kanceláří, z nichž téměř polovina byla označena za židovské. Tyto kanceláře se nacházely převážně v centru města, přičemž některé z nich byly například v Moskevské ulici (tehdejší Vídeňská třída). Mezi významné právníky, kteří zde měli své kanceláře, patřili Dr. Otto Straschnov, Dr. Leopold Langstein, Dr. Artur Neustadtel a Dr. Gustav Glaessner.²¹⁸ Mezi právníckou společností v Liberci se bezpochyby řadil Otto Bauer, otec Ericha Bauera. V roce 1936 byl přijat zákon, který upravoval pravomoci advokátů-obhájců, vyžadující, aby advokáti podávali žádosti na ministerstvo spravedlnosti pro získání oprávnění

²¹² Příběh Jindřicha Jetela, jednoho z popravených v terezínském ghettu. In: *ZPRAVODAJ Vzdělávací a informační bulletin Památníku Terezín*. [online]. [vid. 03. 07. 2024]. Dostupné z: <https://newsletter.pamatnik-terezin.cz/pribeh-jindricha-jetela-jednoho-z-popravenych-v-terezinskem-ghettu/>

²¹³ Transport AK (24. 11. 1941). In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 23. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/transport/102-ak-praha-terezin/>

²¹⁴ SOkA Liberec, fond Sčítací operáty 1921 – Liberec, sign. Liberec III. 056-115.

²¹⁵ ENGELMANN, Isa. *Židé v Liberci: k dějinám obyvatel města pod Ještědem*. S. 175.

²¹⁶ Národní archiv, Matriky židovských náboženských obcí v českých krajích. Inv. č. 985, LIBEREC (o. Liberec).

²¹⁷ SOkA Liberec, fond Sčítací operáty 1921 – Liberec, sign. Liberec III. 056-115.

²¹⁸ PORTMANN, Kateřina a VAJSKEBR, Jan. *Návrat domů. Po stopách libereckých obětí holocaustu. PÁNKOVÁ, Jitka. Advokáti z Moskevské ulice v Liberci a holocaust. Rukopis.*

k výkonu obhájcovské funkce. Situace se dramaticky změnila po Mnichovské dohodě v roce 1938, kdy Liberec připadl Německu. „Židovští právníci“ čelili nárůstu diskriminace a byli nuceni opustit město. Většina těchto advokátů se přestěhovala do Prahy, odkud plánovala emigrovat dále do Evropy nebo na americký kontinent. Ve vnitrozemí Československa zůstali plnoprávními občany, avšak po 15. březnu 1939, kdy začaly platit říšské rasové zákony, se jejich postavení zhoršilo a stali se občany druhé kategorie. V průběhu těchto změn bylo zřejmé, že právníci židovského původu byli cílem německého nacionálního socialismu nejen kvůli svému židovskému původu, ale také kvůli svému vlivu, majetku a společenskému postavení. Tím, že byli nuceni odejít, Liberec přišel o významné osobnosti, které tvořily právní elitu města.²¹⁹

Otec Ericha Bauera Otto zemřel v roce 1943 v ghettu Terezín²²⁰ ve věku 74 let a matka zemřela ve vyhlazovacím táboře Auschwitz-Birkenau v říjnu 1944²²¹ v 64 letech. Erich měl dva sourozence Kurta Viktora a Renée Angeliku. Oba válku, na rozdíl od jejich bratra, přežili. Angelika zemřela v 90. letech v Londýně pod jménem Renée Angelika Lustig a s největší pravděpodobností stihla před válkou emigrovat.²²² 15. března 1946 se Ericha Bauera skrz Central Tracing Bureau²²³ (CTB) snažil najít jeho bratr Kurt Viktor, který válku také přežil. Kurt Viktor si v roce 1947 změnil příjmení na česky znějící „Bor“ a přidal si do jména Jaroslav, tedy Kurt Viktor Jaroslav, které od 11. srpna 1947 užíval v obráceném pořadí „Jaroslav Kurt Viktor“.²²⁴

Bauer prožil v Liberci celé své mládí. Pracoval jako architekt v Praze.²²⁵ K 1. prosinci 1939 byl zaměstnaný jako architekt u Ing. V. Pavelky v Praze II.²²⁶ Údaj o zaměstnání je jiný na dokumentu z 20. srpna 1940, kde je uvedeno Privatangestälter, tedy soukromý úředník. V Praze také bydlel, a to hned na několika adresách. Jako první je uvedena Vinohrady č. p. 813, kde bydlel do 14. května do 17. října 1928.²²⁷ Poté se přestěhoval na Prahu, VII, Korunovačn²²⁸. č.p. 662.²²⁹ V Praze se svobodně přestěhoval

²¹⁹ PORTMANN, Kateřina a VAJSKEBR, Jan. *Návrat domů. Po stopách libereckých obětí holocaustu.* PÁNKOVÁ, Jitka. Advokáti z Moskevské ulice v Liberci a holocaust. Rukopis.

²²⁰ JUDr. Otto Bauer. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 04. 07. 2024]. Dostupné z:

<https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/75898-otto-bauer/>

²²¹ Marie Bauer (Weinberger). In: *geni.com* [online]. [vid. 04. 07. 2024]. Dostupné z:

<https://www.geni.com/people/Marie-Bauer/6000000016160117879?through=6000000016160516505>

²²² Ing. Ewald/Erich Bauer. In: *geni.com* [online]. [vid. 23. 02. 2024]. Dostupné z:

<https://www.geni.com/people/Ewald-Erich-Bauer/6000000016160516505>

²²³ Erich Ewald Bauer In: *Arolsen Archives* [online]. [vid. 28. 04. 2024]. Dostupné z: <https://collections.arolsen-archives.org/de/search/person/85999616?s=erich%20bauer&t=0&p=1>

²²⁴ Kurt Viktor Bauer /Bor. In: *geni.com* [online]. [vid. 23. 02. 2024]. Dostupné z:

<https://www.geni.com/people/Kurt-Bauer-Bor/6000000016160307540>

²²⁵ Národní archiv, fond Policejní ředitelství Praha II – evidence obyvatelstva (1914–1953). Signatura Erich Bauer.

²²⁶ Národní archiv, fondu Policejní ředitelství Praha II – všeobecná spisovna (1921–1950). Signatura B 763/3, časové období 1931-1940, karton 4542.

²²⁷ Národní archiv, fond Policejní ředitelství Praha II – evidence obyvatelstva (1914–1953). Signatura Erich Bauer.

²²⁸ Tamtéž.

²²⁹ Ewald Bauer. In: *Židovské muzeum v Praze.* 2024.

ještě šestkrát, tedy téměř každý rok.²³⁰ Na žádosti o cestovní pas z roku 1929 je jeho stav svobodný, na dalších dokumentech také není zmínka o manželce.²³¹

Od 6. dubna 1938²³² je u jeho jména uvedena adresa Praha I., Kaprova č. p. 50, která je uvedena minimálně u dalších 16 lidí a nachází se 300 metrů od Staroměstského náměstí.²³³ Tolik lidí je na adrese uváděno z toho důvodu, že to byla jejich poslední adresa před transportem, a tedy zde nežili všichni najednou. Tyto adresy představovaly takzvané „Sammelwohnung“, což jsou arizované byty, které sloužily jako sběrná místa pro Židy a Židovky, kteří z nich byli odvázeni do ghatt, koncentračních a vyhlazovacích táborů.²³⁴ Tyto byty byly místo, kde žilo několik rodin pohromadě na velmi malém prostoru. Provázely je problémy s nedostatečnou hygienou a zásobováním, které vyplývaly ze stísněnosti.²³⁵ Pro lidi z vyšší třídy, jako byl Erich Bauer to musel být obrovský šok. Poslední adresou před transportem je Sanytrova č. p. 206. u Arnolda Weila, kde pobýval od 27. září 1941.²³⁶ Sanytrova ulice již dnes neexistuje, nacházela se Na Františku poblíž Staroměstské náplavky.²³⁷ Erich Bauer nikdy neovlastnil svůj vlastní byt, vždy bydlel v podnájmu.²³⁸

Nejasný je fakt, že na databázi *holocaust.cz* i v databázi Památníku Terezín je Erich Bauer uveden s titulem Ing. Na žádném dokumentu z Národního archivu, Státního okresního archivu Liberec ani Židovského muzea v Praze se ale titul nevyskytuje. Vysokoškolský titul by ale potvrdzovalo povolání architekta. Nicméně v archivu Univerzity Karlovy se o něm záznam nenachází, pokud studoval vysokou školu, tak to bylo jinde.

Do terezínského ghetta se dostal transportem Ak, s číslem. 186, který vyrazil z Prahy 24. listopadu 1941, Praha. Bauer byl 29. září 1944 zařazen do transportu El s číslem 1385 do vyhlazovacího tábora Auschwitz-Birkenau, kde s největší pravděpodobností zahynul.²³⁹ Součástí transportu do Auschwitz-Birkenau bylo 1500 lidí, z nichž zahynulo 1343, tedy 89,5 %.²⁴⁰

²³⁰ Národní archiv, fond Policejní ředitelství Praha II – evidence obyvatelstva (1914–1953). Signatura Erich Bauer.

²³¹ Tamtéž.

²³² Národní archiv, fond Policejní ředitelství Praha II – evidence obyvatelstva (1914–1953). Signatura Erich Bauer.

²³³ Kaprova 5. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 28. 04. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/>

²³⁴ BENDÁSEK, Tomáš: *Příběh rodiny Goltz*. Diplomová práce, Technická univerzita v Liberci 2020, S. 37.

²³⁵ Tamtéž. S. 79.

²³⁶ Národní archiv, fond Policejní ředitelství Praha II – evidence obyvatelstva (1914–1953). Signatura Erich Bauer.

²³⁷ Na Františku In: *Historický uličník Královského města Prahy* [online]. [vid. 30. 06. 2024]. Dostupné z: https://rumicek.cz/starapraha/?fce=ulice&dir=dvorakovo_nab

²³⁸ Národní archiv, fond Policejní ředitelství Praha II – evidence obyvatelstva (1914–1953). Signatura Erich Bauer.

²³⁹ Ing. Erich Bauer. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 23. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/75830-erich-bauer/>

²⁴⁰ TRANSPORT EL (29. 09. 1944 TEREZÍN -> OSVĚTIM). In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 28. 04. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/transport/52-el-terezin-osvetim/>

4.1.2 Walter Klein

Walter Klein se narodil 12. srpna 1905 v Liberci. Jeho otec byl Gustav Klein a matka Hermína Kleinová, rozená Abeles. Walter byl povoláním kreslič– architekt.²⁴¹ Ve sčítání lidu 1921 je uvedeno, že je truhlářský učeň²⁴² což by mohlo vysvětlovat, proč byl povolán do Aufbaukommanda.²⁴³ Ve sčítání obyvatel 1921 je uvedeno, že byl německé národnosti a židovského vyznání. V domácnosti rodiny Klein nebyla zaměstnaná žádná služebná.²⁴⁴ Klein byl ženatý se Zdenkou Šulcovou. Vzali se někdy na počátku roku 1938, možná dříve, jelikož si Walter 2. června 1938 zřídil cestovní pas, kde je jako účel cesty uvedena svatební cesta, je možné, že jeho pravý účel byl ale k emigraci. O rozšíření cestovního pasu si žádal v květnu 1939, který by se vztahoval na mimoevropské státy s výjimkou USA. Jako cíl cesty bylo uvedeno „pro případ potřeby.“²⁴⁵

Stejně jako Bauer, ani Klein nepobýval v dospělosti v Liberci. V Praze se živil také jako architekt a před válkou vystřídal několik adres. V Praze žil od 19. května 1927 na adrese Vínohrady, Moravská č. p. 1603.²⁴⁶ V roce 1938 bydlel se svojí manželkou na Václavském náměstí, č.p. 61, v bytě, který Klein vlastnil již od roku 1934.²⁴⁷ Dokument z 5. ledna 1939 ukazuje, že se Kleinovi přestěhovali na Prahu VII do Strojnické ulice č. p. 433.²⁴⁸ Walter Klein si v Praze udělal řidičský průkaz u autoškoly A. Bareš, který mu byl vydán 7. července 1939. Klein ho v rámci diskriminačních opatření musel 4. února 1941 odevzdat.²⁴⁹ Poslední adresa před transportem je Praha XV, Zelinářská 846.²⁵⁰

Do ghetta Terezín dorazil transportem Ak s číslem 7 24. listopadu 1941. Klein pravděpodobně prostředím Terezína znal, jelikož plnil vojenskou službu v Litoměřicích, ročník odvodu 1925. Transport Ek, kde měl číslo 2326 ho 28. září 1944 dopravil do vyhlazovacího tábora Auschwitz-Birkenau, kde pravděpodobně zemřel.²⁵¹ Transport Ek převezl 2500 lidí, z nichž 2023 zahynulo, tedy necelých 81 %.²⁵²

9. prosince 1946 ho byla jeho manželka prohlásit za mrtvého v Praze u okresního soudu civilního pro Prahu–Jih.²⁵³

²⁴¹ Národní archiv, fond Policejní ředitelství Praha II – evidence obyvatelstva (1914–1953). Signatura Valter Klein.

²⁴² SOkA Liberec, fond Sčítací operáty 1921 – Liberec, sign. Liberec III. 371-420.

²⁴³ Viz: Národní archiv, fond Policejní ředitelství v Praze, 1941-1945, Klein Valtr, signatura K 2097/2.

²⁴⁴ SOkA Liberec, fond Sčítací operáty 1921 – Liberec, sign. Liberec III. 371-420.

²⁴⁵ Valtr Klein. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 30. 06. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/99201-valtr-klein/>

²⁴⁶ Národní archiv, fond Policejní ředitelství Praha II – evidence obyvatelstva (1914–1953). Signatura Valter Klein.

²⁴⁷ Národní archiv, fond Policejní ředitelství Praha II – evidence obyvatelstva (1914–1953). Signatura Valter Klein.

²⁴⁸ Valtr Klein. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 24. 04. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/99201-valtr-klein/>

²⁴⁹ Národní archiv, fondu Policejní ředitelství Praha II – všeobecná spisovna (1921–1950). Valtr Klein, signatura K 2097/2, časové období 1941-1950, karton 5199.

²⁵⁰ Národní archiv, fond Policejní ředitelství Praha II – evidence obyvatelstva (1914–1953). Signatura Valter Klein.

²⁵¹ Valtr Klein. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 23. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/99201-valtr-klein/>

²⁵² TRANSPORT EK (28. 09. 1944 TEREZÍN -> OSVĚTIM). In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 28. 04. 2024].

Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/transport/51-ek-terezin-osvetim/>

²⁵³ Národní archiv, fond Zemský úřad Praha – matriční záležitosti. Číslo jednací 5475/1947, karton 1477.

4.1.3 Heinrich Deutsch

Heinrich Deutsch, druhorepublikovými úřady uváděný také jako Jindřich Deutsch se narodil 13. března 1909 v Liberci. Jeho rodiče byli obchodník Otto Deutsch,²⁵⁴ narozený 5. listopadu 1875, a Ida Deutsch, rozená Mautnerová, narozená 25. ledna 1878. Měl celkem 4 bratry Huga, Ernsta, Waltera a Alfreda. Matka Ida a bratři Ernst a Alfred zahynuli ve vyhlazovacím táboře Auschwitz-Birkenau, Hugo v koncentračním táboře Majdanek a u Waltera dokumenty chybí, ale pravděpodobně válku také nepřežil. U otce Otta jsem žádné dokumenty nenašel, je možné že zemřel přirozenou smrtí. Celá rodina Deutsch ve sčítání lidu 1921 uvedla německou národnost a židovské vyznání. V domácnosti žila s rodinou Klein i služebnice Marie Tichá, česká katolička.²⁵⁵

Heinrich Deutsch bydlel v Liberci na Neustädterplatz 21²⁵⁶, nynějším Sokolovské náměstí.²⁵⁷ V dnešní době je na adrese pobočka dětského knihkupectví Agátin svět.²⁵⁸ Heinrich Deutsch se také do Prahy přestěhoval ještě před zabráním pohraničí, a to v roce 1937. V Praze se ještě pětkrát přestěhoval.²⁵⁹ Jeho poslední adresou před transportem do Terezína je Praha I, U Milosrdných 848. Na této adrese přebývalo nedobrovolně minimálně 38 osob²⁶⁰ v rámci takzvaných „Sammelwohnungen“ Na této adrese pobývali muži, ženy i děti. Mezi těmito osobami byla i čtrnáctiletá Lilly Ledererová a desetiletý Pavel Lederer, kteří zahynuli v koncentračním táboře Ujazdow.²⁶¹

Samotný Heinrich se do terezínského ghetta dostal transportem Ak pod číslem 203 24. listopadu 1941. V terezínském ghettu byl po příjezdu na pokoji 70a s dalšími 9 muži z AK I. a spolu tvořili tzv. Kameradschaftsgruppe, nejstarší zástupce pokoje tzv. Zimmerältester Stellvertreter byl Egon Reach.²⁶² Do transportu Et s číslem 1597 do vyhlazovacího tábora Auschwitz-Birkenau byl zařazen 23. října 1944.²⁶³ Transport Et převezl 1714 lidí a nepřežilo ho 1517, tedy 88,5 %.²⁶⁴ Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau ale není místo jeho úmrtí, Heinrich Deutsch totiž umírá 27. února 1945 podle

²⁵⁴ SOKA Liberec, fond Sčítací operáty 1921 – Liberec, sign. Liberec I. 056-115.

²⁵⁵ Tamtéž.

²⁵⁶ SOKA Liberec, *Jahrbuch und Wohnungs-Anzeiger der Stadt Reichenberg für das Jahr 1936*

²⁵⁷ ŽUKOV, Michal Vývoj názvů ulic libereckých čtvrtí I-V od roku 1858 [online]. Liberec 2020 [vid. 28. 04. 2024]. Dostupné z: <https://dspace.tul.cz/server/api/core/bitstreams/2e300be9-50fb-4b0f-bd99-fb4db6b74a1a/content> Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická. S. 48.

²⁵⁸ MAPY.CZ. *Liberec* [online]. [vid. 28. 04. 2024] Seznam.cz, 2024. Dostupné z: <https://mapy.cz/turisticka?q=n%C3%A1m.%20Sokolovsk%C3%A9%20256%2F21&source=firm&id=12948634&ds=2&x=15.0552970&y=50.7704245&z=19>

²⁵⁹ Národní archiv, fond Policejní ředitelství Praha II – evidence obyvatelstva (1914–1953). Signatura Jindřich Deutsch.

²⁶⁰ U Milosrdných 4. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 24. 04. 2024]. <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/>

²⁶¹ Tamtéž.

²⁶² Heinrich Deutsch. In: *Židovské muzeum v Praze*. 2024.

²⁶³ Jindřich Deutsch. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 23. 02. 2024]. Dostupné z <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/80651-jindrich-deutsch/>

²⁶⁴ TRANSPORT EK (20. 10. 1944 TEREZÍN -> OSVĚTIM). In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 28. 04. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/transport/60-et-terezin-osvetim/>

záznamu Jewish Labor Comittee New York z 6. srpna 1947 v koncentračním táboře Dachau.²⁶⁵ Myslím si, že tam byl přesunut před příchodem Rudé armády do Auschwitz, podle památníku Terezín²⁶⁶ a databáze *Arolsen Archives*²⁶⁷ ještě předtím pobýval i v koncentračním táboře Sachsenhausen. Šlo pravděpodobně o evakuační transporty.²⁶⁸

4.1.4 Erich Horner

Erich Horner se narodil na Královských Vinohradech 20. ledna 1902, ale jeho rodina pochází z Liberce. Do rodiny Siegmunda Hornera, narozeného roku 1858 a Rosy Hornerové, rozené Feldscharek, narozené 19. července 1872.²⁶⁹ Byl nejmladší ze třech sourozenců Josefy „Josie“ Löwidt, Wilhelma Hornera a Friedricha Hornera. Všichni jeho sourozenci se narodili v Liberci, pouze Erich v Praze. Myslím si, že se před narozením Ericha celá rodina přesunula do Prahy. Tomu nasvědčuje i fakt, že bratr Wilhelm měl firmu v Praze, která se zaměřovala na výrobu a prodej chemických a technických výrobků – Vilém Horner a spol.²⁷⁰ Erich Horner byl německé národnosti a na žádosti o pas z roku 1922 uvedl židovské vyznání.²⁷¹

Erich Horner byl ženatý s Annou Špačkovou. Vzali se 4. března 1939.²⁷² Erich pracoval jako velkoobchodník.²⁷³ V Praze bydlel na adrese Praha I, č. p. 888²⁷⁴, což je dnes s největší pravděpodobností Praha 1, Nekázanka č. p. 888/20.²⁷⁵ Adresu změnil ještě šestkrát.²⁷⁶ Jeho poslední adresou je Praha XII, Přemyslovská 28, což je poslední adresa a „Sammelwohnung“ pro nejméně dalších

²⁶⁵ Jindrich Deutsch – Dokumente mit Namen ab DEICHMANN, JULIUS. In: *Arolsen Archives* [online]. [vid. 23. 02. 2024]. Dostupné z: <https://collections.arolsen-archives.org/de/search/person/4968840?s=jindrich%20deutsch&t=2546969&p=5>

²⁶⁶ Databáze obětí In: *Památník Terezín* [online]. Vid [23. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.pamatnik-terezin.cz/vezen/da-deutsch-heinrich>

²⁶⁷ Heinrich Deutsch Entry register, prisoner numbers 115840–131599. In: *Arolsen Archives* [online]. [vid. 28. 04, 2024]. Dostupné z: <https://collections.arolsen-archives.org/en/search/person/130432707?s=Heinrich%20Deutsch&t=532955&p=8>

²⁶⁸ Kristýna Himmerová: Pochody smrti. To nejhorší přišlo na konci války. In: *Paměť národa*. [online]. [vid. 03. 07. 2024]. Dostupné z: <https://www.pametnaroda.cz/cs/magazin/specialy/pochody-smrti-nejhorsiprislo-na-konci-valky>

²⁶⁹ Erich Horner. In: *geni.com* [online]. [vid. 23. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.geni.com/people/Erich-Horner/6000000060747164841>

²⁷⁰ Růžena Hornerová. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 23. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/95313-ruzena-hornerova/>

²⁷¹ Erich Horner. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 24. 08. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-dokumentu/dokument/424403-horner-erich-nezpracovano/>

²⁷² Národní archiv, fond Policejní ředitelství Praha II – evidence obyvatelstva (1914–1953). Signatura Erich Horner.

²⁷³ Národní archiv, fondu Policejní ředitelství Praha II – všeobecná spisovna (1921–1950). Erich Horner, signatura H 3946/1, časové období 1941–1950, karton 3681.

²⁷⁴ Erich Horner. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 01. 06. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-dokumentu/dokument/424403-horner-erich-nezpracovano/>

²⁷⁵ MAPY.CZ. Praha [online]. [vid. 28. 04. 2024] Seznam.cz, 2024. Dostupné z:

<https://mapy.cz/turisticka?source=addr&id=8939100&ds=1&x=14.4286737&y=50.0844930&z=17>

²⁷⁶ Národní archiv, fond Policejní ředitelství Praha II – evidence obyvatelstva (1914–1953). Signatura Erich Horner

7 lidí, a to 5 mužů a 2 ženy.²⁷⁷Jedním z nich byl Pavel Kosek, který před vznikem Československa pobýval se svojí manželkou v Japonsku.²⁷⁸

Do terezínského ghetta se dostal transportem Ak pod číslem 60 24. listopadu 1941. Ghetto opustil transportem Ek s číslem 2337 28. září 1944. Tento transport převážel 2500 lidí, ze kterých se konce války dočkalo 477, zemřelo tedy necelých 81 %. Osudy libereckých členů Aufbaukommand se protnuly i zde, jelikož se v transportu nacházel i výše zmíněný Walter Klein. Tábor Auschwitz-Birkenau ale nebyl Hornerovým místem úmrtí. 24. ledna 1945 byl přesunut nejspíše evakuačními transporty, stejně jako Heinrich Deutsch, do koncentračního tábora Dachau²⁷⁹, kde 20. února umírá.²⁸⁰

Ani jednomu z mužů AK I. nebylo více, než 40 let. Tato skutečnost je nejpravděpodobnější možností, proč se nepodařilo dohledat, zda mají nějaké potomstvo. Walter Klein má v dokumentech uvedeno jméno manželky – Zdena Kleinová, rozená Schulcová, ale byli bezdětní. Erich Horner se oženil poměrně pozdě, v roce 1939. Erich Bauer byl svobodný. U Heinricha Deutsche informace chybí.

4.2 Aufbaukommando II.

Druhé pracovní komando s označením J se skládalo z 1 000 členů. Stejně jako v prvním transportu, se i zde nacházeli muži, kteří nepocházeli přímo z Československa. Bylo jich minimálně 32,²⁸¹ což je třikrát více než v prvním komandu, které bylo třikrát menší, což znamená, že 3 % osob druhého pracovního komanda pocházela z území mimo Československa. Znovu můžeme hovořit o uprchlících před diskriminačními opatřeními v Německu. Oproti prvnímu komandu zde není patrná korelace věku s vysokoškolskými tituly. V prvním komandu patřili muži s akademickými tituly mezi věkově starší. Muži s vysokoškolským vzděláním jsou ve druhém pracovním komandu zastoupeni ve věkovém spektru rovnoměrněji.²⁸² 21 mužů zemřelo přímo v ghettu a znovu se setkáváme s datem 10. leden 1942, kdy byli popraveni 3 muži z druhého pracovního komanda – Jiří Grab, Pavel Weinberger

²⁷⁷ Přemyslovská 28. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 24. 04. 2024]. <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/>

²⁷⁸ Pavel Kosek. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 30. 06. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/102112-pavel-kosek/>

²⁷⁹ 3 dny před osvobozením vyhlazovacího tábora Auschwitz-Birkenau Rudou armádou.

²⁸⁰ Erich Horner Dokumente mit Namen ab HOLZMANN, Teodor. In: *Arolsen Archives* [online]. [vid. 23. 02. 2024]. Dostupné z: <https://collections.arolsen-archives.org/de/search/person/10663868?s=erich%20horner&t=2114421&p=5> -

²⁸¹ Ondřej Malinovský, Gerasin Lurje Ing., Emil Fanta, Bernard Gerber, Valtr Mandl, Ludvík Frankenbausch, Rudolf Kraus, Erich Ernst, Rudolf Mandl, Heřman Ančelovič, Arturt Mandl, Leopold Goldmann, Julius Mandl, Evžen Berger, Ota Jensen, Eduard Friedmann, Jindřich Kopelovič, Albert Mandl, Otto Mandl MUDr., Norbert Klein, Egon Mandl, Bedřich Berger, Erwin Diamant, Alois Jellinek, Otto Kellner, Hanuš Klein, Harry Kraus, Bedřich Mandl, Jindřich Mandl, Walter Mandl, Kurt Egerer, Ludvík Hann. In: *Památník Terezín*. [online]. [vid. 01. 07. 2024]. Dostupné z: <https://www.pamatnik-terezin.cz/databaze>

²⁸² Viz Tabulka č.3 v přílohách.

a Pavel Masárek. Jeden z mužů, Aron Moškovič²⁸³, dokonce zemřel ve věznicí gestapa v Malé Pevnosti 21. března 1945.²⁸⁴

Občané Liberce v druhém pracovním komandu měli také zastoupení. Celkově v něm bylo 5 mužů, a to: Felix Rieden, Wilhelm Lederer, Fritz Feigl, Alfred Wolf a Bruno Lamm.

4.2.1 Felix Rieden

Felix Rieden se narodil 6. května 1897 v Liberci. Jeho otec byl soukromník Emil Rieden narozený 31. října 1859. Otec Emil se přejmenoval z Rindschkopf na Rieden.²⁸⁵ Zemřel v terezínském ghettu 8. ledna 1943.²⁸⁶ Matka Felixe byla Ema Riedenová, rozená Kohn, narozená kolem ledna 1861, pravděpodobně zemřela dříve než její manžel, jelikož není uvedena na jeho úmrtním listu. Celkem měl 5 sourozenců –Annu, Berthy, Rudolfa, Hedwig a Ottu.²⁸⁷ Celá rodina byla dle sčítání obyvatel 1921 německé národnosti a židovského vyznání.²⁸⁸

Felix se živil jako obchodní cestující.²⁸⁹ V Liberci bydlel na adrese Friedländerstrasse 39,²⁹⁰ nynější Frýdlantská ulice. Od 7. října 1938 bydlel v Praze č. p. 1649 spolu se svými rodiči. Adresu v Praze změnil ještě třikrát.²⁹¹

24. prosince 1938 si žádal na pražském policejním ředitelství o vysvědčení zachovalosti za účelem o vystěhování do Jižní Ameriky.²⁹² Rieden byl téměř jistě také svobodný a bez potomků, údaj potvrzuje žádost o pas z roku 1939, kde se také pod kolonkou účel a cíl cesty uvádí *existence*. Je tedy patrné, že se snažil o emigraci, stejně jako všichni oběti diskriminačních opatření. Po Mnichovské dohodě se přestěhoval do Prahy a pobýval na několika adresách, které všechny leží v Sudoměřské ulici.²⁹³ Poslední uvedená adresa před transportem do ghetta Terezín je Praha I, Michalská 3, na které pobývali i jeho otec²⁹⁴ a sestra Bertha. Adresa je uvedena i pod jistým Maxem Weiszem původně

²⁸³ Aron Moškovič. In: *Památník Terezín* [online]. [vid. 03. 07. 2024]. Dostupné z: <https://www.pamatnik-terezin.cz/vezen/te-moskovic-aron>

²⁸⁴ Viz tabulka č.3 v přílohách.

²⁸⁵ SOkA Liberec, AML – IV, 1900–1938, KT 229.

²⁸⁶ Emil Rieden. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 24. 04. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-dokumentu/dokument/91721-rieden-emil-oznameni-o-umrti-ghetto-terezin/>

²⁸⁷ Felix Rieden. In: *geni.com* [online]. [vid. 24. 04. 2024]. Dostupné z: <https://www.geni.com/people/Felix-Rieden/6000000041849676938>

²⁸⁸ SOkA Liberec, fond Sčítací operáty 1921 – Liberec, sign. Liberec III. 611-680

²⁸⁹ Felix Rieden. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 30. 06. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/117920-felix-rieden/>

²⁹⁰ SOkA Liberec, *Jahrbuch und Wohnungs-Anzeiger der Stadt Reichenberg für das Jahr 1936*

²⁹¹ Národní archiv, fond Policejní ředitelství Praha II – evidence obyvatelstva (1914–1953). Signatura Felix Rieden.

²⁹² Felix Rieden. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 23. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/117920-felix-rieden/>

²⁹³ Felix Rieden. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 23. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/117920-felix-rieden/>

²⁹⁴ Možná i matka.

z Dunajské Stredy, který se stal také obětí holocaustu. Weisz se s Felixem Riedenem na adrese nemohl potkat, ale s jeho otcem a sestrou ano.²⁹⁵

Do terezínského ghetta se dostal transportem J s číslem 936 4. prosince 1941. Do Auschwitz-Birkenau byl převezen transportem Ev s číslem 360 28. října 1944, kde s největší pravděpodobností zemřel.²⁹⁶ Součástí transportu bylo 2035 lidí, z nichž zemřelo 1872, tedy 92 %.²⁹⁷

4.2.2 Wilhelm Lederer

Wilhelm Lederer, znám též jako „Willy“, se narodil 15. června 1902 v Praze, ale do svých patnácti let žil v Liberci.²⁹⁸ Otcem byl liberecký rodák Josef Lederer narozený 1872 a matkou Ottilie Lederer, rozená Goldberg, narozená 5. července 1879. Matka zemřela po těžké nemoci²⁹⁹ 15. září 1915 a jeho otec se znovu oženil. Vzal si o 13 let mladší Marii, rozenou Schak.³⁰⁰ Otec Josef zemřel 26. července 1930.³⁰¹ Wilhelm Lederer byl dle žádosti o pas z roku 1926 židovského vyznání.³⁰² Celkem měl 4 sourozence, dva vlastní – Waltera a Ellen „Ellie“ a dva nevlastní Dorothea „Dori“ a Margitu. Nevlastní sestra „Dori“ válku přežila a zemřela až v květnu 2001 v USA.³⁰³

V jeho dokumentech se objevují dvě povolání, a to soukromý úředník a cestující obchodník. Pobýval střídavě v Praze a v Liberci a dle množství cestovních dokumentů určitě i trávil spoustu času v zahraničí. Jeho liberecká adresa byla na Schützengasse 19³⁰⁴, dnešní ulice 5. května.³⁰⁵ V Praze vystřídal celkem 22 adres,³⁰⁶ nejdříve bydlel v Praze VII v dnešní ulici Milady Horákové č. p. 481, poté se přestěhoval na Václavské náměstí č. p. 43. Následně bydlel na Vinohradech ve Slezské ulici č. p. 17 a později již se svojí manželkou v Praze V č. p. 127 a ve Štupartské ulici č. p. 16. Jeho poslední adresa

²⁹⁵ Max Weisz. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 28. 04. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/133955-max-weisz/>

²⁹⁶ Felix Rieden. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 23. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/117920-felix-rieden/>

²⁹⁷ TRANSPORT EV (28. 10. 1944 TEREZÍN -> OSVĚTIM). In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 28. 04. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/transport/61-ev-terezin-osvetim/>

²⁹⁸ Národní archiv, fond Policejní ředitelství Praha II – evidence obyvatelstva (1914–1953). Signatura Wilhelm Lederer.

²⁹⁹ LEDERER Ottilie. In: *geni.com* [online]. [vid. 28. 04. 2024]. Dostupné z: https://www.geni.com/photo/view/6000000044341748926?album_type=photos_of_me&photo_id=6000000044342043821

³⁰⁰ Wilhelm Vilém "Willi" Lederer. In: *geni.com* [online]. [vid. 23. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.geni.com/people/Wilhelm-Vil%C3%A9m-Willi-Lederer/6000000026326001737>

³⁰¹ LEDERER Josef. In: *geni.com* [online]. [vid. 28. 04. 2024]. Dostupné z: https://www.geni.com/photo/view/6000000044341284463?album_type=photos_of_me&photo_id=6000000044342398505

³⁰² LEDERER VILÉM: ŽÁDOST O VYDÁNÍ CESTOVNÍHO PASU In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 01. 06. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-dokumentu/dokument/166637-lederer-vilem-zadost-o-vydani-cestovniho-pasu/>

³⁰³ Dorothea "Dori" Holloschuetz. In: *geni.com* [online]. [vid. 28. 04. 2024]. Dostupné z: <https://www.geni.com/people/Dorothea-Dori-Holloschuetz/6000000044342896202>

³⁰⁴ Soka Liberec, *Jahrbuch und Wohnungs-Anzeiger der Stadt Reichenberg für das Jahr 1936*

³⁰⁵ ŽUKOV, Michal. *Vývoj názvů ulic libereckých čtvrtí I-V od roku 1858*. S. 67.

³⁰⁶ Národní archiv, fond Policejní ředitelství Praha II – evidence obyvatelstva (1914–1953). Signatura Wilhelm Lederer.

před transportem je Štupartská č. p. 18. Štupartská ulice byla posledním pražským bydlištěm i pro dalších 11 lidí, včetně jeho manželky, tchána a jeho bratra.³⁰⁷

Wilhelm byl ženatý, a to s Miladou Kafkovou, kterou si vzal 19. prosince 1932 na Staroměstské radnici v Praze.³⁰⁸ Wilhelm s Miladou neměli žádné potomky.³⁰⁹ Milada nepracovala, byla žena v domácnosti. Stejně, jako její manžel³¹⁰ vlastnila řidičský průkaz, který získala ve svých 21 letech.³¹¹ V březnu 1939 byla trestně stíhána a musela uhradit pokutu 30 Kč a strávit 24 hodin ve vazbě za „údadně fackovala“. Do ghetta Terezín byla transportována 17. prosince 1941, tedy necelé dva týdny po svém manželovi. Její osud končí v Auschwitz-Birkenau, kam byla odvezena stejným transportem, jako její manžel, a to Em 1. 10. 1944.³¹²

Do terezínského ghetta se Lederer dostal transportem J s číslem 873 4. prosince 1941. Stejně jako ostatní členi Aufbaukommand přišel o imunitu před transportem na východ a byl odvezen do Auschwitz-Birkenau transportem Em pod číslem 746 1. října 1944, kde pravděpodobně i zahynul.³¹³ Transport Em zahrnoval 1501 osob, z nichž zemřelo 1124, tudíž 75 %.³¹⁴

4.2.3 Fritz Feigl

Fritz Feigl je libereckým rodákem. Narodil se 10. března 1917, je tedy nejmladším členem Aufbaukommand z Liberce. Otcem Fritze, známého též jako „Friedricha“, byl Josef Feigl narozený 26. prosince 1875 a Gertud Feigl, rozené Pollak, narozené 27. prosince 1887 v Liberci.³¹⁵ Otec byl transportován do Auschwitz 18. května 1944 a pravděpodobně tam zemřel.³¹⁶ Matka Gertrud zemřela v terezínském ghettu 24. března 1943.³¹⁷ Měl jediného sourozence Waltera, který pracoval jako právník a byl transportován až 4. února 1945, je tedy možné, že válku přežil.³¹⁸ Celá rodina při sčítání obyvatel

³⁰⁷ Štupartská 18. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 24. 04. 2024]. <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/>

³⁰⁸ Národní archiv, fondu Policejní ředitelství Praha II – všeobecná spisovna (1921–1950). Vilém Lederer, signatura L 856/7, časové období 1941-1950, karton 6563.

³⁰⁹ Milada Ledererová. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 24. 04. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/105059-milada-ledererova/>

³¹⁰ Národní archiv, fondu Policejní ředitelství Praha II – všeobecná spisovna (1921–1950). Vilém Lederer, signatura L 856/7, časové období 1941-1950, karton 6563.

³¹¹ Milada Ledererová. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 24. 04. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/105059-milada-ledererova/>

³¹² Tamtéž.

³¹³ Vilém Lederer. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 23. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/105174-vilem-lederer/>

³¹⁴ TRANSPORT EM (01. 10. 1944 TEREZÍN -> OSVĚTIM). In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 28. 04. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/transport/53-em-terezin-osvetim/>

³¹⁵ Bedrich „Fritz“ Feigl. In: *geni.com* [online]. [vid. 23. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.geni.com/people/Bedrich-Fritz-Feigl/6000000043847987917>

Documents with names from FARKAS, BERTA. In: *Arolsen Archives* [online]. [vid. 28. 04. 2024]. Dostupné z: <https://collections.arolsen-archives.org/en/document/4976820>

³¹⁷ Documents with names from FARKAS, BERTA. In: *Arolsen Archives* [online]. [vid. 28. 04. 2024]. Dostupné z: https://collections.arolsen-archives.org/en/search/person/4976801?p=1&s=gertruda%20Feigl%20&s_lastName=asc

³¹⁸ Documents with names from FARKAS, BERTA. In: *Arolsen Archives* [online]. [vid. 28. 04. 2024]. Dostupné z: <https://collections.arolsen-archives.org/en/search/person/4976858?s=Valtr%20Feigl&t=2546985&p=0>

1921 uvedla německou národnost a židovské vyznání. Rodina Feigl zaměstnávala i kuchařku Fani Kořátkovou, která u nich bydlela a byla české národnosti a katolického vyznání.³¹⁹

Fritz se živil zpočátku jako tovární dělník, jelikož byl absolventem textilní školy. Dle dochovaného řidičského průkazu působil později jako soukromý úředník. Vzhledem k jeho mladému věku byl svobodný. V říjnu 1940 žádal na policejním ředitelství o vysvědčení k vystěhování do Šanghaje,³²⁰ které ale nestihl. Nejdříve bydlel na adrese svých rodičů v Liberci na Fichtesstrasse 9.,³²¹ dnešní Zborovská ulice.³²² Poté bydlel v Praze – Nové Město ve Washingtonově ulici č. p. 1620, paradoxně 30 metrů od Petschkova paláce, budoucí ústředny pražského gestapa.³²³ Jeho poslední adresa je Praha XII, Schwerinova 6, na které kromě něj nedobrovolně pobývali minimálně další 4 lidé v rámci „Sammelwohnungen“, včetně jeho rodičů.³²⁴

Do ghetta Terezín se dostal transportem J s číslem 674 4. prosince 1941. Fritz Feigl se podílel na výstavbě vlečky z Bohušovic nad Ohří do Terezína. Byl součástí tzv. Gruppe Bauschowitzer Tor. Dokonce byl na seznamu pracovníků zaměstnaných při stavbě železnic, kteří plně splňují na ně kladené požadavky.³²⁵

Stejně jako ostatní liberečtí členové Aufbaukommand byl deportován do vyhlazovacího tábora Auschwitz-Birkenau. V Auschwitz-Birkenau byl zařazen do Terezínského rodinného tábora.³²⁶ Jeho transport měl označení Eb a měl v něm číslo 749. Transport byl vypraven 18. května 1944 a pravděpodobně ve vyhlazovacím táboře i zahynul.³²⁷ Transport Eb zahrnoval 2500 osob, z nichž zahynulo 2199, tedy 88 %.³²⁸

³¹⁹ SOKA Liberec, fond Sčítací operáty 1921 – Liberec, sign. Liberec I. 486-550.

³²⁰ Bedřich Feigl. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 05. 07. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/83394-bedrich-feigl/>

³²¹ SOKA Liberec, *Jahrbuch und Wohnungs-Anzeiger der Stadt Reichenberg für das Jahr 1936*.

³²² ŽUKOV, Michal Vývoj názvů ulic libereckých čtvrtí I-V od roku 1858 [online]. Liberec 2020 [vid. 28. 04. 2024]. Dostupné z: <https://dspace.tul.cz/server/api/core/bitstreams/2e300be9-50fb-4b0f-bd99-fb4db6b74a1a/content> Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická. S. 66.

³²³ Bedřich Feigl. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 28. 04. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-dokumentu/dokument/119294-feigl-bedrich-zadost-o-vydani-cestovniho-pasu/>

³²⁴ Schwerinova 6 In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 30. 04. 2024]. <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/>

³²⁵ Dokumenty týkající se vlečky z Bohušovic nad Ohří do Terezína – varia. In: *Židovské muzeum v Praze* [online]. [vid. 24. 04. 2024]. Dostupné z: https://collections.jewishmuseum.cz/index.php/Detail/Object/Show/object_id/136195 S. 21

³²⁶ ŠEBESTOVÁ, Eliška. *Liberečtí občané v Terezínském rodinném táboře*. Liberec 2024. Studentská vědecko-umělecká činnost. Technická univerzita v Liberci, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická. Rukopis. S. 13.

³²⁷ Bedřich Feigl. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 23. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/83394-bedrich-feigl/>

³²⁸ TRANSPORT EB (18. 5. 1944 TEREZÍN -> OSVĚTIM). In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 28. 04. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/transport/61-cv-terezin-osvetim/>

4.2.4 Alfred Wolf

Od roku 1935 až do roku 1938³²⁹ v Liberci bydlel také chomutovský rodák Alfred Wolf. Narodil se 27. ledna 1895.³³⁰ Jeho otcem byl Siegmund Wolf, narozený 16. července 1866 a matkou Regina Wolf narozenou 15. května 1873, rozená Leder.³³¹ Oba rodiče byli transportováni do ghetta Terezín, kde zemřeli. Otec Siegmund zemřel 3. srpna 1942³³² a matka 23. července 1942.³³³ Alfred měl 4 nevlastní sourozence, které měl otec s předchozí manželkou Adelheid a starší sestru Irmu.³³⁴

Alfred Wolf byl svobodný a živil se jako obchodník.³³⁵ V Liberci bydlel na Kleiner Ring³³⁶, dnešním Malém náměstí.³³⁷ Po zabrání pohraničí se přestěhoval do Prahy, kde nejdříve bydlel v Polské ulici č. p. 29.³³⁸ Alfred Wolf se snažil o emigraci v červenci 1940 žádal o cestovní pas.³³⁹ Poslední adresou je Praha V, Filipa de Monte 17³⁴⁰, tedy ve stejné ulici, jako další člen AK II. Bruno Lamm.³⁴¹ Filipa de Monte 17 je poslední adresou pro minimálně dalších 26 lidí, kteří tam pobývali nedobrovolně v rámci „Sammelwohnungen“.

Do ghetta Terezín se dostal transportem J s číslem 732 4. prosince 1941. Alfred Wolf jel z terezínského ghetta do vyhlazovacího tábora Auschwitz-Birkenau transportem Ek 28. září 1944,³⁴² který patřil do řady tzv. likvidačních, prošel ale selekcí a byl vybrán na práci. Z vyhlazovacího tábora Auschwitz-Birkenau byl dále odeslán do koncentračního tábora Dachau a jeho pobočného tábora Landshut.³⁴³ Pobočný tábor Landshut mu byl osudný, dle záznamu o bezvědomí zemřel na mozkovou

³²⁹ SOka Liberec, *Jahrbuch und Wohnungs-Anzeiger der Stadt Reichenberg für das Jahr 1935*, SOka Liberec, *Jahrbuch und Wohnungs-Anzeiger der Stadt Reichenberg für das Jahr 1938*.

³³⁰ Národní archiv, Matriky židovských náboženských obcí v českých krajích. Inv. č. 596, CHOMUTOV (o. Chomutov).

³³¹ Národní archiv, Matriky židovských náboženských obcí v českých krajích. Inv. č. 2122, TEREZÍN-ROUDNICE (o. Litoměřice).

³³² Zikmund Wolf. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 04. 07. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/135423-zikmund-wolf/>

³³³ Regina Wolfová. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 04. 07. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/135394-regina-wolfova/>

³³⁴ Alfred Wolf. In: *geni.com* [online]. [vid. 01. 06. 2024]. Dostupné z: <https://www.geni.com/people/Alfred-Wolf/6000000087736453864>

³³⁵ Alfred Wolf. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 01. 06. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/135247-alfred-wolf/>

³³⁶ SOkA Liberec, AML – IV, 1900–1938, KT. 26.

³³⁷ ŽUKOV, Michal Vývoj názvů ulic libereckých čtvrtí I-V od roku 1858 [online]. Liberec 2020 [vid. 02. 06. 2024]. Dostupné z: <https://dspace.tul.cz/server/api/core/bitstreams/2e300be9-50fb-4b0f-bd99-fb4db6b74a1a/content> S. 48

³³⁸ Alfred Wolf. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 01. 06. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/135247-alfred-wolf/>

³³⁹ Tamtéž.

³⁴⁰ Filipa de Monte 17. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 01. 06. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/strana/1/>

³⁴¹ Národní archiv, fond Policejní ředitelství Praha II – evidence obyvatelstva (1914–1953). Signatura Bruno Lamm.

³⁴² Alfred Wolf. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 01. 06. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/135247-alfred-wolf/>

³⁴³ Documents with names from WOJCIECKOWSKI. In: *Arolsen Archives* [online]. [vid. 01. 06. 2024]. Dostupné z: <https://collections.arolsen-archives.org/en/search/person/10783471?s=Alfred%20Wolf%201895&t=2114661&p=0>

mrtvici. Dle podkladů byl v bezvědomí od 27. ledna 1945 a zemřel 5. února 1945.³⁴⁴ V transportu Ek se potkal se členy prvního pracovního komanda, a to Erichem Hornerem a Walterem Kleinem. Horner také zemřel v koncentračním táboře Dachau. Tento transport převážel 2500 lidí, ze kterých se konce války dočkalo 477, zemřelo tedy necelých 81 %.³⁴⁵

Ani jeden z mužů AK II. neměl vlastní potomstvo. U Alfreda Wolfa a Felixe Riedena je zvláštní, že byli ze všech výše uvedených mužů nejstarší, a přitom neměli manželku. Wilhelm Lederer manželku měl, nicméně byli bezdětní. Fritz Feigl byl velmi mladý, a proto nejspíše rodinu založit nestihl.

4.3 Přeživší Bruno Lamm

Jediným libereckým členem Aufbaufkomanda, který válku přežil byl Bruno Lamm. Narodil se 11. října 1901³⁴⁶ v Lichnově nedaleko Bruntálu³⁴⁷, jeho rodiče byli Salomon Lamm a Rosalie Lamm, rozená Pollak³⁴⁸ a žili spolu na adrese Lichnov u Bruntálu č. p. 337.³⁴⁹ Oba rodiče při sčítání obyvatel 1921 uvedli, že jsou židovského vyznání a německé národnosti.³⁵⁰ Bruno Lamm je uveden v opavské židovské matrice.³⁵¹ Matka Rosalie se narodila 3. 12. 1862 v obci Rossin³⁵², domnívám se, že její nynější název je Rusín a nachází se v Osoblažském výběžku nedaleko dnešních polských hranic.³⁵³ Do terezínského ghetta byla transportována dle dochovaného oznámení o úmrtí³⁵⁴ transportem XXI/2–1, který dle Památníku Terezín přijel 18. listopadu 1943.³⁵⁵ Ve stejném dokumentu je uvedeno datum úmrtí 7. srpna 1943, což se navzájem vylučuje. V databázi *Arolsen Archives* se nachází dokument, kde se uvádí datum 7. srpna 1943, ale je přeškrtnuto a přepsáno na 1944.³⁵⁶ Rosalie Lamm se před

³⁴⁴ Personal file of WOLF, ALFRED, born on 27-Jan-1895. In: *Arolsen Archives* [online]. [vid. 01. 06. 2024].

Dostupné z: <https://collections.arolsen-archives.org/en/search/person/10371383?s=Alfred%20Wolf%201895&t=2110509&p=0>

³⁴⁵ TRANSPORT EK (28. 09. 1944 TEREZÍN -> OSVĚTIM) In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 01. 06. 2024].

Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/transport/51-ek-terezin-osvetim/>

³⁴⁶ Bruno Lamm. In: *Památník Terezín* [online]. [vid. 21. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.pamatnik-terezin.cz/vezen/te-lamm-bruno>

³⁴⁷ ENGELMANN, Isa. *Židé v Liberci: k dějinám obyvatel města pod Ještědem*. S. 118.

³⁴⁸ Bruno Lamm. In: *Židovské muzeum v Praze*. 2024.

³⁴⁹ CEBENA Vladimír Nevlud. *Databáze vypátraných vězňů z pochodu smrti Osvětim-Opava-Mauthausen*.

³⁵⁰ Státní okresní archiv Bruntál se sídlem v Krnově. Fond Okresní úřad Bruntál, NAD: 424, inv. č. 791, číslo pomůcky: 2.

³⁵¹ Národní archiv, Matriky židovských náboženských obcí v českých krajích. Inv. č. 1473, číslo pomůcky: 1646

³⁵² Documents with names from KUSZNIEROVA, KAMILA. In: *Arolsen Archives* [online]. [vid. 23. 02. 2024].

Dostupné z: <https://collections.arolsen-archives.org/en/search/person/5052304?s=lamm%20rosalie&t=2547112&p=0>

³⁵³ Historie Rusína. In: *obecrusin.cz* [online]. [vid. 23. 02. 2024]. Dostupné z:

<https://www.obecrusin.cz/obec/historie/historie-rusina/>

³⁵⁴ Rosa Lammová. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 23. 02. 2024]. Dostupné z:

<https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/103828-rosa-lammova/>

³⁵⁵ Rosa Lammová. In: *Památník Terezín* [online]. [vid. 28. 04. 2024]. Dostupné z: <https://www.pamatnik-terezin.cz/vezen/te-lammova-rosa>

³⁵⁶ Documents with names from KUSZNIEROVA, KAMILA. In: *Arolsen Archives* [online]. [vid. 23. 02. 2024].

Dostupné z: <https://collections.arolsen-archives.org/en/search/person/5052304?s=lamm%20rosalie&t=2547112&p=0>

transportem nacházela v nemocnici v Krnově³⁵⁷, proto měla v době příjezdu do Terezína bezpochyby pohnuté zdraví. Jako příčina úmrtí je uvedena *marasmus universalis*, tedy sešlost věkem³⁵⁸ a dle dokumentu trpěla i demencí. Sám Bruno byl údajně u smrti své matky a dle nevlastní dcery to těžce nesl celý život.³⁵⁹ O otci Solomonovi jsem nenašel žádné zmínky. Je pravděpodobné, že zemřel ještě před válkou. Bruno Lamm měl jednoho sourozence – Alfreda³⁶⁰, který při sčítání obyvatel 1921 plnil vojenskou službu a uvedl židovské vyznání a německou národnost.³⁶¹ Lamm, stejně jako rodiče a bratr, židovského vyznání, i když na žádosti o všeobecnou občanskou legitimaci z roku 1940 uvádí konfesionlos – bez vyznání.³⁶² Lamm mohl své vyznání změnit, ale stejně tak je možné, že to byl pokus o záchranu před diskriminačními opatřeními a smrtí.

Bruno Lamm složil maturitní zkoušku na Obchodní akademii v Olomouci a v bankovním sektoru také působil. Pracoval v České eskomptní bance³⁶³ konkrétně na jejích pobočkách v Šumperku, Olomouci a v Liberci. V Liberci se roku 27. května 1933³⁶⁴ oženil s Rozálií³⁶⁵ Zegerovou, se kterou se seznámil ve stejném roce.³⁶⁶ Rozálie se narodila 14. prosince 1902,³⁶⁷ pocházela z Bratislavy a nebyla židovského původu.³⁶⁸ Oba spolu žili v Liberci, kde se pravděpodobně i seznámili. Bydleli na Langestrasse 771/3,³⁶⁹ dnešní Americká nebo i Domažlická ulice.³⁷⁰ Po zabrání pohraničí z důsledku Mnichovské dohody se manželé přestěhovali do Prahy, kde bydleli na Praze XII v Poznaňské ulici č. p. 628.³⁷¹ Poslední adresou Bruna Lammy je Filipa de Monte č. p. 39³⁷², dnešní Maiselova ulice. V Praze Bruno Lamm zůstal v bankovním sektoru a pracoval až do roku 1939 na ústředně banky. Po vyhlášení protektorátu Čechy a Morava si rodina Lamm prožívala bezpochyby příšerný život. Dosvědčuje to pobyt Rozálie ve Šternberském sanatoriu, kde skončila po psychologickém nátlaku

³⁵⁷ Lists on Transports XXI/1-3: Deportations of Jews to Theresienstadt (1942-1944) In: *Arolsen Archives* [online]. [vid. 23. 02. 2024]. Dostupné z: <https://collections.arolsen-archives.org/en/search/person/11204341?s=lamm%20rosalie&t=532924&p=0>

³⁵⁸ Marasmus. In: *Velký lékařský slovník* [online]. [vid. 29. 04. 2024]. Dostupné z: <https://lekarske.slovniky.cz/pojem/marasmus>

³⁵⁹ CEBENA Vladimír Nevlud. *Databáze vypátraných vězňů z pochodu smrti Osvětim-Opava-Mauthausen*.

³⁶⁰ Medailonek Bedřicha Lammy. In: *Hanácký Jeruzalém* [online]. [vid. 21. 02. 2024]. Dostupné z: <https://hanackyjeruzalem.cz/clanky/medailonek-bedricha-lamma/?fbclid=IwAR0aSpBSmfgLGATAKoRVys2ScL1DbYbllwBCgHpWo1JXm4PPKuQ-pGLbwSc>

³⁶¹ Státní okresní archiv Bruntál se sídlem v Krnově. Fond Okresní úřad Bruntál, NAD: 424, inv. č. 755, číslo pomůcky: 2.

³⁶² Bruno Lamm. In: *Židovské muzeum v Praze*. 2024.

³⁶³ Německy Böhmisches Escompte-Bank.

³⁶⁴ Bruno Lamm. In: *Židovské muzeum v Praze*. 2024,

³⁶⁵ Uváděna také jako Rosalie či Rosa.

³⁶⁶ CEBENA Vladimír Nevlud. *Databáze vypátraných vězňů z pochodu smrti Osvětim-Opava-Mauthausen*.

³⁶⁷ Psychiatrická léčebna Šternberk. *Index žen 1926-1941*. 2024.

³⁶⁸ SOKA Liberec, AML – IV, 1900–1938, KT 220

³⁶⁹ SOKA Liberec, *Jahrbuch und Wohnungs-Anzeiger der Stadt Reichenberg für das Jahr 1937*

³⁷⁰ ŽUKOV, Michal Vývoj názvů ulic libereckých čtvrtí I-V od roku 1858 [online]. Liberec 2020 [vid. 28. 04. 2024]. Dostupné z: <https://dSPACE.tul.cz/server/api/core/bitstreams/2e300be9-50fb-4b0f-bd99-fb4db6b74a1a/content> Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická. S. 49

³⁷¹ Národní archiv, fond Policejní ředitelství Praha II – evidence obyvatelstva (1914–1953). Signatura Bruno Lamm.

³⁷² Tamtéž.

gestapa, ze kterého se nervově zhroutila.³⁷³ Ze sanatoria byla dočasně propuštěna 22. dubna 1941, ale do sanatoria se znovu navrátila a umírá někdy před 21. červencem 1941, jelikož v ten den Lamm podal žádost o změnu stavu na vdovce.³⁷⁴ Smrtí svojí manželky ztrácí ochranu smíšeného manželství.

Vyhlášení protektorátu pro Lamma znamenalo také konec práce v bankovním sektoru. Zaměstnání našel u stavební společnosti Belada a spol. v Praze, kde působil jako stavební dělník. Zatčen gestapem byl přímo na pracovišti a následovala jeho deportace do ghetta Terezín.³⁷⁵ Domnívám se, že právě fakt, že pracoval jako stavební dělník zapříčinil to, že byl Bruno Lamm zařazen do AK II, jelikož se se skládalo z dělníků, řemeslníků inženýrů, technických a administrativních odborníků, ale i lékařů.³⁷⁶ Transport oficiálně označovaný jako J³⁷⁷ do Terezína dorazil 4. prosince 1941, měl v něm transportní číslo 298. Lamm byl ve věku 40 let, což znamenalo, že byl stále v dobré fyzické kondici, ale zároveň měl již zkušenosti.

Roku 1944 byl transportován do vyhlazovacího tábora Auschwitz-Birkenau. Jeho transport nesl označení Eb a byl vypraven 18. května 1944, Lamm měl transportní číslo 732.³⁷⁸ Transport Eb zahrnoval 2500 osob, z nichž zahynulo 2199, tedy 88 %. Nacházel se v něm i další člen AK II Fritz Feigl.³⁷⁹ Po příjezdu Bruno Lamm prošel selekcí a byl zařazen do Terezínského rodinného tábora, jako jeden z jeho posledních obyvatel.³⁸⁰ Následně byl odeslán do jednoho z pobočných táborů – Blechhammeru,³⁸¹ jelikož v Terezínském rodinném táboře probíhaly selekce práce schopných lidí.³⁸² Pobočný tábor Blechhammer byl jeden z největších pobočných táborů, který náležel k táboru Auschwitz. Vězni tohoto tábora pracovali v továrně na výrobu syntetických paliv společnosti Oberschlesische Hydrierwerke AG. Tábor vznikl v dubnu 1944, tedy měsíc před Lammovým příjezdem. V červnu 1944 začalo americké bombardování továrny a vězni byli často využíváni k vyhledávání a zneškodňování nevybuchlých bomb. Nejvíce vězňů v táboře bylo v lednu 1945, a to 4 000 mužů a 160 žen. S postupující Rudou armádou byla část vězňů přemístěna pochodem smrti do tábora Gross-Rosen, příslušníci SS zastřelili asi 800 vězňů, krátce před osvobozením tábora SSmani zapalovali táborové baráky, a dokonce do nich házeli i granáty. V barácích se nacházeli nemocní vězni, z nichž někteří toto řádění přežili³⁸³, je možné,

³⁷³ CEBENA Vladimír Nevlud. *Databáze vypátraných vězňů z pochodu smrti Osvětim-Opava-Mauthausen*.

³⁷⁴ Bruno Lamm. In: *Židovské muzeum v Praze*. 2024.

³⁷⁵ CEBENA Vladimír Nevlud. *Databáze vypátraných vězňů z pochodu smrti Osvětim-Opava-Mauthausen*.

³⁷⁶ ADLER, Hans Günther. *Terezín 1941-1945: tvář nuceného společenství*. I. S. 120.

³⁷⁷ KÁRNÁ, Margita a KÁRNÝ, Miroslav (ed.). *Aufbaukommando a rok v kladenských dolech*, in: *Terezínské studie a dokumenty 1997*. S. 210.

³⁷⁸ Bruno Lamm. In: *Památník Terezín* [online]. [vid. 21. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.pamatnik-terezin.cz/vezen/te-lamm-bruno>

³⁷⁹ TRANSPORT EB (18. 5. 1944 TEREZÍN -> OSVĚTIM). In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 28. 04. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/transport/61-ev-terezin-osvetim/>

³⁸⁰ ŠEBESTOVÁ, Eliška. *Liberečtí občané v Terezínském rodinném táboře*. Liberec 2024. Studentská vědecko-umělecká činnost. Technická univerzita v Liberci, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická. Rukopis. S. 17.

³⁸¹ CEBENA Vladimír Nevlud. *Databáze vypátraných vězňů z pochodu smrti Osvětim-Opava-Mauthausen*.

³⁸² ŠEBESTOVÁ, Eliška. *Liberečtí občané v Terezínském rodinném táboře*. Liberec 2024. Studentská vědecko-umělecká činnost. Technická univerzita v Liberci, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická. Rukopis. S. 17.

³⁸³ Auschwitz Sub-Camps. In: *Auschwitz-Birkenau Memorial And Museum* [online]. [vid. 21. 02. 2024]. Dostupné z: <http://auschwitz.org/en/history/auschwitz-sub-camps/>.

že právě takto přežil i Lamm. Bruno Lamm byl totiž při jednom náletu zraněn a odeslán na místní ošetrovnu, tato okolnost mu zabránila v absolvování pochodu smrti a byl jedním z mála, kteří se dočkali osvobození Rudou armádou.³⁸⁴ Krátce po osvobození pobýval v Budapešti, což dokazuje žádanka na 400 maďarských pengö³⁸⁵ z roku 1945.³⁸⁶

Do Liberce se vrátil v červenci 1945. Žil v bytě společně se svojí švagrovou, sestrou své zesnulé manželky, Terezíí v Americké ulici č. p. 771.³⁸⁷ Byl jediným přeživším holocaustu z rodiny Lamm. Po válce ho provázely zdravotní potíže a finanční nouze. 20. července 1945 si žádal o jednorázovou podporu 5 000 korun a uváděl, že je stále churavý a bez zaměstnání.³⁸⁸ V červenci 1946 požádal o povolení k vycestování do Německa, které bylo rozděleno do čtyř okupačních zón, kde se chtěl údajně usadit. V žádosti uvedl Frankfurt nad Mohanem, hlavní město tehdejší americké okupační zóny, jako místo svého budoucího pobytu. Na cestě ho měla doprovázet švagrová Terezia Zegerová. Důvody jeho rozhodnutí pro Německo mohou být různé, avšak lze spekulovat o vlivu americké přítomnosti, možné touze emigrovat do USA nebo o přání zůstat v Německu.³⁸⁹ Nakonec zůstal v Československu, je dost možné, že to zapříčinil jeho špatný zdravotní stav po rocích věznění.³⁹⁰ Pracoval jako úředník a následně jako skladník. Špatný zdravotní stav ho provázel nadále. Bruno Lamm si stěžoval na bolesti v kříži, nervosu a špatný zrak. Na vyšetření mu byla zjištěna bolestivost paravertebrálního svalstva v krajině křížové, vada zraku a neurastenie. Všechny tyto nálezy souvisí s dlouholetým vězněním. Lamm žádal o peněžitou výpomoc z důvodu jeho zdravotních komplikací a posudek k uznání neschopnosti k práci. Vzhledem k tomu, že již práci měl, a to jako úředník, mu lékař neschopnost k práci neuznal, zpráva končí slovy. „*Repatriant jest povoláním úředník a líčené a zjištěné obtíže nejsou důvodem k uznání neschopnosti ku práci, zvláště když snahu po léčení a vyléčení nikterak neprokázal.*“ Lamm si na lékaře stěžoval až na ministerstvu, kde zpochybnil lékařův posudek, dle jeho slov: „*Dne 17. 9. 1914 byl jsem předveden k lékařské prohlídce u úředního lékaře nemocenské pojišťovny v Liberci p. MUDra. Kuklíka, který, když vyslechl moje stížnosti, u mě provedl lékařskou prohlídku tím způsobem, že mně zmačknul ve kříži a prohlásil, že jsem práce schopen. K takovéto prohlídce dovoluji si podotknouti, že se tak konala za okupace při pracovním nasazení a nikoliv u repatrianta, jehož zdraví jest úplně zničené následkem věznění v konc. táboře od 4. 12. 1941 – 25. 4. 1945 v Terezíně, Osvětimě a jiných různých místech v Polsku*“.³⁹¹ Lamm se odvolával na prohlídku z května 1946, kde byl opravdu lékařem prohlášen za

³⁸⁴ CEBENA Vladimír Nevlud. *Databáze vypátranych vězňů z pochodu smrti Osvětim-Opava-Mauthausen.*

³⁸⁵ Maďarská měna.

³⁸⁶ Bruno Lamm. In: *yadvashem.org*. [online]. [vid. 29. 04. 2024]. Dostupné z: <https://collections.yadvashem.org/en/names/7825646>

³⁸⁷ Národní archiv. Fond Ministerstva práce a sociální péče – repatriace. Bruno Lamm, signatura 9999, karton 1680.

³⁸⁸ Tamtéž.

³⁸⁹ ŠEBESTOVÁ, Eliška. *Liberečtí občané v Terezínském rodinném táboře*. Liberec 2024. Studentská vědecko-umělecká činnost. Technická univerzita v Liberci, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická. Rukopis. S. 17.

³⁹⁰ CEBENA Vladimír Nevlud. *Databáze vypátranych vězňů z pochodu smrti Osvětim-Opava-Mauthausen.*

³⁹¹ Národní archiv. Fond Ministerstva práce a sociální péče – repatriace. Bruno Lamm, signatura 9999, karton 1680.

práce neschopného z důvodu miepia gravis a rektiv neuresis, tedy prosté krátkozrakosti a neurózy. Ani odvolání nebylo úspěšně a Lamm peněžitou výpomoc nezískal.³⁹²

Bruno Lamm znovu vstoupil do manželského svazku s Reginou, která měla 2 dcery z předchozího vztahu. Bruno se o nevlastní dcery staral jako o své a dcera Daniela je dodnes poslední žijící osoba, která je spjatá s rodinou Lamm.³⁹³

Bruno Lamm zemřel bezdětný 18. listopadu 1980³⁹⁴, příčinou smrti byla srdeční porucha. Oficiální verze městského úřadu tvrdí, že si zpopelněné ostatky příbuzní nevyzvedli a byly uloženy do společného hrobu, nicméně předseda spolku CEBENA – cesta bezmoci a naděje Vladimír Nevlud, který stojí za zpracováním příběhu rodiny Lamm, byl v kontaktu s nevlastní dcerou. Ta tvrdí, že je Bruno pochován společně s její matkou Reginou.³⁹⁵ Druhá manželka Bruna přežila o 12 let a zemřela v roce 1992.³⁹⁶

V Moravské Třebové, konkrétně v Lanškrounské ulici, je od 16. listopadu 2023 umístěna pamětní deska společně se třemi kameny zmizelým manželům Alfrédu a Josefíně (rozené Holzmannové) Lammovými a Oskaru Holzmannovi. Alfred Lamm byl starším bratrem Bruna a do Moravské Třebové se dostal právě kvůli sňatku s Josefínou Holzmannovou.³⁹⁷ Vladimír Nevlud, předseda spolku CEBENA o rodině Lamm říká: „*Vždy je nejtěžší rozplést životní příběhy zapomenutých lidí, u kterých jsou ztraceny matriky a tito lidé vlastně nikomu nechybí. V archivech a muzeích se nenachází dostupné listiny, ze kterých je možné tyto rodiny opětovně vystavět. To byl právě případ rodin Lamm a Holzmann. Nebýt nálezu deportační listiny ze dne 27. února 1943 v Izraeli, která obsahovala příjmení Lamm a město Moravská Třebová, tak se nikdy nepodařilo už obnovit ztracené příběhy těchto rodin.*“³⁹⁸ Vladimír Nevlud, společně s Petrem Matouškem stojí za položením kamenů zmizelých v Moravské Třebové.

³⁹² Národní archiv. Fond Ministerstva práce a sociální péče – repatriace. Bruno Lamm, signatura 9999, karton 1680.

³⁹³ Medailonek Bedřicha Lamma. In: *Hanácký Jeruzalém* [online]. [vid. 21. 02. 2024]. Dostupné z: <https://hanackyjeruzalem.cz/clanky/medailonek-bedricha-lamma/?fbclid=IwAR0aSpBSmfgLGATAKoRVys2ScL1DbYblwBCgHpWo1JXm4PPKuQ-pGLbwSc>

³⁹⁴ Magistrát města Liberec, oddělení matriky. Liberec 2024.

³⁹⁵ CEBENA Vladimír Nevlud. *Databáze vypátraných vězňů z pochodu smrti Osvětim-Opava-Mauthausen.*

³⁹⁶ Tamtéž.

³⁹⁷ Historie rodin Holzmann a Lamm. *Moravská Třebová* [online]. [vid. 21. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.moravskatrebova.cz/cs/o-meste/historie-a-vyznamne-osobnosti/kameny-zmizelych.html>

³⁹⁸ Historie rodin Holzmann a Lamm. *Moravská Třebová* [online]. [vid. 21. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.moravskatrebova.cz/cs/o-meste/historie-a-vyznamne-osobnosti/kameny-zmizelych.html>

Závěr

Devět identifikovaných libereckých členů Aufbaukommand, kteří pocházeli z Liberce nebo v něm nějakou dobu žili, mělo řadu společných a rozdílných rysů. Klíčovým prvkem, který jejich osud spojil, se stal fakt, že byli obětmi rasové perzekuce německého nacionálního socialismu a podle takzvaných norimberských zákonů byli označeni za Židy.

Mezi tyto muže patřili ti, kteří se s židovstvím v náboženském slova smyslu identifikovali. Těmi byli Walter Klein, Erich Horner a Heinrich Deutsch z prvního pracovního komanda. Z druhého pracovního komanda se s židovským vyznáním ztotožňovali Felix Rieden, Wilhelm Lederer, Fritz Feigl, Bruno Lamm a Alfred Wolf. Pouze Erich Bauer z Ak I. byl dle sčítání obyvatel 1921 bez vyznání. Všichni z výše jmenovaných se hlásili k německé národnosti.³⁹⁹

Pocházeli z různých sociálních prostředí. Erich Bauer, člen Ak I., se narodil do významné a finančně zajištěné rodiny. Otec Otto Bauer vedl právníckou kancelář, matka Marie Bauer měla na starost domácnost a výchovu dětí, k ruce měla dispozici služebnictvo.⁴⁰⁰ Na druhou stranu Bruno Lamm, člen Ak II., jediný liberecký přeživší z obou pracovních komand, pocházel z dělnické rodiny, která žila na Bruntálsku.⁴⁰¹

Členové pracovních komand i jejich rodinní příslušníci byli nuceni opustit svá bydliště, někteří dokonce dvakrát. Z Liberce museli odejít kvůli Mnichovské dohodě a hledali nové útočiště v Praze. V novém pražském prostředí se ocitli v „ghettu beze zdí“,⁴⁰² izolovaném prostředí, bez vytyčených hranic, které bylo uzavřeno diskriminačními omezeními osob prohlášených za Židy dle takzvaných norimberských zákonů. Z dokumentů⁴⁰³ je patrné, že se pět z devíti libereckých členů pokusilo o emigraci. Snaha Ericha Bauera, Waltera Kleina, Felixe Riedena, Fritze Feigla a Alfreda Wolfa ale neskončila úspěchem. V Praze někteří z nich pobývali v „Sammelwohnungen“, arizovaných bytech, které sloužily jako sběrná místa pro Židy a Židovky.⁴⁰⁴ Z těchto „Sammelwohnungen“ byli následně odvázeni do ghatt, koncentračních a vyhlazovacích táborů. Byla to místa s nedostatečnou hygienou a zásobováním. Prostor těchto bytů, kde žilo pohromadě hned několik rodin, které byly často zvyklé na zcela jiné poměry, byl velmi stísněný. Z libereckých členů Ak I. v těchto bytech pobývali Erich Bauer,

³⁹⁹ SOkA Liberec, fond Sčítací operáty 1921.

⁴⁰⁰ SOkA Liberec, fond Sčítací operáty 1921 – Liberec, sign. Liberec III. 056-115.

⁴⁰¹ Státní okresní archiv Bruntál se sídlem v Krnově. Fond Okresní úřad Bruntál, NAD: 424, inv. č. 791, číslo pomůcky: 2.

⁴⁰² (STÁTNÍ) DISKRIMINACE ŽIDŮ. In: *holocaust.cz*. [online]. [vid. 05. 07. 2024]. Dostupné z:

<https://www.holocaust.cz/dejiny/soa/zide-v-ceskych-zemich-a-konecne-reseni-zidovske-otazky/ghetto-bez-zdi/>

⁴⁰³ Ewald Bauer. In: *Židovské muzeum v Praze*. 2024, Valtr Klein. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 05. 07. 2024].

Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obet/99201-valtr-klein/>, Felix Rieden. In: *holocaust.cz*

[online]. [vid. 05. 07. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obet/117920-felix-rieden/>,

Bedřich Feigl. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 05. 07. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obet/83394-bedrich-feigl/>,

⁴⁰³ Alfred Wolf. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 05. 07. 2024]. Dostupné z:

<https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obet/135247-alfred-wolf/>

⁴⁰⁴ BENDÁSEK, Tomáš: *Příběh rodiny Goltz*. Diplomová práce, Technická univerzita v Liberci 2020, S. 37.

Henrich Deutsch a Erich Horner.⁴⁰⁵ Z libereckých členů Ak II. v „Sammelwohnungu“ bydleli Alfred Wolf a Fritz Feigl.⁴⁰⁶

Na konci roku 1941 byli postupně deportováni do terezínského ghetta.⁴⁰⁷ V ghettu pro ně nejdříve platila ochrana před další deportací na východ do koncentračních a vyhlazovacích táborů. Tato výhoda byla pouze dočasná a byla zrušena v září 1943.⁴⁰⁸

Ghetto Terezín bylo místem, kde těmto mužům umírali nejbližší. Otec Ericha Bauera, liberecký právník Otto Bauer, který zemřel v ghettu Terezín v roce 1943⁴⁰⁹ ve svých 74 letech. Stejný osud potkal i otce Felixe Riedena, člena druhého pracovního komanda, Emil Rieden zahynul v terezínském ghettu⁴¹⁰ v lednu 1943 v 84 letech. Nejmladším libereckým členem byl Fritz Feigl, kterému bylo v době transportu do vznikajícího ghetta 24 let. I jemu zemřel člen rodiny v ghettu. Jeho matka Gertrud Feigl, zemřela v ghettu Terezín v březnu 1943⁴¹¹ ve věku 56 let. Oba rodiče Alfreda Wolfa, původně chomutovské rodáka, který pobýval v Liberci před Mnichovskou dohodou jen krátkou dobu, také zemřeli v terezínském ghettu. Matka Regina zemřela 23. července 1942⁴¹² ve věku 69 let a otec Siegmund zemřel 3. srpna 1942⁴¹³ ve věku 76 let.

Jejich osudy se opět střetávají v koncentračním táboře Dachau. 4 z 9 libereckých členů pracovních komand zemřeli právě na tomto místě. Byli jimi Erich Bauer, Erich Horner a Heinrich Deutsch z prvního komanda a Alfred Wolf z druhého.⁴¹⁴ Tito lidé se do koncentračního tábora Dachau dostávají takzvanými evakuačními transporty a umírají až v posledních měsících války. Museli si vytrpět hrůzy ghetta, vyhlazovacího tábora Auschwitz-Birkenau, a nakonec příšerný přesun do koncentračního tábora Dachau, kde umírají.

⁴⁰⁵ Erich Bauer: Kaprova 5. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 04. 07. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/>. Heinrich Deutsch: U Milosrdných 4. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 04. 07. 2024]. <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/>. Erich Horner: Přemyslovská 28. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 04. 07. 2024]. <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/>

⁴⁰⁶ Alfred Wolf: Filipa de Monte 17. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 04. 07. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/strana/1/>. Fritz Feigl: Schwerinova 6 In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 04. 07. 2024]. <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/>

⁴⁰⁷ Viz Tabulka č. 1 v přílohách.

⁴⁰⁸ Komando výstavby/Aufbaukommando – tzv. transport Ak I a Ak II. In: *Židovské muzeum v Praze* [online]. [vid. 05. 07. 2024]. Dostupné z: <https://pinkas.jewishmuseum.cz/cs/cesty-bez-navratu/ghetto-terezin/komando-vystavby>

⁴⁰⁹ JUDr. Otto Bauer. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 04. 07. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/75898-otto-bauer/>

⁴¹⁰ Emil Rieden. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 04. 07. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-dokumentu/dokument/91721-rieden-emil-oznameni-o-umrti-ghetto-terezin/>

⁴¹¹ Documents with names from FARKAS, BERTA. In: *Arolsen Archives* [online]. [vid. 04. 07. 2024]. Dostupné z: https://collections.arolsen-archives.org/en/search/person/4976801?p=1&s=gertruda%20Feigl%20a%20s_lastName=asc

⁴¹² Regina Wolfová. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 04. 07. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/135394-regina-wolfova/>

⁴¹³ Zikmund Wolf. In: *holocaust.cz* [online]. [vid. 04. 07. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/obeti/135423-zikmund-wolf/>

⁴¹⁴ Viz Tabulka č.1 v přílohách.

Dehumanizace společnosti, která byla nedílnou součástí politiky nacistického Německa, vedla ke ztrátě lidských práv, identity a jmen u celé řady osob. Z lidí se stávala čísla, což mělo za následek jejich úplné odlidštění a vymazání z historie. Mým cílem bylo mimo jiné vrátit do příběhu města životní osudy mužů, kteří kdysi žili v Liberci, a jejichž existence byla násilně přerušena. Z 9 mužů přežil pouze jeden – Bruno Lamm. Bruno Lamm si následky dlouholetého věznění nesl po celý život. Tito jednotlivci si zaslouží, aby jejich jména a příběhy nebyly nikdy zapomenuty.

Použité prameny a literatura

Prameny

Archivní prameny

Archivní sbírky Židovského muzea v Praze

Index žen v Psychiatrické léčebně ve Šternberku

Národní archiv

Státní okresní archiv Bruntál

Státní okresní archiv Liberec

United States Holocaust Memorial Museum oral history collection

Databáze

<https://collections.yadvashem.org/en/names>

<https://collections.arolsen-archives.org/en/search>

<https://www.geni.com/>

<https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/>

<https://www.pamatnik-terezin.cz/databaze>

Publikované prameny

Denní rozkazy Rady starších a Sdělení židovské samosprávy Terezín 1941-1945 (Regesta). Acta Theresiana. Praha: Sefer, 2003. ISBN 80-85924-37-4.

První nařízení k zákonu o říšském občanství (Erste Verordnung zum Reichsbürgergesetz) ze dne 14. listopadu 1935 (RGBl I., S. 1333).

REDLICH, Egon: *Zítřka jedeme, synu, pojedeme transportem. Deník Egona Redlicha z Terezína 1. 1. 1942 – 22. 10. 1944*. K vydání připravil o úvodní studii, vysvětlivky a ediční poznámku napsal Miroslav Kryl. Brno 1995. ISBN 80-85765-40-3

Zákon o říšském občanství (Reichsbürgergesetz) ze dne 15. září 1935 (RGBl I v S. 1146).

Zákon o říšských vlajkách (Reichsflaggengesetz) ze dne 15. září 1935 (RGBl I., S. 1145).

Internetové zdroje

AKCE NISKO – PRVNÍ DEPROTACE (1939) In: holocaust.cz [online]. [vid. 01. 06. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/dejiny/soa/Nacionalnesocialisticke-konecne-resenkonecne-reseni-zidovske-otazky-v-evrope/nemecke-napadeni-polska/deportace-do-niska/>

Matěj Stránský: Aufbaukommando (1941), První transport do terezínského ghetta, 24. listopadu 1941. In: holocaust.cz [online]. [vid. 21. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/dejiny/ghetto-terezin/vznik-ghetta/aufbaukommando-1941/>

Auschwitz Sub-Camps. In: *Auschwitz-Birkenau Memorial And Museum* [online]. [vid. 21. 02. 2024]. Dostupné z: <http://auschwitz.org/en/history/auschwitz-sub-camps/.www.collections.jewishmuseum.cz/>

Felix Kolmer (* 1922 † 2022). In: *Paměť národa*. [online]. [vid. 01. 05. 2024]. Dostupné z: <https://www.pametnaroda.cz/cs/kolmer-felix-20131111-0>

Historie rodin Holzmann a Lamm. *Moravská Třebová* [online]. [vid. 21. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.moravskatrebova.cz/cs/o-meste/historie-a-vyznamne-osobnosti/kameny-zmizelych.html>

Institut Terezínské iniciativy. In: terezinstudies.cz. [online]. [01. 07. 2024]. Dostupné z: <http://www.terezinstudies.cz/cs/index.html>

Komando výstavby/Aufbaukommando – tzv. transport Ak I a Ak II. In: Židovské muzeum v Praze. [online]. [vid. 01. 05. 2024]. Dostupné z: <https://pinkas.jewishmuseum.cz/cs/cesty-bez-navratu/ghetto-terezin/komando-vystavby>

Kristýna Himmerová: Pochody smrti. To nejhorší přišlo na konci války. In: *Paměť národa. cz* [online]. [vid. 03. 07. 2024]. Dostupné z: <https://www.pametnaroda.cz/cs/magazin/specialy/pochody-smrti-nejhorsiprislo-na-konci-valky>

Medailonek Bedřicha Lamma. In: *Hanácký Jeruzalém* [online]. [vid. 21. 02. 2024]. Dostupné z: <https://hanackyjeruzalem.cz/clanky/medailonek-bedricha-lamma/?fbclid=IwAR0aSpBSmfgLGATAKoRVys2ScL1DbYblwBCgHpWo1JXm4PPKuQ-pGLbwSc>

Na Františku In: *Historický uličník Královského města Prahy* [online]. [vid. 30. 06. 2024]. Dostupné z: https://rumicek.cz/starapraha/?fce=ulice&dir=dvorakovo_nab

Pavel Oliva (* 1923 † 2021). In: *Paměť národa*. [online]. [vid. 01. 05. 2024]. Dostupné z: <https://www.pametnaroda.cz/cs/oliva-pavel-20150204-0>

Příběh Jindřicha Jetela, jednoho z popravených v terezínském ghettu. In: ZPRAVODAJ Vzdělávací a informační bulletin Památníku Terezín. [online]. [vid. 03. 07. 2024]. Dostupné z: <https://newsletter.pamatnik-terezin.cz/pribeh-jindricha-jetela-jednoho-z-popravenych-v-terezinskem-ghettu/>

SEDLÁK, Petr. Federace židovských obcí v ČR. [online]. [vid. 04. 05. 2024]. *Obnovování a organizace židovských náboženských obcí v českých zemích po druhé světové válce*. 2010. Dostupné z: <https://www.fzo.cz/o-nas/historie/>

Sportovní židovské hry. Makabejské hry. In: *International Jewish Sports Hall of Fame*. [online]. [vid. 30. 06. 2024]. Dostupné z: https://www.jewishsports.net/the_maccabiah_games.htm

www.mapy.cz

Záznamy o jednání u SS Seidla o zřízení ghetta Terezín a o sestavení a materiálním vybavení transportů AK 1. In: Židovské muzeum v Praze. [online]. [vid. 01. 05. 2024]. Dostupné z:

https://collections.jewishmuseum.cz/index.php/Detail/Object/Show/object_id/130459

ŠIMÍČEK, Petr: Protokol konference ve Wannsee (20. ledna 1942), in: *Moderní dějiny* [online],

31.7.2012 [vid. 04. 05. 2024], dostupné z: [http://www.moderni-dejiny.cz/clanek/protokol-z-](http://www.moderni-dejiny.cz/clanek/protokol-z-konference-ve-wannsee-20-ledna-1942/)

[konference-ve-wannsee-20-ledna-1942/](http://www.moderni-dejiny.cz/clanek/protokol-z-konference-ve-wannsee-20-ledna-1942/)

Felix Kolmer. In: Youtube.com [online]. 17. 04. 2015 [vid. 01. 05. 2024]. Dostupné z:

https://www.youtube.com/watch?v=VCaOAaX6Znc&ab_channel=Osvobozen%C3%AD70. Kanál uživatele Osvobození 70

Marasmus. In: *Velký lékařský slovník* [online]. [vid. 29. 04. 2024]. Dostupné z:

<https://lekarske.slovníky.cz/pojem/marasmus>

Alfred (Fredy) Hirsch. In: *holocaust.cz*. [online]. [vid. 01. 05. 2024]. Dostupné z:

<https://www.holocaust.cz/dejiny/lide/obeti/alfred-fredy-hirsch/>

Odborná literatura

ADLER, Hans Günther. *Terezín 1941-1945: tvář nuceného společenství. 1.*, opr. a dopl. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2003. ISBN 80-86598-29-2.

BENDÁSEK, Tomáš: *Příběh rodiny Goltz*. Diplomová práce, Technická univerzita. Liberec 2020 [vid.01. 07. 2024]. Dostupné z: <https://dspace.tul.cz/items/535c46cb-c89e-435d-871e-5a523f50ad48>.

Diplomová práce. Technická univerzita v Liberci, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická

BEYER, Rudolf. *Norimberské zákony z 15. září 1935 (zákon o říšských vlajkách, zákon o říšském občanství, zákon na ochranu německé krve a německé cti) a zákon o zdravém manželství z 18. října 1935*. přeloženo dle 6. německého vydání Praha: nakladatelství Atlas s.r.o., 1939

BONDY, Ruth. *Jakob Edelstein*. Judaika. Praha: Sefer, 2001. ISBN 80-85924-23-4.

ČAPKOVÁ, Kateřina; FRANKL, Michal: *Nejisté útočiště. Československo a uprchlíci před nacismem 1933–1938*. Paseka, Praha – Litomyšl 2008,

DISTEL, Barbara, BENZ, Wolfgang, *Des Ort des Terrors. Geschichte der nationalsozialistischen Konzentrationslager*. Band II. Frühe Lager, München 2005, 608 s. ISBN 978-3-406-67167-8

DISTEL, Barbara, BENZ, Wolfgang, *Des Ort des Terrors. Geschichte der nationalsozialistischen Konzentrationslager. Band II. Frühe Lager*, München 2005, 608 s. ISBN 978-3-406-67167-8.

- ENGELMANN, Isa. *Židé v Liberci: k dějinám obyvatel města pod Ještědem*. Liberec: Kruh autorů Liberecka, 2007, 264 s. ISBN 978-80-239-9169-7.
- FEDOROVÍČ, Tomáš. *Terezínský Lagerkommandant Siegfried Seidl*, in: *Terezínské studie a dokumenty 2002*. 2002. Praha: Academia, 2002 ISBN 80-200-1031-9.
- HES, Milan, *A brány se otevřely... Osvobození 1945: Dachau – Osvětim – Terezín*, Praha 2015, 128 s. ISBN 978-80-7250-716-0
- HES, Milan, *A brány se otevřely... Osvobození 1945: Dachau – Osvětim – Terezín*, Praha 2015, 128 s. ISBN 978-80-7250-716-0.
- HYNDRÁKOVÁ, Anna; KREJČOVÁ, Helena a SVOBODOVÁ, Jana. *Prominenti v ghettu Terezín: (1942-1945)*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 1996. ISBN 80-85270-51-x.
- CHLÁDKOVÁ, Ludmila: *Terezínské ghetto*, Praha: V ráji, 2005. ISBN 80-86758-18-4.
- KÁRNÁ, Margita a KÁRNÝ, Miroslav (ed.). *Poznámky ke zprávě Marice Rossela*, in: *Terezínské studie a dokumenty 1996*. 1996. Praha: Academia. ISBN 80-200-0582-X
- KÁRNÁ, Margita a KÁRNÝ, Miroslav (ed.). *Aufbaukommando a rok v kladenských dolech*, in: *Terezínské studie a dokumenty 1997*. 1997. Praha: Academia, 1997. ISBN 80-200-0615-X.
- KÁRNÝ, Miroslav: „Konečné řešení“. *Genocida českých Židů v německé protektorátní politice*. Academia, Praha 1991
- KOUCOREK, Ludomír. *Recepce Norimberských zákonů v Říšské župě Sudety*. In: *Židé v Čechách*. Praha: Židovské muzeum v Praze, 2007.
- KRYL, Miroslav. *Osud vězňů terezínského ghetta*. Knihy dokumenty. Brno: Doplněk, 1999. ISBN 80-7239-042-2.
- KRYL, Miroslav. *Rasismus, antisemitismus, holocaust*. Ústí nad Labem: Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2011. ISBN 978-80-7239-262-9.
- KUPKA, Vladimír. *Pevnost Terezín*. Praha: Národní památkový ústav, 2010. ISBN 978-80-87104-69-9
- LAGUS, Karel a POLÁK, Josef. *Město za mřížemi*. Praha: Baset, 2006. ISBN 80-7340-088-x.
- LHOTOVÁ, Markéta. *Príspevek k historii židovských komunit na Jablonecku a Liberecku v období 1938-1939*. In: *Fontes Nissae*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2002. ISBN 80-7083-666-0
- LHOTOVÁ, Markéta. *Synagogy v plamenech: křišťálová noc 1938 v českém pohraničí*. V Liberci: Severočeské muzeum, 2013, 120 s. ISBN 978-80-87266-14-4. S. 54.

LOZOVIUKOVÁ, Kateřina: Ghetto Terezín a Mimořádný lidový soud v Litoměřicích v letech 1945-1948, in: *Židé v Čechách: Sborník ze semináře konaného v říjnu 2006 v Liberci*. 2006. Praha. Židovské muzeum v Praze. ISBN 978-80-86889-58-0.

MELANOVÁ, Miloslava a kol.: *Liberec*. Nakladatelství Lidové noviny, Praha 2017. ISBN 978-80-7422-484-3.

OSTERLOH, Jörg. *Nacionálněsocialistické pronásledování Židů v říšské župě Sudety v letech 1938-1945*. Praha: Argo, 2010, 774 s. Historické myšlení, sv. 43. ISBN 978-80-257-0213-0

PÁNKOVÁ, Jitka. *Tzv. konečné řešení židovské otázky–případ advokátů z Moskevské ulice v Liberci*. [online]. Liberec 2019 [vid. 04.07.2024] Dostupné z: <https://dspace.tul.cz/items/4f178c59-3faf-48d6-be92-6daaccf8bac2>. Diplomová práce. Technická univerzita v Liberci, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická

PORTMANN, Kateřina a VAJSKEBR, Jan. *Návrat domů. Po stopách libereckých obětí holocaustu*. Rukopis

ROMAŇÁK, Andrej. *Pevnost Terezín. Pevnosti*. Dvůr Králové nad Labem: FORTprint, 1994. ISBN 80-901580-3-X

SEDLICKÁ, Magdaléna. „Není přítel jako přítel“. *Židé v národním státě Čechů a Slováků 1945-1948*. Praha: Academia, 2021. ISBN 978-80-200-3307-9.

SKRIBKOVÁ, Linda. *Děti z Liberce v tzv. konečném řešení židovské otázky* [online]. Liberec 2022 [vid. 24. 02. 2024]. Dostupné z: <https://dspace.tul.cz/items/4d2b0ba6-dbfa-4b94-ae65-ed15b0f3bb05> Diplomová práce. Technická univerzita v Liberci, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická

SNYDER, Timothy. *Černá země: holokaust – historie a varování*. Praha: Paseka, 2015. ISBN 978-80-7432-655-4

ŠEBESTOVÁ, Eliška. *Liberečtí občané v Terezínském rodinném táboře*. Liberec 2024. Studentská vědecko-umělecká činnost. Technická univerzita v Liberci, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická. Rukopis.

ZÁMEČNÍK, Stanislav, *To bylo Dachau*, Praha: Paseka, 2003, 402s. ISBN 80-7185-536-7

ZÁMEČNÍK, Stanislav, *To bylo Dachau*, Praha: Paseka, 2003, 402s. ISBN 80-7185-536-7.

ŽUKOV, Michal. *Vývoj názvů ulic libereckých čtvrtí I-V od roku 1858* [online]. Liberec 2020 [vid. 29. 02. 2024]. Dostupné z: <https://dspace.tul.cz/server/api/core/bitstreams/2e300be9-50fb-4b0f-bd99-fb4db6b74a1a/content> Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická

Ostatní

CEBENA – cesta bezmoci a naděje

ČSÚ (Český statistický úřad). Demografická příručka – 2022. *Obyvatelstvo podle pětiletých věkových skupin a pohlaví v letech 1920–2022 (stav k 1. 7.)*. [tabulka] [online]. [vid. 03. 07. 2024]. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/docs/107508/8c7af4e2-0555-a3a2-5182-b54b38a156a6/130055230109.xlsx>

Oddělení matriky města Liberec

Seznam příloh

1. Liberečtí členové AK I.
2. Liberečtí členové AK II
3. Žádost o nalezení Ericha Bauera od jeho bratra
4. Heinrich Deutsch v Kameradschaftsgruppe
5. Fritz Feigl na seznamu pracovníka na vlečce z Bohušovic do Terezína
6. Žádost Bruna Lamma o vystěhování do Frankfurtu

Příloha č.1 liberečtí členové AK I.

Walter Klein
Holocaust.cz

Erich Bauer
Židovské muzeum v Praze

Erich Horner
Holocaust.cz

Příloha č.2 liberečtí členové AK II.

Wilhelm Lederer
Holocaust.cz

Fritz Feigl
Holocaust.cz

Bruno Lamm
Židovské muzeum v Praze

Felix Rieden
Holocaust.cz

Příloha č.3 Žádost o nalezení Ericha Bauera od jeho bratra

REPORT ON REVERSE

CENTRAL TRACING BUREAU No. 582
 UNRRA
 Central Headquarters for Germany

FILE : 584/ Date 15 May 46

SUBJECT : APPLICATION FORM for TRACING DISPLACED PERSONS.

FROM : UNRRA District Tracing Office, No.2, WIESEBADEN.

A. I. NAME of PERSON SOUGHT BAUER Birth date 2.5.1906 Birth place _____ Nationality Czech
 surname in block letters
Erich Ewald

Christian names _____
 Others in family _____
 inquired for _____

2. LAST KNOWN ADDRESS Probably Birkenau
 Date _____

3. DATE of LAST COMMUNICATION In October 1944 if known from Terezin.

4. ANY OTHER INFORMATION He is said to have been deported from Terezin to Birkenau.

5. SPECIFIC REQUEST Present whereabouts

B. I. NAME OF PERSON BAUER Birth date _____ Nationality _____
 MAKING REQUEST Jaroslav surname block letters
Jaroslav
 Christian names _____

2. ADDRESS Jablonec n.N. Strivanci 25
 block letters

3. RELATIONSHIP or OTHER REASON for MAKING ENQUIRY _____

C. I. REPORT TO BE SENT TO The Czechoslovak National Tracing Bureau, Praha, Czechosl.

Signed: _____

Form No. 3 English
 JBK

Příloha č.4 Heinrich Deutsch v Kameradschaftsgruppe

4. Kameradschaftsgruppe

Pommeraux 229

		Nr.	Kl.	Zimmer	
1.	Pomeranz Ernst	229	2	70a	
2.	Kassowitz Kurt	260	1	70a	
3.	Meisl Friedrich	225	2	70a	
4.	Reach Egon	230	2	70a	} Zimmer ältester Stellvertreter
5.	Friedl Hans	40	1	70a	
6.	Jetel Heinrich	257	1	70a	
7.	Schwarz Laděnek	169	2	70a	
8.	Weiss Erich	236	1	70a	
9.	Weiss Eugen	237	1	70a	
10.	Deutsch Heinrich	203	1	70a	?

Příloha č.5 Fritz Feigl na seznamu pracovníků na vlečce z Bohušovic do Terezína

Gruppe Bauschowitzser Tor:			2./
Jellinek Hans	Ba	714	
Heller Walter	Ba	654	
Hermann Paul	Ba	676	
Frankenbusch Franz	AAw	152	
Feigl Fritz	J	674	
Libicky Georg	Ba	283	
Baum Richard	AAv	2	
Heller Franz	Ba		
Koeller Oskar	Au	609	
Lichtenstein Hans	U	948	
Lederer Ernst	L	331	
Kauders Otto	Au	909	
Grosslicht Karl	U	671	
Klein Emil	Au	873	
Busch Georg	X	44	
Leibl Hans	R	685	
Spiegler Peter	G	63	
Mayer Hans	AK	109	
Weiss Kurt	Ba	657	
Heiler Franz	Ba	441	
Janovsky Paul	Ba	838	
Stein Dr. Eugen	Ba	454	
Rosenzweig Friedrich	Ba	499	
Rosenzweig Hans Heinz	Ba	498	
Taussig Max	Ba	247	
Aron Emil-Gruppenführer	Y	457	
Taussig Adolf	Y	43	
Hahn Dr. Erich	AA1	468	
Metz Paul	U	959	
Hatschek Kurt	A1	512	
Graus Franz	G	287	
Weisz Eugen	A1	576	
Weiss Robert	AAm	82	
Rindskopf Ota	Au 1	742	
Sermannov Jaroslaus	AAf	60	
Weil Georg	J	755	
Rindskopf Harry	Au 1	741	
Eliasz Heyman	AAw	90	

Příloha č.6 Žádost Bruna Lamma o vystěhování do Frankfurtu

ACTION
Nevyplnit *Transport*

Name: Lamm Date: 1.7.1946.
Jméno: Datum:

First Name: Bruno
Křestní jméno;

Place of birth: City: Lichnov Country: ČSR Date: 11.10.1901
Místo narození: Město: Země: Datum:

Immediate desired destination: Frankfurt a/M Německo
Kam chcete cestovati:

Country desired for permanent residence: Německo
Země, kde se chcete trvale usadit:

Other inquiries: Beruf Bankbeamter
Jiné dotazy:

Accompanying Family Members:
Člány rodiny ve Vašem doprovodu:

Name: Jméno:	Nationality: Národnost:	Date and Place of Birth: Datum a místo narození:
Zegerová Terezia	slovenská	6.9.1914

Documents in hand: Date of issue: Date of expiration:
Dokumenty, které vlastníte: Datum vystavení: Platné do:

Repatriční preukaz č 1527 25.4.1945 v platnosti stále

Cestovní pas č.15707/6191/42 9.7.1942 8.7.1947

a různé jiné dokumenty

Does applicant possess a Czechoslovak residence permit? ano
Vlastní žadatel dovolení pobytu v Československu?

Expiration date: stále platné
Platné do:

List any other organisation to which you have applied for aid:
Jména jiných organizací, na které jste se obrátil o pomoc:

Have you relatives at your desired destination? ne
Máte příbuzné na místě, kde se chcete usadit?

Name: Relationship:
Jméno: Jak jste příbuzný:

Country of last permanent residence:
Země, posledního trvalého bydliště: --

#425

Tabulka 1. – liberečtí členové Aufbaukommand⁴¹⁵

Příjmení	Jméno	Datum narození	Vyznání	Národnost	1. transport	1. transport (kdy?)	1. transport (odkud?)	1. transport (kam?)	2. transport	2. transport (kdy?)	2. transport (odkud?)	2. transport (kam?)	Přežil	Zahynul/a (kdy?)	Zahynul/a (kde?)
Bauer	Erich	2. května 1906	bez vyznání	německá	Ak	24. listopadu 1941	Praha	Ghetto Terezín	El	29. září 1944	Ghetto Terezín	Auschwitz-Birkenau		24. ledna 1945	Koncentrační tábor Dachau
Klein	Walter	12. srpna 1905	židovské	německá	Ak	24. listopadu 1941	Praha	Ghetto Terezín	Ek	28. září 1944	Ghetto Terezín	Auschwitz-Birkenau			
Horner	Erich	20. ledna 1902	židovské	německá	Ak	24. listopadu 1941	Praha	Ghetto Terezín	Ek	28. září 1944	Ghetto Terezín	Auschwitz-Birkenau		20. února 1945	Koncentrační tábor Dachau
Deutsch	Heinrich	13. března 1909	židovské	německá	Ak	24. listopadu 1941	Praha	Ghetto Terezín	Et	23. října 1944	Ghetto Terezín	Auschwitz-Birkenau		27. února 1945	Koncentrační tábor Dachau
Rieden	Felix	6. května 1897	židovské	německá	J	4. prosince 1941	Praha	Ghetto Terezín	Ev	28. října 1944	Ghetto Terezín	Auschwitz-Birkenau			
Lederer	Wilhelm	15. června 1902	židovské	německá	J	4. prosince 1941	Praha	Ghetto Terezín	Em	1. října 1944	Ghetto Terezín	Auschwitz-Birkenau			
Feigl	Fritz	10. března 1917	židovské	německá	J	4. prosince 1941	Praha	Ghetto Terezín	Eb	18. května 1944	Ghetto Terezín	Auschwitz-Birkenau			
Lamm	Bruno	11. října 1901	židovské	německá	J	4. prosince 1941	Praha	Ghetto Terezín	Eb	18. května 1944	Ghetto Terezín	Auschwitz-Birkenau			
Wolf	Alfred	27. ledna 1895	židovské	německá	J	4. prosince 1941	Praha	Ghetto Terezín	Ek	28. září 1944	Ghetto Terezín	Auschwitz-Birkenau		5. února 1945	Koncentrační tábor Dachau

⁴¹⁵ Tabulka na základě sčítacích operátů a databáze obětí *Památníku Terezín*.

Tabulka 2. – Transport Ak, 24. listopad 1941, Praha – Ghetto Terezín⁴¹⁶

Příjmení	Jméno	Datum narození	Věk	Transport (kam)	Transport (označení)	Transport (kdy)	Přežil	Zahynul	Datum úmrtí
Adler	Karel	26. prosinec 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Altschul	Bedřich	17. prosinec 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Aškaneza	Samuel	31. prosinec 1909	32	Ghetto Izbica	Aa	11. březen 1942		Koncentrační tábor Schwarzeheide	
Bacharach	Gustav Ing.	10. říjen 1898	43	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		Koncentrační tábor Schwarzeheide	
Bachrach	Hugo	13. duben 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944		Koncentrační tábor Schwarzeheide	
Bauer	Erich Ewald	2. květen 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Bauer	Ota	1. prosinec 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Buchenwald	
Benda	Bohumil	27. listopad 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	
Bergmann	František	4. květen 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Bergmann	Jiří	19. březen 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	6. leden 1945
Bergmann	Rudolf	15. červen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Bernarth	Alfred	7. červenec 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Better	Bruno	14. květen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Blaskopf	Bedřich	12. srpen 1918	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			

⁴¹⁶ Tabulka na základě databáze obětí *Památníku Terezín*.

Bloch	Erich	3. červenec 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		Koncentrační tábor Schwarzeheide	7. únor 1945
Bloch	Heřman	2. srpen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	21. prosinec 1944
Bondy	Bohumil	26. listopad 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Bondy	Pavel	29. leden 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Brauchbar	Richard	1. leden 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944		Česká Lípa	7. květen 1945
Braun	Farkaš	3. duben 1909	31	Ghetto Izbica	Aa	11. březen 1942			
Bretisch	Ernst	23. březen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Brodt	Kurt	16. říjen 1905	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944		Koncentrační tábor Schwarzeheide	
Budlovský	František	29. září 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	8. únor 1945
Bunzel	Rudolf	30. březen 1900	40						
Bustina	Emil	3. leden 1915	26						
Czuczka	Richard Ing.	22. prosinec 1895	46	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	EI	29. září 1944			
Deblinger	Zelman	24. duben 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Deutsch	Jindřich	13. březen 1909	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Et	23. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	27. únor 1945
Donath	Jan Ing.	1. červenec 1893	48	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Dub	Hanuš	23. květen 1921	20						
Eisenschiml	František	12. červenec 1916	25	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	DI	6. září 1943			

Eisner	Vítězslav	6. srpen 1907	34						
Eisner	Miroslav	16. září 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	8. únor 1945
Engel	Ludvík	2. prosinec 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Epstein	Jindřich Ing	24. prosinec 1891	50	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Fantl	Robert	17. květen 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Feuerstein	Evžen	7. duben 1914	27						
Feuerstein	Rudolf	15. září 1909	32	Ghetto Piaski	Ag	1. duben 1942			
Fink	Ervín	27. srpen 1907	34	Vyhlažovací tábor Malý Trostinec	Bk	8. září 1942			
Fischer	Karel Ing.	19. září 1889	52						
Fischer	Gustav	8. prosinec 1918	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	17. březen 1945
Fleischmann	Emil Ing.	10. dubna 1892	49	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Frajt	Otakar Dr.	25. srpen 1908	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Litoměřice	10. únor 1945
Frank	Josef	30. duben 1910	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Freund	Valdemar	25. říjen 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Fried	Alois	19. červenec 1907	33	Koncentrační tábor Riga	O	9. leden 1942			
Fried	Harry	22. červen 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Fried	Jan	5. září 1919	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			

Fried	Lev	8. červenec 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Fried	Ota	3. březen 1915	26	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Friedl	Arnošt	20. června 1899	42	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Friedländer	Bedřich	14. únor 1917	24	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Frost	Jindřich Ing.	1. září 1890	50	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Fuchs	Jindřich	8. červen 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Fuchs	Jiří	18. prosinec 1911	30	Vyhlažovací tábor Malý Trostinec	Bc	25. srpen 1942			
Fürth	Hanuš Šlomo	13. listopad 1921	20						
Gelber	Oskar	20. červenec 1900	40						
Gerstmann	Rolf	8. květen 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Glaser	Albin Arch.	17. únor 1919	21						
Glaser	Hugo Dr.	10. srpen 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	20. únor 1945
Glück	Desider	29. duben 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Goldfinger	Jindřich	9. listopad 1914	27	Vyhlažovací tábor Sobibór	Ax	9. květen 1942			
Goldscheider	Hanuš	28. říjen 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Graf	Pavel	10. únor 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Gratum	Bedřich	18. duben 1915	26	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			

Gross	Bedřich	5. červen 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Grossmann	Herbert	14. prosinec 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Grünberger	Arnošt	26. leden 1912	28	Koncentrační tábor Riga	P	15. leden 1942			
Grünberger	Julius Ing.	13. červenec 1900	41	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eq	12. říjen 1944			
Grünfeld	Bedřich Ing.	30. srpen 1904	37						
Grünfeld	Vilém	19. srpen 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Grünzweig	Heřman	7. červen 1920	21	Koncentrační tábor Raasika	Be	1. září 1942			
Günsberger	Jiří	12. srpen 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dl	6. září 1943			
Gut	Adolf	11. září 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	
Gut	Miloš	31. leden 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Guth	Arnošt Dr.	17. říjen 1912	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Guth	Josef	21. březen 1901	40					Ghetto Terezín	10. srpen 1943
Hauser	Pavel	22. květen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Hekš	Oskar	10. duben 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Heller	Vítězslav Ing.	28. březen 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Heller	Karel	9. říjen 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942			
Heller	Rudolf	2. srpen 1912	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944		Koncentrační tábor Schwarzeheide	20. leden 1945

Heller	Pavel	26. březen 1901	40					Ghetto Terezín	13. listopad 1942
Herrmann	Egon	27. květen 1912	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Herrmann	Jiří	18. duben 1928	13	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942			
Herrmann	Ota	28. červenec 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Herrmann	Valtr	6. říjen 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Hess	Leo Ing.	21. červenec 1884	57	Vyhlažovací tábor Malý Trostinec	Bn	22. září 1942			
Hirsch	Jan Ing.	29. leden 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Hirsch	Gerhard	24. únor 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Hirschfeld	Julius	28. srpen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Hoffman	Bedřich	10. leden 1903	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		Koncentrační tábor Schwarzeheide	5. listopad 1944
Hoffman	Israel	5. září 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Hochmann	Karel	21. květen 1914	27	Vyhlažovací tábor Malý Trostinec	Aax	14. červenec 1942			
Holzer	Artur	24. červenec 1912	28	Švýcarsko	Ew	5. únor 1945			
Horner	Erich	20. leden 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	20. únor 1945
Hostovský	Vilém	23. únor 1900	41	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Hübscher	Pavel	20. leden 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek				
Hutter	Jan	31. říjen 1923	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	DI	6. září 1943			

Hutter	Jaroslav	23. prosinec 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Jakerle	Viktor	22. listopad 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	6. leden 1945
Jetel	Jindřich	6. duben 1920	21					Ghetto Terezín	10. leden 1942
Jokl	Rudolf	11. červen 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Jontof	Vilém	26. září 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Justitz	Karel	5. prosinec 1916	25	Ghetto Baranoviči	Aay	28. červenec 1942			
Justitz	Ota	14. leden 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Kammermann	Max	9. červenec 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Litoměřice	18. únor 1945
Kárný	Miroslav	9. září 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Karpeles	Artur	23. květen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Karvan	Josef	28. červen 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	16. duben 1945
Kassowitz	Josef Viktor	15. duben 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Katz	Dezider	10. prosinec 1918	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944		Koncentrační tábor Mauthausen	16. březen 1945
Katz	Karel	17. září 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Katz	Arnošt	8. srpen 1917	24	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Kerschenbaum	Schuja	25. srpen 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Klapp	Erich Dr.	14. září 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Et	23. říjen 1944			

Klarfeld	Ota	16. říjen 1917	24	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Klein	Abraham	31. leden 1915	26	Koncentrační tábor Riga	O	9. leden 1942			
Klein	Pavel	12. říjen 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Klein	Valtr	12. srpen 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Klement	Josef Ing.	6. leden 1916	25	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Klemperer	Pavel	19. listopad 1905	36						
Klemperer	Jiří	18. duben 1923	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Klemperer	Arnošt	15. duben 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Klepetář	Jan	5. březen 1917	24	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Klinger	František	15. květen 1915	26	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Buchenwald	31. březen 1945
Klinger	Milan	13. září 1917	24	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Et	23. říjen 1944			
Kohn	František	17. srpen 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Kohn	Karel	5. duben 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	19. prosinec 1944
Kohn	Karel	4. srpen 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942			
Kohn	Ota	1. duben 1915	26	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Mauthausen	8. březen 1945
Kohn	Ota	4. říjen 1923	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Kohn	Viktor	16. leden 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Et	23. říjen 1944			

Kolisch	Josef	10. leden 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Kolmer	Felix	3. květen 1922	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Koma	Max Ing.	9. říjen 1900	41						
Kominik	Jiří	12. květen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Konstein	Vilém	26. červenec 1891	50	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Kornstreicher	Emanuel	25. červenec 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	29. září 1944			
Kosta	Jindřich Jiří	2. říjen 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Krakauer	Arnošt	27. duben 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Krása	Edgar	9. únor 1924	17	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Kraus	Arnošt Dr.	27. květen 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Litoměřice	6. leden 1945
Kraus	Jiří	9. březen 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	3. březen 1945
Kraus	František	14. říjen 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Kreisel	Richard	17. říjen 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Kreuter	Karel	5. leden 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Krulik	Alfons	11. červenec 1903	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Kulka	Jindřich	7. březen 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Kunze	Jindřich Adolf	22. červen 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			

Kürschner	Karel	1. říjen 1902	39	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Et	23. říjen 1944			
Lagus	Karel JUDr.	13. červen 1903	38	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Landsberger	Josef	4. květen 1904	37	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Langendorf	Karel	7. březen 1911	30	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Laufer	Hugo	1. listopad 1908	33	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Lebenhart	Rudolf	26. červenec 1916	25	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	23. duben 1945
Ledeč	Pavel	9. duben 1922	19						
Lederer	Felix	23. únor 1914	27	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Lederer	Josef	24. únor 1916	25	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	DI	6. září 1943			
Lederer	Kurt	3. červen 1914	27	Ghetto Baranoviči	AAy	28. červenec 1942			
Lederer	Martin	4. květen 1923	18	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Lederer	Rudolf	9. srpen 1902	39	Varšava	An	25. duben 1942			
Lederer	Viktor	16. leden 1900	41	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Leiner	František	29. listopad 1917	24	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Leitner	Oskar	24. prosinec 1907	34						
Lekner	Rudolf	20. listopad 1913	28	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942			13. únor 1943
Lenhoff	Alexander	1. listopad 1921	20					Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	22. únor 1943

Lewin	Herbert	9. září 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Lieblich	František	21. listopad 1906	35						
Liebreich	Alois	22. červenec 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	26. březen 1945
Link	Šimon	26. březen 1900	41	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Listman	Filip	5. leden 1916	25	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Löbl	Adolf	15. duben 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Löffler	Adolf	10. květen 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944		Koncentrační tábor Mauthausen	22. březen 1945
Lörken	Arnošt	7. květen 1917	24	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Löwenthal	Herbert	22. srpen 1909	32	Koncentrační tábor Trawniki	Aak	12. červen 1942		Vyhlažovací tábor Majdanek	31. červenec 1942
Löwenstein	Petr	11. leden 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Löwidt	Oskar	26. únor 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Löwy	Jiří	17. únor 1920	21	Ghetto Izbica	Aa	11. březen 1942			
Löwy	Karel	18. říjen 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	9. březen 1945
Löwy	Pavel JUDr.	21. únor 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Cq	20. leden 1943		Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	15. únor 1943
Löwy	Valtr	15. listopad 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Löwy	Isidor	23. říjen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Lubik	Bedřich	10. květen 1913	28						

Lustig	Emil	25. únor 1903	38	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Magaril	Alexander Ing.	20. srpen 1903	38	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Mahler	Julius	15. březen 1901	40	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Maier	František	27. červenec 1907	34	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Mautner	František Ing.	5. červen 1914	27	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
May	Ota Jan	26. srpen 1910	31	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	20. únor 1945
Mayer	Hanuš	2. červen 1923	18	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Mayer	Hynek	26. červenec 1903	38	neznámý	Aai	13. červen 1942		Vyhlazovací tábor Majdanek	23. září 1942
Mayer	Pavel	21. květen 1901	40	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	DI	6. září 1943			
Meisel	Ota	20. říjen 1915	26	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	DI	6. září 1943			
Meisl	Bedřich	4. únor 1913	28	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942			
Metzl	Felix	13. duben 1906	35	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	3. březen 1945
Moravec	Ludvík	4. říjen 1906	35	Ghetto Piaski	Ag	1. duben 1942			
Morgenstern	František	13. duben 1917	24						
Müller	Arnošt	10. prosinec 1912	29	Ghetto Izbica	Aa	11. březen 1942			
Müller	Jan	17. prosinec 1918	23	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Muneles	Samuel	1. srpen 1919	22	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	14. únor 1945

Munk	Arnold	7. leden 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Nettl	Arnošt	17. leden 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	8. únor 1945
Nettl	Kurt Ing.	12. leden 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	12. únor 1945
Neuhauser	Julius	18. únor 1915	26	Ghetto Izbica	Aa	11. březen 1942			
Neumann	Alexander	9. červen 1906	35	Koncentrační tábor Trawniki	AAk	12. červen 1942		Vyhlažovací tábor Majdanek	4. srpen 1942
Neumann	Jiří	1. červenec 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Es	19. říjen 1944			
Neumann	Bedřich	1. březen 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Neumann	Richard JUDr.	22. leden 1908	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Neustadtl	Jan	20. červenec 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Oplatek	Jan	12. září 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Ornstein	Herman	28. leden 1915	26	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Pacovský	Josef	2. listopad 1907	34						
Parille	Karel	6. leden 1917	24	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	8. únor 1945
Passer	Kamil MUDr.	5. květen 1916	25	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Pekárek	Evžen	16. červen 1902	39					Koncentrační tábor Buchenwald	5. únor 1945
Pelzer	Gustav	1. říjen 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944		Koncentrační tábor Schwarzeide	20. listopad 1944
Pick	Arnošt	11. září 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			

Pick	Bedřich	10. říjen 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Pick	Ota	17. listopad 1916	25	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943		Koncentrační tábor Schwarzeide	24. duben 1945
Pick	Valtr	14. květen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Poláček	Ota	1. únor 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942			
Polák	Jaroslav	20. listopad 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Es	19. říjen 1944			
Pollak	Josef Dr.	23. prosinec 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Pomeranz	Arnošt	10. březen 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Kaufering	8. únor 1945
Popovský	Jan	3. únor 1902	39	Vyhlažovací tábor Treblinka	Bu	8. říjen 1942			
Popper	Egon Dr.	28. únor 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Popper	Hanuš Dr.	1. červenec 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Popper	Jindřich	31. leden 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	7. únor 1945
Porges	Walter	16. červenec 1900	41	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	14. únor 1945
Preiss	Evžen	12. prosinec 1918	23	Ghetto Izbica	Aa	11. březen 1942			
Proskauer	Jindřich Josef	30. červenec 1904	37	Koncentrační tábor Riga	O	9. leden 1942			
Rábl	Viktor	3. duben 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Radnitz	František	11. prosinec 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	14. únor 1945
Reach	Egon	6. březen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			

Reich	Ota	10. duben 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Reichmann	Erich	20. květen 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	2. prosinec 1944
Reinisch	Bohumil	5. červenec 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Rindskopf	František	9. září 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943			
Ritter	Artur	13. leden 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Robitschek	Hanuš	12. srpen 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	24. leden 1945
Roman	Ervín	16. červenec 1901	40	Vyhlažovací tábor Malý Trostinec	Bn	22. září 1942			
Rosenbaum	Antonín	6. červenec 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Rosenfeld	Arnošt	31. říjen 1903	38	Ghetto Piaski	Ag	1. duben 1942			
Rosenkranz	Oskar	20. listopad 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Rosenthal	Julius	2. červen 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	
Rotenberg	Emanuel	23. červenec 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Roth	František	2. srpen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	30. prosinec 1944
Roth	Ulrich	8. duben 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Roth	Jan	17. leden 1918	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Rothbaum	František	27. červenec 1912	29	Ghetto Baranoviči	AAy	28. červenec 1942			
Roubíček	Ota	28. leden 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	DI	6. září 1943			

Roubíček	Rudolf	29. květen 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Roubíček	Josef	24. listopad 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Rubin	Artur	15. únor 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	6. leden 1945
Rubin	Erich	8. srpen 1911	30	Vyhlažovací tábor Treblinka	Bx	22. říjen 1942			
Rust	František Ing.	6. září 1900	41						
Růžička	Ota	17. leden 1911	30						
Sabovič	Salomon	11. duben 1914	27	Ghetto Izbica	Aa	11. březen 2002			
Sachs	Petr Zdeněk	25. červen 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Salus	Jiří	17. srpen 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Salus	Wolfgang	24. červen 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Saxl	Vladimír	19. duben 1922	19						
Seidner	Pavel	2. květen 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	24. leden 1945
Sever	Max Ing.	11. leden 1902	39						
Schablin	Rudolf	14. květen 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Schack	Ervín	6. říjen 1915	26	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	DI	6. září 1943			
Schliesser	Karel	24. květen 1899	42	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Schick	Vilém	29. červen 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			

Schön	Jiří	26. srpen 1906	35	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Schönhof	Roman	26. březen 1902	39	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942			
Schreier	František	5. květen 1901	40	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Schück	František Ing.	23. prosinec 1902	39	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Schulhof	Erich	16. červenec 1909	32	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Schwarz	Eliáš	4. duben 1903	38	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Schwarz	Josef	3. únor 1907	34	Ghetto Izbica	Aa	11. březen 1942			
Schwarz	Josef	19. leden 1919	22	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Schwarz	Ota	20. leden 1908	33	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Schwarz	Zdeněk	16. únor 1919	22	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr				
Siedner	Jiří	15. březen 1908	33	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Singer	Mojžíš	24. prosinec 1910	31	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Singer	Vilém	4. červenec 1906	35	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	
Sladký	Hanuš	5. srpen 1921	20						
Sonnenschein	Hanuš	18. květen 1900	41	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Spitz	Adolf	22. červen 1902	39	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Spitz	Ota	25. červen 1906	35	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	24. leden 1945

Spitzer	Josef	11. únor 1903	38						
Stampf	František	2. leden 1920	21	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	24. leden 1945
Stark	Emil	17. únor 1923	18	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Stein	Alfred	12. duben 1900	41	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	29. srpen 1944			
Stein	Otta	17. únor 1910	31	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942			
Stein	Viktor	25. listopad 1903	38	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. duben 1944		Koncentrační tábor Dachau	27. únor 1945
Stein	Richard	29. červenec 1923	18	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Stern	Valtr	20. duben 1904	37	Koncentrační tábor Riga	O	9. leden 1942			
Stránský	Jaroslav JUDr.	21. listopad 1902	39					Ghetto Terezín	10. leden 1942
Straschitz	Vilém	3. březen 1901	40	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Strass	Bedřich	29. červen 1921	20	Ghetto Piaski	Ag	1. duben 1942			
Sträussler	Bedřich	27. červenec 1910	31					Ghetto Terezín	25. říjen 1943
Stricker	Ota	2. leden 1916	25						
Süssland	František	13. říjen 1907	34						
Süssland	Vilém	31. březen 1915	26	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Buchenwald	
Svoboda	Zdeněk	10. červen 1911	30	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Šapšovič	Ludvík	10. květen 1905	36						

Šmolka	Bohumil	12. srpen 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Šmolka	Hanuš Pavel	21. duben 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Šmolka	Lev	7. květen 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943			
Šmolka	Otakar	9. únor 1890	51	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Štufka	Pavel	17. září 1912	29	Vyhlažovací tábor Malý Trostinec	Bc	25. srpen 1942			
Švenk	Karel	17. březen 1917	24	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Kraslice	
Tabak	Abraham David	1. říjen 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Tabak	Vilém	20. srpen 1919	22	Ghetto Izbica	Aa	11. březen 1942			
Taussig	Erich	1. březen 1921	20						
Taussig	František	13. březen 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Theimer	Ota	13. prosinec 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	20. únor 1945
Tobias	Oskar	24. květen 1922	19	Koncentrační tábor Trawniki	Aak	12. červen 1942			
Tůran	Ladislav	8. září 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Cq	20. leden 1943			
Traub	Adolf	22. srpen.1893	48	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Vogel	Jiří Ing.	22. květen 1904	37						
Vogel	Ota	23. březen 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Wächter	Martin	4. září 1921	20	Koncentrační tábor Raasika	Be	1. září 1942			

Weigl	Ervín Ing.	25. prosinec 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Weil	Jiří	22. červenec 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Weil	Jiří	16. listopad 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Weil	Walter Dr.	20. září 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Weiner	Bedřich	5. prosinec 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Weiner	Otto	12. leden 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Weingarten	Tobiáš	7. prosinec 1917	24	Zamošć	As	30. duben 1942			
Weisel	František	30. duben 1911	30	Ghetto Izbica	Aa	11. březen 1942			
Weiss	Bedřich	25. leden 1878	63	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Weiss	Erich	21. květen 1916	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Weiss	Evžen	19. říjen 1914	27					Ghetto Terezín	20. březen 1943
Weiss	Igor	8. červenec 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Weiss	Karel	16. říjen 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Weiss	Ernst	27. září 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	24. leden 1945
Weisskopf	Heinz	3. červen 1916	25	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	
Weltsch	Bedřich	2. prosinec 1908	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Cq	20. leden 1943			
Wiener	Bedřich	18. srpen 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			

Wilhelm	Ota	2. srpen 1916	25	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Winternitz	Pavel	29. září 1906	35	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943			
Wittler	Pavel	6. listopad 1902	39	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Zentner	Herbert	10. září 1917	24	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Zinner	Ernst	17. srpen 1903	38	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	24. leden 1945

Tabulka 3. – Transport J, 4. prosinec 1941, Praha – Ghetto Terezín⁴¹⁷

Příjmení	Jméno	Datum narození	Věk	Transport (kam)	Transport (označení)	Transport (kdy)	Přežil	Zahynul	Datum úmrtí
Adler	Erich	28. červen 1910	31					Koncentrační tábor Mauthausen	4. duben 1945
Adler	Mošek Šljama	22. březen 1903	38	Vyhlazovací tábor Treblinka	Bw	19. říjen 1942			
Adler	Otto	9. červenec 1922	19	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Altschul	Jiří	13. květen 1921	20	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944		Koncentrační tábor Schwarzheide	
Altschul	Kurt	31. květen 1908	33	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944		Koncentrační tábor Schwarzheide	24. duben 1945
Ambrož	Otto	26. březen 1912	29	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Ančelovič	Heřman	11. srpen 1919	22	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			

⁴¹⁷ Tabulka na základě databáze obětí *Památníku Terezín*.

Aron	Viktor	23. květen 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Buchenwald	
Aron	Jiří	20. březen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Ascher	Karel	24. říjen 1919	22	Koncentrační tábor Riga	O	9. leden 1942			
Aschermann	Karel	22. květen 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Buchenwald	28. leden 1945
Back	Arnošt	24. září 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Bandler	Ervín	30. listopad 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Basch	Arnošt	28. prosinec 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	DI-N	6. září 1943			
Basch	Zdenek	2. říjen 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Baum	Otto	9. listopad 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943			
Baum	Vilém	12. duben 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eq	12. říjen 1944			
Baumgarten	Otto	17. srpen 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944		Koncentrační tábor Mauthausen	29. březen 1945
Baumgarten	Valtr	15. červen 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Bäuml	Viktor							Ghetto Terezín	15. srpen 1942
Bazes	Arnošt	10. květen 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Beck	Ota Ing.	20. červenec 1906	35						

Beck	Alexander	30. srpen 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	24. leden 1945
Beck	Jindřich	12. srpen 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dl	6. září 1943			
Beck	Pavel	17. duben 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Beck	Ota	3. říjen 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Běhal	Jiří	1. březen 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	
Behrendt	Arno Dr.	19. duben 1893	48	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Beneš	Viktor	24. květen 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Berger	Marcel	13. prosinec 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau					
Berger	Adolf	11. červenec 1895	46	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Berger	Bedřich	9. září 1890	51	Koncentrační tábor Riga	O	9. leden 1942			
Berger	Evžen	2. srpen 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Mauthausen-Gusen	
Berger	Pavel	1. červenec 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Berglacz	Hugo	27. únor 1914	31	Vyhlažovací tábor Sobibór, Ossowa	Ax	9. květen 1942			
Bergmann	Josef	22. červenec 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	
Bergstein	Bedřich	24. červen 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	

Berner	Viktor Dr.	16. duben 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943		
Bernstein	Josef	21. září 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944		
Beutler	Jan	23. leden 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944		
Beykovský	Arnošt	22. srpen 1918	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		
Bienenfeld	Hugo	1. říjen 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Et	23. říjen 1944		Koncentrační tábor Buchenwald
Bischitzký	Hanuš	1. březen 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		
Bischitzký	Walter	10. duben 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944		
Bišický	Antonín	23. srpen 1912	29					
Bišický	Vilém	2. leden 1908	33					
Bleyer	Otta	13. prosinec 1914	27					
Bleyer	Kurt	18. červen 1917	24	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	EI	29. září 1944		
Bloch	František	27. únor 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944		
Bloch	Kurt	3. listopad 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944		
Bloch	Pavel	19. únor 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		
Blum	Arnošt	23. květen 1905	36					Ghetto Terezín

Blumenthal	Simon	21. leden 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944		
Bondy	Petr	10. leden 1915	26					
Bondy	Rudolf	2. leden 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		
Bondy	Vilém Ing.	12. červenec 1902	39	Baranoviči	Aay	28. červenec 1942		
Borges	Bedřich Ing.	28. srpen 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		
Borský	Jiří	13. prosinec 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		
Boschan	Jindřich	28. červenec 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		
Brammer	Jan	9. listopad 1916	25	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		
Brandejs	Arnošt	17. červen 1900	41	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944		
Brauch	Zikmund	2. listopad 1895	46	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dl	6. září 1943		
Braun	Heřman	25. červenec 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		Koncentrační tábor Buchenwald
Braun	Leopold	26. červenec 1915	26	Ghetto Rejowiec	Ap	18. duben 1942		
Breitler	Leo	8. říjen 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dl	6. září 1943		
Brenner	Arnošt	28. květen 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944		
Brik	Vilém	21. prosinec 1896	45	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		

Bruml	Vilém	23. únor 1916	25	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		
Brumlík	Kurt	1. červenec 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Et	23. říjen 1944		Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau
Buchsbaum	Kurt	3. květen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		
Busch	Jindřich	29. březen 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942		
Cantor	Vilém	12. květen 1907	34					
Citryn	Julius MUDr.	1. leden 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Et	23. říjen 1944		
Cohn	Hanuš Dr.	21. březen 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. duben 1944		
Čapek	Egon	31. květen 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		
Davidovič	Gustav Ing.	11. leden 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944		
Demner	Leo	17. červen 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		
Deutsch	Max	8. červen 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	DI	6. září 1943		
Deutsch	Vilém	30. prosinec 1898	43	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942		
Deutsch	Ota	2. září 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		
Deutsch	Otto	6. květen 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		
Diamant	Erwin	2. září 1905	36					

Doktor	Jaroslav	17. březen 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	20. únor 1945
Donath	Simon	22. únor 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Donebauer	Jiří	17. červen 1903	38	Ghetto Piaski	Ag	1. duben 1942			
Dörfler	Jiří	15. prosinec 1918	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	23. březen 1945
Dub	Pavel	18. červen 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Dub	František	26. červen 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Dub	Gustav	11. listopad 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Dubský	Alfred	1. červenec 1902	39					Koncentrační tábor Buchenwald	
Dvorský	Arnošt	3. srpen 1916	25	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944		Koncentrační tábor Schwarzeheide	4. listopad 1944
Eben	František	28. květen 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Eben	Hanuš	11. listopad 1900	41	Vyhlažovací tábor Treblinka	Bx	22. říjen 1942			
Egerer	Kurt	2. červenec 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. leden 1943			
Ehrlich	Kurt	25. srpen 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Hindenburg	
Ehrlich	Pavel	2. říjen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Ehrmann	Rudolf	11. srpen 1899	42	Koncentrační tábor Lublin	Az	25. květen 1942			

Eisler	Arnošt	18. březen 1916	25	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Eisler	Hanuš	31. prosinec 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943			
Eisner	Franz	4. prosinec 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		Koncentrační tábor Schwarzeheide	4. listopad 1944
Eisner	Petr	24. únor 1914	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Taucha bei Leipzig	
Engel	Erich JUDr.	15. září 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	7. únor 1945
Engel	František	8. červenec 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Epstein	Alex Ing.	18. září 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		Koncentrační tábor Schwarzeheide	4. říjen 1944
Epstein	Kurt	29. leden 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Ernst	Erich	1. duben 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	15. únor 1945
Fahn	Otto	6. březen 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Fanta	Emil	21. červen 1914	23					Ghetto Terezín	
Fanta	Rudolf	16. srpen 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942			
Fanta	Valtr	4. listopad 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Fantl	Kamil	18. květen 1905	36						
Fantl	Gustav	4. březen 1901	41	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	5. leden 1945

Fantl	Jiří	23. prosinec 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Fantl	Valtr	2. leden 1915	22					Ghetto Terezín	19. červen 1943
Fauska	Bedřich	12. říjen 1900	41	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Es	19. říjen 1944			
Federer	Ernst	23. červenec 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944		Koncentrační tábor Schwarzeheide	2. listopad 1944
Feigl	Bedřich	10. březen 1917	24	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Feith	Rudolf	4. červen 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944		Koncentrační tábor Schwarzeheide	7. květen 1945
Feldstein	Jiří	20. září 1918	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Felix	Jiří	25. srpen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		Koncentrační tábor Schwarzeheide	17. květen 1945
Felix	Josef Gerhard	26. červenec 1904	37	Vyhlažovací tábor Sobibór, Ossowa	Ax	9. květen 1942		Majdanek	25. červenec 1942
Ferda	Valtr	1914	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Fertig	Hanuš Ph. Mr.	2. leden 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Feuereisen	Kurt	4. leden 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	17. prosinec 1944
Fiala	Mořic	16. únor 1899	42	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Finger	Pavel	3. červen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Fink	Jindřich	11. říjen 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			

Finkelstein	Vilém	14. prosinec 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dl	6. září 1943			
Fischamnn	Pavel	26. listopad 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Fischel	Herbert Ing.	12. březen 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Fischel	Karl	22. prosinec 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Fischel	Ottokar Ing.	18. srpen 1893	48	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Fischer	Arnošt	5. březen 1898	43	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944		Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	30. prosinec 1944
Fischer	Arnošt	22. prosinec 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944		Friedland	
Fischer	Arnošt	23. červen 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	8. prosinec 1943			
Fischer	František	22. prosinec 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	24. březen 1945
Fischer	Hugo	11. březen 1902	39	Vyhlažovací tábor Malý Trostinec	Bc	25. srpen 1942			
Fischer	Karel	23. říjen 1895	46	Vyhlažovací tábor Treblinka	Bu	8. říjen 1942			
Fischer	Karel	5. září 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Fischer	Manfred	11. leden 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944		Koncentrační tábor Schwarzheide	20. prosinec 1944
Fischer	Milan	27. říjen 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Fischer	Oskar	12. duben 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		Koncentrační tábor Mauthausen	16. březen 1945

Fischer	Otto	23. listopad 1900	41	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	6. leden 1945
Fischer	Jan	19. červenec 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Fischer	Jiří	4. duben 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Fischer	Zikmund	22. červenec 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ea	16. květen 1944		Koncentrační tábor Mauthausen	12. březen 1945
Fischl	Adolf	9. duben 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Fischl	Egon	9. duben 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Fischl	Erik	18. říjen 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		Koncentrační tábor Schwarzheide	27. říjen 1944
Fischl	Jiří	10. listopad 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Fischl	Pavel	23. březen 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Fischl	Rudolf	4. leden 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944		Koncentrační tábor Schwarzheide	26. říjen 1944
Fleischner	Arnošt	14. březen 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dl	6. září 1943			
Fleischner	Richard	5. prosinec 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943		Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	1. leden 1944
Flesch	Otto	31. leden 1917	24	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	3. březen 1945
Fluss	František	1. leden 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Fluss	Otto	16. září 1894	47	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			

Flusser	Hanuš	30. prosinec 1918	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dl	6. září 1943			
Flusser	Jiří	26. červenec 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Flusser	Pavel Ing.	21. červenec 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Frank	Jindřich	2. květen 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Mauthausen	7. duben 1945
Frank	Karel	28. červenec 1896	45	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Frank	Karel	21. leden 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Frank	Leo	13. duben 1914	27	Vyhlažovací tábor Treblinka	Bv	15. říjen 1942			
Frankenbausch	Ludvík	15. duben 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Frankenfeld	Karel	16. srpen 1898	43					Ghetto Terezín	29. říjen 1943
Frankestein	Vilém Dr. Ing.	20. únor 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Frankl	Vilém	22. srpen 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Franzos	Morus	28. červenec 1898	43	Vyhlažovací tábor Malý Trostinec	Bc	25. srpen 1942			
Freisinger	Josef	12. prosinec 1903	38	Koncentrační tábor Lublin	Az	25. květen 1942			
Freud	František Dr.	27. červenec 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Freund	Rudolf	5. duben 1919	22						

Freund	Antonín	3. srpen 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942		Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	5. leden 1943
Freund	Karel	3. březen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Cq	20. leden 1943		Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	7. únor 1943
Freund	Kurt	16. říjen 1918	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Mauthausen	21. duben 1945
Freund	Kurt	3. říjen 1917	24	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	15. březen 1945
Freund	Otto	1. říjen 1918	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Freund	Rudolf	28. červenec 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Frey	Kurt	18. květen 1895	46	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dl	6. září 1943			
Fried	Edvard	26. leden 1916	25	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Fried	Emil	10. červen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Fried	Rudolf	9. prosinec 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Fried	Viktor	2. říjen 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Fried	Josef	20. září 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Friedl	Robert	22. prosinec 1913	28	Ghetto Rejowiec	Ap	18. duben 1942			
Friedmann	Arnošt	27. duben. 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Friedmann	Bartoloméus	10. srpen 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			

Friedmann	Eduard	1. červenec 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		Česká Lípa	7. květen 1945
Friedmann	Chaim	19. březen 1908	33	Ghetto Izbica	Aay	11. březen 1942			
Friedmann	Jan	14. listopad 1912	29	Ghetto Zamošć	Ar	28. duben 1942			
Friedmann	Jaroslav	13. říjen 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Friedmann	Robert	15. květen 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Friedmann	Abraham	20. červen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Friedmann	Emil	10. září 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Friedmann	Jiří Ing.	29. srpen 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Friedmann	Karel	18. prosinec 1916	25	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Fries	Egon	8. leden 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Frisch	Hanuš	28. duben 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942		Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	21. leden 1943
Frisch	Karel	9. březen 1899	42	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	4. leden 1945
Frischmann	Alfred	23. duben 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Frischmann	Emil	23. duben 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Frischmann	Rudolf	15. březen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	24. leden 1945

Frischmann	Viktor	22. červen 1918	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Frischmann	Ervín	6. červenec 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Frischmann	Ludvík	21. září 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Du	15. květen 1944			
Fritta	Bedřich	19. září 1906	35						
Fröhlich	Julius Dr.	23. duben 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Fröhlich	Otto	19. květen 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Fröhlich	Pavel	11. prosinec 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Fröhlich	Karel	20. listopad 1917	24	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Fuchs	František	3. červen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Fuchs	Jiří	24. březen 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942		Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	5. březen 1944
Fuchs	Salomon	20. říjen 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Fuchs	František	16. listopad 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943			
Fuchs	Hanuš	13. březen 1917	24	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Fuchs	Valtr	31. červenec 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Fuchs	Viktor	19. září 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			

Fürnberg	Ludvík	25. březen 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Fürth	Leo			Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Fürth	Richard	19. září 1916	25	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Ganz	Jiří MUDr.	5. duben 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Et	23. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	10. únor 1945
Gärtner	Jiří	9. únor 1922	19						
Geiger	Egon	21. leden 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Gellner	Pavel	13. říjen 1918	23	Ghetto Piaski	Ag	1. duben 1942			
Gerber	Bernard	2. duben 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	
Gerstel	Gerhard	8. srpen 1918	23	Vyhlažovací tábor Malý Trostinec	Bc	25. srpen 1942			
Geschmay	Pavel Ing.	22. červenec 1902	39						
Getreuer	František	18. prosinec 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	6. únor 1945
Gibian	Richard	25. květen 1915	26	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Glaser	Alexander	4. září 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Glaser	Artur	15. září 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942			
Glaser	Ervín	4. červen 1897	44						

Glaser	Kurt	12. březen 1907	34	Ghetto Zamošć	As	30. duben 1942			
Glaser	František	22. květen 1921	21	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Glaser	Otto	25. červen 1899	42	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943			
Glück	Hanuš	22. duben 1911	30	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Glückauf	Jiří	10. srpen 1921	20	Vyhlazovací tábor Malý Trostinec	Bc	25. srpen 1942			
Goldberger	Bedřich	18. září 1905	36						
Goldberger	Josef	7. červenec 1892	49	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Es	19. říjen 1944			
Goldberger	Kurt	17. únor 1915	26	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Gold-Löbl	Josef	10. leden 1922	19	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Goldmann	Leopold	19. červenec 1915	26	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943			
Goldreich	Arnošt	23. prosinec 1903	38	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Goldschmidt	František	23. duben 1913	28	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Taucha bei Leipzig	
Goldschmidt	František	3. květen 1920	21	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Goldstein	Zdeněk	2. únor 1909	32	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	9. březen 1945
Goldzweig	Oskar	24. září 1917	24	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			

Gottlieb	František	16. říjen 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	3. březen 1945
Gottlieb	Harry	21. květen 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942			
Gottlieb	Samuel	25. červenec 1907	34	Vyhlažovací tábor Sobibór, Ossowa	Ax	9. květen 1942			
Götzl	Valtr	9. srpen 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Grab	Bedřich	9. červen 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	15. únor 1945
Grab	Jiří	4. srpen 1920	21					Ghetto Terezín	10. leden 1942
Gross	Otto	16. prosinec 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Gross	Rudolf	10. březen 1908	33	Ghetto Piaski	Ag	1. duben 1942			
Grossmann	Jan	20. listopad 1915	26	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Grün	Hanuš Alfréd	10. duben 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Grün	Karel	4. prosinec 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Grünbaum	Valtr	12. květen 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Grünberger	Ruben	20. červenec 1922	19	Vyhlažovací tábor Treblinka	Bx	22. říjen 1942			
Grünberger	Hanuš	26. leden 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Grünfeld	František	23. leden 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944		Koncentrační tábor Schwarzheide	23. duben 1945

Grünfeld	Sandor	2. duben 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	20. únor 1945
Grünhut	Arnošt	3. únor 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Grünhut	Herbert	21. srpen 1913	28	Vyhlažovací tábor Sobibór, Ossowa	Ax	9. květen 1942		Majdanek	14. září 1942
Günzburger	Hans	28. září 1920	21	Vyhlažovací tábor Malý Trostinec	Bn	22. září 1942			
Guth	Ota Hugo Ing.	7. červen 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Guttman	Ervín	25. březen 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Guttwein	Artut	1. srpen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Hahn	Jiří	2. prosinec 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Hahn	Viktor	22. červenec 1916	25	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dl	6. září 1943			
Hahn	Rudolf	25. leden 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Hajek	Ludvík	7. březen 1908	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Hájek	František MUDr.	27. březen 1907	34						
Hammerschlag	Otto	10. prosinec 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		Koncentrační tábor Schwarzheide	
Hann	Ludvík	13. květen 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	20. únor 1945
Hardeck	Oswald Dr.	26. květen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			

Hartmann	Rudolf	17. duben 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Hauser	Jiří	3. červenec 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Cu	1. únor 1943			
Hecht	Otto Ing.	28. březen 1897	44	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Hecht	Zděnek	22. září 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943			
Hecht	Emil	13. červenec 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Hecht	Leopold	8. červen 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Heimer	Karel	12. září 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dl	6. září 1943			
Hekš	Karel	17. říjen 1914	27	Koncentrační tábor Lublin	Ay	17. květen 1942			
Hekš	Ota	5. únor 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Heller	Karel	25. říjen 1902	39						
Heller	Bedřich	2. červen 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Heller	Erik	1. listopad 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Heller	Karel Ing.	1. únor 1893	48	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Heller	Kurt Petr	5. srpen 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		Litoměřice	12. leden 1945
Heller	Rudolf	13. říjen 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			

Heller	Kurt	13. červen 1903	38					20. říjen 1942
Hellmann	Hans Dr.	23. červen 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dl	6. září 1943		Česká Lípa 7. květen 1945
Hermann	František	19. únor 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1942		
Herrmann	Karel	2. červen 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944		
Herrmann	František	2. srpen 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944		
Herrmann	František	16. březen 1916	25	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		
Herrmann	Hanuš	23. leden 1915	26	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944		Koncentrační tábor Schwarzheide
Herrmann	Kurt Petr	31. prosinec 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		
Herrmann	Ota	4. prosinec 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943		
Herrmann	Pavel	12. říjen 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		
Herrmann	Alfred	19. květen 1893	48	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		
Herrmann	Zdeněk	19. únor 1919	22					Koncentrační tábor Buchenwald
Herschmann	Adolf	30. říjen 1896	45	Vyhlažovací tábor Treblinka	Bw	19. říjen 1942		
Herz	Viktor František	6. říjen 1913	28					
Hilsenrath	David	20. duben 1915	26	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		

Hirsch	Jindřich Petr	6. červenec 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	3. březen 1945
Hirsch	Josef	7. květen 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Hirschfeld	Kurt	6. září 1912	29	Neznámý	Aai	13. červen 1942			
Hitz	Leo	19. leden 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Buchenwald	3. únor 1945
Hlaváč	Josef	16. červenec 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Hoffer	Josef	11. listopad 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	23. duben 1945
Hoffmann	Max	26. říjen 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dl	6. září 1943			
Hoffmann	Vilém	1. červenec 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Höfner	Oskar	11. září 1898	43	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Hochner	Rudolf	28. květen 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Hochwald	Karel	23. květen 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Holub	Petr	25. srpen 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Holzbauer	Bedřich	22. prosinec 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	6. únor 1945
Holzbauer	Robert	23. červen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	6. leden 1945
Hölzel	Arnošt	25. květen 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			

Holzer	Leo Ing.	20. leden 1902	39						
Hönig	Pavel	28. srpen 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	15. únor 1945
Honigwachs	Leo	8. září 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Horpaczký	Vítězslav	11. únor 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Hořic	Jiří	23. leden 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Buchenwald	
Hostovský	Oto	1. září 1916	25	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Hübsch	Ota	5. květen 1901	40	Vyhlažovací tábor Treblinka	Bx	22. říjen 1942			
Hübscher	Emil	26. únor 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	17. prosinec 1944
Hübscher	Karel	11. únor 1905	36	Vyhlažovací tábor Treblinka	Bw	19. říjen 1942			
Chitz	Valtr Ing	10. leden 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Immergut	Josef	6. únor 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Jaffé	Max	1. leden 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Jachzel	Zikmund	1. leden 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943			
Jakobovič	Bedřich	8. květen 1912	29	Ghetto Zamošć	Ar	28. duben 1942			
Jampel	Lazar	15. listopad 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			

Janovic	Jan	14. srpen 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Buchenwald	
Jellinek	Artur	14. srpen 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	9. březen 1945
Jellinek	Alois	20. září 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Jensen	Ota	11. březen 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eq	12. říjen 1944			
Jokl	Erich	13. květen 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Justic	Leo	30. říjen 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943			
Justic	Zděnek JUDr.	23. červen 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942			
Justitz	Jindřich	31. prosinec 1906	35						
Justitz	František	10. říjen 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Justitz	Julius	6. únor 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944		Koncentrační tábor Schwarzheide	30. prosinec 1944
Kačer	František	12. září 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944		Koncentrační tábor Schwarzheide	11. leden 1945
Kafka	Bedřich	12. leden 1915	26	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Kafka	Leopold	1. srpen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Kahn	Ota	1. prosinec 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	17. prosinec 1944
Kalb	Ota	2. květen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			

Kalb	Rudolf	20. prosinec 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Kaminer	Abraham	24. prosinec 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Kampes	Rafael	27. červenec 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Kann	Ewald	29. červenec 1917	24						
Kantor	Vilém	3. únor 1911	30	Švýcarsko	Ew	5. únor 1945			
Kantor	Alfred	7. listopad 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943			
Kanturek	Pavel	18. říjen 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Kapelusz	Miloš	1. březen 1920	21	Vyhlažovací tábor Malý Trostinec	Bc	25. srpen 1942			
Karatschun	Jakub	2. květen 1901	40	Varšava	An	25. duben 1942			
Kareš	Rudolf	25. listopad 1896	45	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. duben 1944			
Karlik	Arnošt	3. říjen 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Karnet	Josef	10. červen 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Karplus	Jindřich	6. březen 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Et	23. říjen 1944		Koncentrační tábor Buchenwald	17. prosinec 1944
Katscher	Arnulf	4. květen 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	
Katz	Gustav	6. leden 1899	42	Vyhlažovací tábor Treblinka	Bu	8. říjen 1942			

Katz	Jiří	5. květen 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	14. březen 1945
Katz	Rudolf	7. srpen 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Katz	Salomon	22. září 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Katz	Zdeněk	24. září 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dl	6. září 1943			
Katz	Desider	9. prosinec 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Kauder	Otto	8. duben 1909	32	Vyhlažovací tábor Treblinka	Bw	19. říjen 1942			
Kauders	Vilém	23. listopad 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Kauders	Vilém Dr. Ing.								
Kauders - Kuhé	Robert	7. leden 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Kaufmann	Zděnek	3. srpen 1906	35						
Kaufmann	Bedřich	25. listopad 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		Koncentrační tábor Schwarzheide	25. duben 1945
Kaufmann	Ervín Ing.	24. únor 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942			
Kaufmann	Jiří	7. září 1922	19	Vyhlažovací tábor Treblinka	Bv	15. říjen 1942			
Kaufmann	Karel	13. září 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dl	6. září 1943			
Kaufmann	Leopold	2. leden 1921	20	Ghetto Piaski	Ag	1. duben 1942			

Kaufmann	Robert	7. červen 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Es	19. říjen 1944			
Kaufmann	Rudolf	22. únor 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Kellner	Otto	17. prosinec 1918	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Kende	Otto JUDr.	19. březen 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Kersch	Emil Viktor	2. květen 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Kersten	Kurt	19. červenec 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Keszenbaum	Manas	31. srpen 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Kien	František Petr	1. leden 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Kirschner	Kurt	1. březen 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Kissinger	Arno	31. březen 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Klacer	Ota	16. březen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ea	16. květen 1944		Koncentrační tábor Schwarzheide	24. duben 1945
Klapp	Ervín Ing.	9. březen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Klauber	Rudolf	16. říjen 1921	20	Raasika	Be	1. září 1942			
Klausner	Leopold	15. srpen 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Cq	20. leden 1943			
Klein	Jan Josef	19. říjen 1921	20	Švýcarsko	Ew	5. únor 1945			

Klein	Bedřich	7. srpen 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Klein	Bohumil	13. říjen 1895	46	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Klein	Emil	22. únor 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Klein	Erich	18. červenec 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944		Koncentrační tábor Schwarzheide	17. říjen 1944
Klein	František	20. květen 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	28. prosinec 1944
Klein	František	20. květen 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Klein	Karel	22. duben 1913	28					Ghetto Terezín	26. únor 1942
Klein	Karel	25. březen 1916	25	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Klein	Leopold Ing.	2. květen 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Klein	Gideon	6. prosinec 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Klein	Hanuš	3. únor 1918	23					Srby	8. červen 1942
Klein	Jiří	30. září 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	21. duben 1945
Klein	Martin	29. únor 1904	37	Ghetto Izbica	Aq	27. únor 1942			
Klein	Norbert	5. říjen 1917	24	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Klein	Otto	4. červenec 1912	29	Ghetto Zamošč	Ar	28. duben 1942			

Klein	Josef	4. říjen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Klein	Ota	21. únor 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Klein	František	1923	18					Ghetto Terezín	26. březen 1943
Kleinmann	Ferdinand	1917	24					Ghetto Terezín	16. březen 1943
Klement	Adalbert	16. únor 1889	52	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Klement	Otto	5. listopad 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Klemperer	Jindřich	13. říjen 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Klepetář	Josef	5. říjen 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Klinger	Gustav Zdeněk	18. září 1918	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Et	23. říjen 1944			
Klinger	Otto	4. září 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	26. březen 1945
Klinger	Zdeněk	11. říjen 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	
Klinger	Hanuš	8. březen 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Klinger	Ota	17. červenec 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Klinger	Josef	15. říjen 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Knina	Josef	1. prosinec 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			

Kogod	Leopold	29. srpen 1916	25					
Kohn	Erich Ing.	1. červen 1915	26					
Kohn	Jiří	9. květen 1921	20					
Kohn	Jindřich	5. duben 1910	31					
Kohn	Alfred	27. březen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	18. září 1944		
Kohn	Alfred	28. září 1916	25	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944		
Kohn	Arnošt	26. únor 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943		
Kohn	Arnošt Ing.	8. květen 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944		
Kohn	Bedřich	18. duben 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944		
Kohn	Bedřich	26. září 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943		
Kohn	Erich	12. listopad 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eq	12. říjen 1944	Litoměřice	9. leden 1945
Kohn	Erich	10. září 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944	Koncentrační tábor Dachau	28. březen 1945
Kohn	František	16. listopad 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944	Koncentrační tábor Dachau	
Kohn	František	28. listopad 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943	Koncentrační tábor Buchenwald	
Kohn	Karel	15. říjen 1901	40				Ghetto Terezín	16. srpen 1943

Kohn	Karel	22. leden 1905	36	Vyhlazovací tábor Treblinka	Bw	19. říjen 1942			
Kohn	Kurt	30. duben 1913	28	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	15. únor 1945
Kohn	Otto	27. srpen 1901	40	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Et	23. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	10. únor 1945
Kohn	Rudolf	29. duben 1908	33	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Kohn	František	24. březen 1918	23	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Kohnberger	František	2. červen 1917	24	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Et	23. říjen 1944			
Kohorn	Karel	13. listopad 1913	28	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Buchenwald	
Kohut	Josef	13. leden 1922	19	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943		Koncentrační tábor Schwarzheide	23. duben 1945
Kohut	Robert	20. červen 1908	33	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Kohut	Vilém	10. červenec 1923	18	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Kolbrych	Josef	4. červenec 1916	25	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Buchenwald	4. únor 1945
Kollinn	Bedřich	7. únor 1922	19	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Kolinner	Leo	4. květen 1906	35	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Kolmar	Richard	2. duben 1903	38	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Kominik	Leon	27. leden 1917	24	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		Koncentrační tábor Schwarzheide	7. květen 1945

Kompert	Bedřich	16. červen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942			
Kompert	Jan	7. září 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Königer	Edvard	2. leden 1915	26	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Konirsch	Max	23. leden 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Cq	20. leden 1943			
Kopelovič	Jindřich	13. prosinec 1918	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Kopp	Karel	7. listopad 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	3. březen 1945
Korálek	Kurt	29. duben 1921	20					Ghetto Terezín	6. leden 1943
Korner	Hanuš Hans	1. říjen 1918	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Et	23. říjen 1944			
Kornfeld	Zdeněk	9. leden 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	16. říjen 1942			
Korty	Leo	1. leden 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Koscherak	František	9. květen 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Koscherak	Jan	24. listopad 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	8. únor 1945
Kowanitz	Rudolf	6. prosinec 1908	33	Švýcarsko	Ew	5. únor 1945			
Kowanitz	František	16. duben 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Král	Hanuš Dr.	3. květen 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944		Koncentrační tábor Schwarzheide	

Kramer	Ernst	29. květen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Krämer	Vilém	14. únor 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Krása	Adolf	12. červen 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Krása	František	10. září 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Krása	Hugo	26. srpen 1910	31	Vyhlažovací tábor Treblinka	Bx	22. říjen 1942			
Krása	Josef	26. červenec 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	7. únor 1945
Krása	Valtr Felix MUDr.	1. leden 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Es	19. říjen 1944			
Kraus	Jiří	25. červen 1917	24						
Kraus	Bedřich	26. červen 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Kraus	Egon	28. duben 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Kraus	Karel	31. říjen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	7. únor 1945
Kraus	Karel Ing.	25. březen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Kraus	Otto	30. červen 1905	36	Vyhlažovací tábor Malý Trostinec	Bc	25. srpen 1942			
Kraus	Rudolf	31. srpen 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	
Kraus	Rudolf	8. únor 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			

Kraus	Valtr	31. červenec 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	24. leden 1945
Kraus	Viktor	13. březen 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Kraus	František	26. květen 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Kraus	Hanuš	2. září 1921	20						
Kraus	Harry	19. leden 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Kraus	Karel	25. březen 1916	25	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Kraus	Ota	26. duben 1916	25	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Kraus	Jan	10. leden 1915	26	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Kretsch	Valter	25. únor 1904	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Krieger	Bedřich	30. srpen 1922	19	Vyhlažovací tábor Sobibór, Ossowa	Ax	9. květen 1942		Majdanek	11. září 1942
Kubie	František	19. září 1906	35	Švýcarsko	Ew	5. únor 1945			
Kubie	Pavel	2. srpen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Kuhn	Lipot	9. únor 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Küchler	Bedřich	31. červenec 1902	39	Vyhlažovací tábor Sobibór, Ossowa	Ax	9. květen 1942			
Kurländer	Max	14. leden 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			

Kussý	Pavel	27. leden 1911	30	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Lamm	Bruno	1. říjen 1901	40	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Lampl	Zdeněk	4. říjen 1921	20	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942			
Landa	Alfred	5. srpen 1897	44	Vyhlazovací tábor Malý Trostinec	Aax	14. červenec 1942			
Langer	Bedřich	21. únor 1901	40	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942		Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	1. prosinec 1942
Langer	Jiří	2. červen 1920	21	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Langweil	Pavel	18. říjen 1917	24						
Lappert	Arnošt	4. červen 1901	40	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	23. únor 1945
Lasch	Viktor	11. červenec 1923	18	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Laub	Moses	4. květen 1901	40	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		Koncentrační tábor Schwarzheide	2. leden 1944
Laufer	Berthold	19. duben 1904	37	Trawniki	Aak	12. červen 1942			
Lederer	František	30. červenec 1901	40	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Lederer	Jenik Karel	13. srpen 1919	22	Vyhlazovací tábor Malý Trostinec	Bc	25. srpen 1942			
Lederer	Jiří Dr.	8. září 1915	26	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	24. leden 1945
Lederer	Viktor	9. březen 1906	35	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		Koncentrační tábor Schwarzheide	7. květen 1945

Lederer	Vilém	15. červen 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Lederer	Pavel	15. leden 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Lederer	Petr Wolfgang	30. září 1918	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Lederer	Zdeněk	26. prosinec 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Leinder	Valtr	2. červen 1906	35					Koncentrační tábor Mauthausen	19. únor 1945
Lengsfeld	Karel	30. červenec 1916	25	Vyhlažovací tábor Treblinka	Bw	19. říjen 1942			
Lengsfeld	Otto	22. únor 1918	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Levitus	Vilém	14. únor 1913	28					Ghetto Terezín	21. květen 1943
Lewith	František Ing.	14. prosinec 1906	35						
Lewy	Pavel	25. únor 1899	42	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Libochowitz	Erik	7. duben 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	16. březen 1945
Lieben	Felix	26. březen 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Lieben	Otto	25. červenec 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Liebermann	Valtr JUDr.	22. září 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1943			
Lichtwitz	Leo	1. prosinec 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1942			

Lineczki	Armin	16. duben 1907	34	Ghetto Izbica	Aa	11. březen 1942			
Lineczki	Evžen	21. leden 1913	28	Ghetto Izbica	Aa	11. březen 1942			
Löbl	Kurt	21. srpen 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Löbl	Ludvík	7. říjen 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Löbl	Valtr Ing.	5. leden 1908	33	Trawniki	AAk	12. červen 1942			
Löbl	Alfred	14. duben 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Löbl	Oskar	19. červen 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Löffler	Leo	13. červenec 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Loskot	Vilém	16. listopad 1902	39	Vyhlažovací tábor Malý Trostinec	AAx	14. červenec 1940			
Lövi	Hanuš	9. srpen 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Löw	Arnošt	13. prosinec 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Löwenbach	Bedřich	12. prosinec 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Löwenbein	Alfred MUDr.	29. duben 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Et	23. říjen 1944			
Löwenbein	Otto	9. listopad 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Löwenbein	Kurt	13. říjen 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			

Löwenthal	Julius	24. duben 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Löwi	Heřman	13. duben 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dl	6. září 1943			
Löwit	Jiří	26. leden 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Buchenwald	
Löwy	Emanuel Ing.	13. květen 1900	41	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		Meuselwitz	25. březen 1945
Löwy	František	13. září 1896	45	Koncentrační tábor Riga	P	15. leden 1942			
Löwy	Josef	1916	25	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dl	6. září 1943			
Löwy	Karel	20. listopad 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Cq	20. leden 1943			
Löwy	Otto Dr.	26. říjen 1906	35					Ghetto Terezín	9. červen 1944
Löwy	Pavel	14. březen 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Lukeš	Pavel	5. květen 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Lurje	Gerasin Ing.	23. únor 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	30. prosinec 1944
Lustig	František	1. březen 1916	25						
Lustig	Adolf	4. únor 1915	26	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Lustig	Kurt Ing.	22. březen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Lustig	František	24. květen 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			

Lux	Bedřich	7. červen 1918	23					
Macner	Bernard	18. leden 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944		
Mahler	Josef							
Mahler	Otto	14. únor 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944	Koncentrační tábor Schwarzheide	29. duben 1945
Mahrer	Milan	13. srpen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943	Koncentrační tábor Schwarzheide	21. duben 1945
Mahrer	Otto	19. březen 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		
Maier	Jindřich	27. listopad 1925	16	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944	Ohrdruf	
Maier	Kurt	17. únor 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		
Malinovský	Ondřej	29. červenec 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944		
Mandelik	Franz	10. říjen 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	D	18. prosinec 1943	Koncentrační tábor Schwarzheide	26. listopad 1944
Mandelik	Hanuš Ph. Mg.	28. listopad 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944	Koncentrační tábor Dachau	23. březen 1945
Mandelik	Josef	23. červenec 1915	26	Vyhlažovací tábor Malý Trostinec	Bc	25. srpen 1942		
Mandelík	Max	23. prosinec 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944		
Mandl	Arnošt	18. únor 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944		
Mandl	Karel	10. březen 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944	Koncentrační tábor Dachau	28. březen 1945

Mandl	Otto	6. únor 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Es	19. říjen 1944			
Mandl	Richard	5. duben 1893	48	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Mändl	Josef Ing.	31. květen 1897	44	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Mandler	Arnošt	16. leden 1923	18	Koncentrační tábor Lublin	Ay	17. květen 1942		Majdanek	12. září 1942
Mandler	Karel	7. červen 1893	48	Koncentrační tábor Lublin	Ay	17. květen 1942		Majdanek	3. srpen 1942
Mann	Arnošt	20. říjen 1895	46	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Marburg	Arnošt Ing.	8. červenec 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Marek	Kurt	11. únor 1923	18	Vyhlažovací tábor Treblinka	Bv	15. říjen 1942			
Markus	Ludvík	12. leden 1894	47	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Masárek	Pavel	31. červenec 1906	35					Ghetto Terezín	10. leden 1942
Masárek	Arnošt RNDr.	1. září 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Mautner	Bedřich	5. říjen 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Mautner	Ervín	18. únor 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Mautner	Karel	8. červenec 1897	44	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Mautner	Ludvík	3. listopad 1891	50	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			

Mautner	Mírko	18. březen 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Mautner	Oskar	5. září 1918	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	20. duben 1945
Mautner	Otto	29. říjen 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Mautner	Alfred	9. červen 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Mautner	Rudolf	27. září 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Medak	Marek	8. červen 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	8. březen 1945
Meisel	Jan	30. říjen 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Meisl	Bedřich	26. květen 1895	46	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Meissner	Jindřich	23. srpen 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	24. leden 1945
Meisterles	Arnošt	20. říjen 1893	48					Ghetto Terezín	18. červen 1943
Meitner	Otto	22. leden 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Melan	Adolf	6. březen 1892	49	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Meth	Petr Osvald	23. říjen 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Metzger	Jiří Arnošt	19. květen 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Miška	František	27. srpen 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			

Modrý	Karel	30. leden 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Mogan	Zikmund	26. říjen 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Mondschein	Samuel	19. leden 1917	24	Koncentrační tábor Riga	O	9. leden 1942			
Moškovič	Aron	12. únor 1918	23					Věznice gestapa Malá pevnost Ghetto Terezín	21. březen 1945
Moškovič	Šulem	10. duben 1921	21	Koncentrační tábor Riga	Bb	20. srpen 1942			
Mühlstein	Valtr	1. říjen 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	29. říjen 1944			
Mühlstein	Robert	16. březen 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Müller	Hanuš	12. duben 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Müller	Oswald Dr.	3. prosinec 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Munk	Erich MUDr.	21. březen 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Munk	Gustav	1. květen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Munk	Hynek	23. únor 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Münz	Rudolf	15. říjen 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Münz	Hanuš	13. duben 1910	31	Vyhlažovací tábor Malý Trostinec	Bc	25. srpen 1942			
Nadelfest	Hanuš Ing.	20. listopad 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			

Nagel	František	30. květen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	24. leden 1945
Nálos	Louis	12. duben 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Nathan	František Ing.	31. prosinec 1908	33						
Nathan	Bernd	7. srpen 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Nathan	Josef	28. srpen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Nathan	Otto Ing.	18. únor 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Neubauer	Kurt	21. březen 1921	20	Vyhlažovací tábor Treblinka	Bw	19. říjen 1942			
Neugasser	Herbert	28. srpen 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dl	6. září 1943			
Neumann	Egon	28. únor 1917	24	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	
Neumann	František	6. říjen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Neumann	Gustav	25. listopad 1921	20	Varšava	An	25. duben 1942			
Neumann	Jiří	18. červenec 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Neumann	Jiří	14. říjen 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Neumann	Karel	19. listopad 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Neumann	Karel Jiří	25. březen 1921	20	Vyhlažovací tábor Treblinka	Bu	8. říjen 1942			

Neumann	Walter	8. duben 1920	21	Koncentrační tábor Riga	O	9. leden 1942		Koncentrační tábor Buchenwald	
Neumann	Valtr Ing.	21. říjen 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Neurad	Karel	7. listopad 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Neurad	Richard	2. únor 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Nothmann	Jan Hans	12. duben 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	4. prosinec 1941			
Offer	Zdeněk	9. červen 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Ofner	Ervín	23. únor 1908	33	Koncentrační tábor Riga	P	15. leden 1942			
Ofner	Gustav Pavel	7. říjen 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	6. květen 1945
Ohrenstein	Pavel	23. listopad 1932	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Ohrenstein	Siegfried	13. únor 1900	41	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944		Koncentrační tábor Schwarzheide	5. listopad 1944
Oplatek	František	18. říjen 1900	41	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Oplatka	Otto	28. srpen 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	6. leden 1945
Oppenheimer	Zdeněk	26. březen 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Ornstein	Jindřich	8. květen 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	28. listopad 1944
Pachner	Jan	25. květen 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		Koncentrační tábor Schwarzheide	

Paperle	Heřman	29. listopad 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Paperno	Anatolij	1. květen 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	20. prosinec 1944
Passer	Jiří	7. leden 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1944			
Pekárek	Pavel	3. srpen 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Penížek	Viktor Ing.	25. srpen 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Pentlička	Jan	15. červenec 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Et	23. říjen 1944			
Petkowitsch	Julius	11. červen 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942			
Perutz	Arnošt	1. leden 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Perutz	Jindřich	22. duben 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dl	6. září 1943			
Pešek	Arnošt	1. říjen 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Petschau	František	21. březen 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Pffefer	Otto	7. leden 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Pick	Vilém Ing. chem.	2. červen 1903	38						
Pick	František	26. leden 1903	38						
Pick	Karel	29. listopad 1907	34						

Pick	Adolf	6. prosinec 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944		
Pick	Alfred	27. únor 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943		
Pick	František	10. červenec 1912	29	Ghetto Rejowiec	Ap	18. duben 1942		
Pick	Karel	28. červenec 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944		
Pick	Karel	21. březen 1907	34					
Pick	Karel	30. březen 1915	26	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		
Pick	Otto	13. únor 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943		
Pick	Otto	21. duben 1913	28	Vyhlažovací tábor Malý Trostinec	Bc	25. srpen 1942		
Pick	Pavel	12. duben 1921	20	Ghetto Izbica	Aa	11. březen 1942		
Pick	Vilém	4. srpen 1918	23	Ghetto Izbica	Aa	11. březen 1942		
Pick	Jiří	29. květen 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944		
Pick	Kurt Egon	9. červenec 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942		
Piesen	Hanuš	29. říjen 1922	19	Vyhlažovací tábor Treblinka	Bu	8. říjen 1942		
Pirner	Miroslav	12. srpen 1918	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943		
Platovský	Jiří	1. říjen 1918	23	Baranoviči	Aay	28. červenec 1942		

Platschek	Arnošt Ing.	28. červenec 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Pless	Jan Ing.	25. prosinec 1915	26	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		Koncentrační tábor Schwarzheide	7. květen 1945
Podpiska	Jankel	2. květen 1923	18	Ghetto Izbica	Aa	11. březen 1942			
Pohl	František	5. září 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Pokorný	Vilém	28. leden 1915	26	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Poláček	Josef	15. květen 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944		Koncentrační tábor Schwarzheide	24. srpen 1944
Poláček	Otto	19. květen 1908	33	Ghetto Zamošč	Ar	28. duben 1942			
Poláček	Otto	9. březen 1909	32	Vyhlažovací tábor Malý Trostinec	AAx	4. prosinec 1941			
Polák	František	9. březen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Polák	Josef Dr.	24. leden 1905	36						
Polák	Hanuš	5. únor 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Polák	Rudolf	17. březen 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Polák	Ervín	26. únor 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Pollaczek	Bedřich Ing.	20. květen 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Pollak	Adolf	19. květen 1915	26	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	24. leden 1945

Pollak	Bedřich	23. září 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Pollak	Karel	15. červenec 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	9. březen 1945
Pollak	Hanuš	24. červen 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Pollak	Milan Ing.	8. květen 1896	45	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Pollák	Felix	28. září 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Pollak-Konirsch	Vilibald	28. únor 1895	46	Koncentrační tábor Riga	O	9. leden 1942			
Popper	Hugo	30. září 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Popper	Hugo	27. duben 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	9. březen 1945
Popper	Jiří	20. prosinec 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Popper	Karel	10. září 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Popper	Karel	28. listopad 1917	24						
Popper	Leo	7. květen 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dl	6. září 1943			
Popper	Otto	26. březen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Popper	Jan	28. listopad 1917	24	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Porges	Felix	1. únor 1913	28						

Porges	Hanuš	22. květen 1899	42	Vyhlažovací tábor Malý Trostinec	Bc	25. srpen 1942			
Porges	Oskar	31. červenec 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	24. leden 1945
Porges	Rudolf	15. červenec 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Porges	Rudolf	23. listopad 1910	31	Baranoviči	AAy	28. červenec 1942			
Porges	Pavel	31. říjen 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Porges	Karel	1. únor 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eq	12. říjen 1944		Friedland	31. leden 1945
Pražák	Zdeněk	8. květen 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Presser	Valtr	28. březen 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Propper	Herbert	18. listopad 1896	45	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Propper	Franz	26. prosinec 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944		Koncentrační tábor Schwarzheide	26. říjen 1944
Propper	Zdeněk	10. červen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Radnitzer	Robert	9. říjen 1915	26						
Rahm	Josef	19. březen 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Rachmuth	Emil	18. září 1906	35						
Rath	Mendel	7. únor 1912	29	Vyhlažovací tábor Malý Trostinec	AAx	14. červenec 1942			

Raudnitz	Valtr	24. listopad 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	
Reach	Kurt	4. říjen 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		Koncentrační tábor Schwarzheide	9. květen 1945
Rebenwurz	František MUDr.	1. květen 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Redlich	Jan Pavel	24. květen 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Regierer	Boris	13. červenec 1897	44	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Regner	Maximilian	12. prosinec 1902	39	Ghetto Piaski	Ag	1. duben 1942			
Reich	Alfred	5. leden 1915	26	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dl	6. září 1943			
Reichel	Pavel	15. červen 1897	44	Varšava	An	25. duben 1942			
Reichl	František Ing.	12. listopad 1898	43						
Reichler	Petr	15. květen 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Reimann	Josef	11. květen 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Reiner	Eduard	15. červenec 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Reiner	Robert	24. červenec 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Reinisch	Jiří	6. červen 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Reinisch	Otto MUDr.	26. září 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			

Reinisch	Kurt	24. červenec 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942			
Reis	Vilém	7. listopad 1916	25	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	DI-N	6. září 1943			
Reiss	Edvard	16. říjen 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	20. duben 1945
Reiss	Karel	21. leden 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Reitmann	Jiří	21. červen 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	4. leden 1945
Reitmann	Vladimír	21. září 1918	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942			
Resch	Valtr	20. leden 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Cs	26. leden 1943			
Rieden	Felix	6. květen 1897	44	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Rimpel	Jindřich Ing.	10. březen 1906	35						
Rind	Alfred	6. duben 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Rinder	Geza	20. březen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	EI	29. září 1944			
Ronsburger	Quido	29. březen 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Rosenbaum	Gerhard	30. leden 1915	26	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Rosenfeld	Jiří	23. prosinec 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Cq	20. leden 1943			
Rosenfeld	Josef Ing.	8. srpen 1918	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			

Emil	Emil	30. říjen 1899	42	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Rosenwzeig	Otto	15. březen 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942			
Roth	Hanuš	21. únor 1906	35					Ghetto Terezín	10. červen 1942
Roth	Valtr	13. březen 1917	24	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Roubiček	Erich Dr.	10. červenec 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Roubiček	Jindřich	13. leden 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dl	6. září 1943			
Roubiček	Karel	20. květen 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Cs	26. leden 1943			
Roubiček	Josef	1. leden 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Roubitscher	Gideon	18. srpen 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Rudinger	Arnošt	23. srpen 1892	49	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Rutar	Karel	4. duben 1917	24						
Růžek	Emanuel Ing.	16. duben 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	20. únor 1945
Sachs	Bedřich	3. leden 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1944			
Sajda	Alois Ing.	4. květen 1900	41	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Salz	Rudolf	27. leden 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942			

Sametz	Kurt	26. srpen 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dl	6. září 1943			
Seger	Kurt	15. červenec 1916	25	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Seidermann	Erich	16. srpen 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	13. květen 1945
Seidler	Otto	22. září 1917	24	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Seidner	Bedřich	15. srpen 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Selig	Arnošt Wolfgang	5. srpen 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Selig	Hanuš Jíří	1. duben 1922	19	Vyhlažovací tábor Sobibór, Ossowa	Ax	9. květen 1942			
Scharpner	Otto	25. září 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Buchenwald	
Scharpner	Valtr	8. prosinec 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Schick	Theodor	26. srpen 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Schick	Vilém	16. prosinec 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Schimmerling	Otto	2. říjen 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	
Schlamm	Artur	15. srpen 1898	43	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	
Schlanger	Otto MUDr.	10. únor 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	
Schlessinger	Albert	14. duben 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		Litoměřice	7. únor 1945

Schlesinger	Otakar	8. květen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Schneider	Emil	11. prosinec 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Schneider	Alfred	12. srpen 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Schön	Gustav	4. červenec 1917	24	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943			
Schöpkes	Pavel Heřman	7. únor 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Schostal	Jan	28. listopad 1920	21					Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	
Schreier	František MUDr.	13. leden 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Et	23. říjen 1944			
Scubert	Jiří	3. únor 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Schück	Jiří Štěpán	4. září 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Schuh	Julius	20. srpen 1918	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944		Koncentrační tábor Buchenwald	
Schulmann	Jiří Oto	17. prosinec 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Schulz	Karel Ing.	4. červenec 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Schulz	František	26. červen 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Schuschný	Bruno	21. leden 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Cq	20. leden 1943			
Schwarz	Bertold	5. březen 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	31. březen 1945

Schwarz	Gustav Günter	26. červen 1908	33	Ghetto Piaski	Ag	1. duben 1942			
Schwarz	Otto	2. červen 1899	42	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Schwarz	Pavel	12. září 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Schwarz	Tibor Ing.	20. prosinec 1900	41	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Schwarz	Valtr	3. červen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Schwarz	Vilém	12. únor 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	14. březen 1945
Schwarz	František	19. srpen 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Schwarzkopf	Leo	9. listopad 1895	46	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	15. březen 1945
Schwimmer	Leopold	24. srpen 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943		Koncentrační tábor Buchenwald	13. březen 1945
Skutecký	Erich	17. prosinec 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Slatin	Vilém	16. říjen 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. únor 1943			
Slatkes	Viktor	3. červenec 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dl	6. září 1943		Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	7. leden 1944
Smrčka	Josef	30. květen 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943			
Sobotka	Jiří	9. červen 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	
Sommer	Hanuš Bedřich	31. březen 1916	25	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			

Sommer	Arnošt	21. srpen 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Sorger	Jakub	6. únor 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. duben 1944			
Sós	Hanuš	11. duben 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Spielmann	Valtr	11. leden 1903	38	Ghetto Piaski	Ag	1. duben 1942			
Spitz	Otto	21. červenec 1910	31						
Springer	Erich MUDr.	12. září 1908	33						
Springer	Emil	3. únor 1892	49	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Stamberger	Kurt	21. říjen 1911	30	Vyhlažovací tábor Malý Trostinec	AAx	14. červenec 1942			
Stamberger	Ota	5. srpen 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Steidler	Hanuš	2. srpen 1923	18						
Stein	Bedřich JUDr.	18. únor 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Es	19. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	5. prosinec 1944
Stein	František	14. září 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Stein	Gustav	16. únor 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Stein	Jiří Dr.	1. květen 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Stein	Jiří	23. srpen 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	19. prosinec 1944

Stein	Josef	13. prosinec 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Stein	Karel	28. červenec 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Stein	Miroslav Karel	23. srpen 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943			
Stein	Pavel	26. prosinec 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Stein	Pavel	10. listopad 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Cq	20. leden 1943			
Steinberg	Evžen	21. leden 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Steiner	Bruno	13. prosinec 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	20.02.1945
Steiner	Erik	2. únor 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Steiner	Bohumil	1909	32					Ghetto Terezín	12. říjen 1943
Steiner	Karel	20. červen 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Steiner	Karel	10. červenec 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Steiner	Jiří	3. únor 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eq	12. říjen 1944			
Steiner	Kurt	30. březen 1900	41	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Steiner	Walter	22. listopad 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Steininger	Herbert	24. duben 1918	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	6. leden 1945

Stern	Kurt Gerhard	3. prosinec 1920	21					
Stern	Lazar	5. prosinec 1902	39	Ghetto Zamošč	As	30. duben 1942		
Stern	Bedřich	7. červen 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		
Stern	Jindřich	7. červen 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		
Stern	Arnošt	9. prosinec 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944		
Sternberg	Bedřich	9. červen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		
Sternschuss	Karel	20. říjen 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944		
Sternschuss	Pavel	28. srpen 1915	26	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Cq	20. leden 1943		
Stettner	František	9. září 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		
Stössel	Rudolf	9. březen 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944		
Strach	Valtr	3. září 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		
Straka	Jiří Dr.	2. únor 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau			Ghetto Terezín	6. červen 1943
Straka	František	4. květen 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		
Stránský	František	3. červenec 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		
Stránský	Otto	4. srpen 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		

Stránský	Pavel	20. únor 1921	20	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Straschitz	Gustav	27. září 1910	31	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Strauss	Adolf	16. srpen 1902	39	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Strauss	Hanuš	9. červenec 1906	35	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	15. prosinec 1944
Strauss	Josef	19. duben 1922	19	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943			
Strauss	Leo	8. květen 1906	35	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Strauss	Vítězslav Dr.	17. leden 1903	38	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Strauss	Josef	23. únor 1912	29	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Strebinger	Valtr	26. červenec 1903	38	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Suchařípa	Karel	17. leden 1912	29	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Suchařípa	František JUDr.	12. červen 1908	33	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Šedivý	Otto	14. říjen 1922	39	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Šik	Ladislav	10. květen 1914	27	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Mauthausen	21. únor 1945
Šmíd	Jaroslav Ing.	5. červenec 1911	30	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Šťastný	Jiří	3. srpen 1921	20	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943			

Šulc	Miloš	11. červen 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Švarc	Franz	25. září 1917	24	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		Koncentrační tábor Schwarzheide	3. listopad 1944
Tarjan	Robert MUDr.	25. prosinec 1900	41	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944		Koncentrační tábor Buchenwald	
Tasold	Otto Ing.	7. červenec 1896	45	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Taussig	Oskar	16. září 1884	57					Ghetto Terezín	15. leden 1945
Taussig	Ervín	7. srpen 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	28. květen 1944			
Taussig	František Ing.	7. listopad 1893	48	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	28. květen 1944			
Taussig	Jaromír	16. leden 1898	43	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Taussig	Jindřich Jiří	20. říjen 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Taussig	Jiří Ing.	27. listopad 1900	41	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Taussig	Jiří	31. červenec 1917	24	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Taussig	Karel Dr.	12. listopad 1895	46	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Taussig	Karel	30. listopad 1916	25	Ghetto Piaski	Ag	1. duben 1942			
Taussig	Karel	20. srpen 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	28. květen 1944			
Taussig	Otto	27. září 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	23. únor 1945

Taussig	Pavel	17. březen 1911	30	Ghetto Rejowiec	Ap	18. duben 1942			
Taussig	Pavel	7. listopad 1915	26	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	9. březen 1945
Taussig	Rudolf	17. červenec 1891	50	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942			
Taussig	František	13. květen 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Taussig	Julius	16. červen 1916	25						
Teller	Otto	23. únor 1896	45	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1945		Koncentrační tábor Dachau	21. prosinec 1944
Teller	Arnošt	18. květen 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Teller	Walter	20. leden 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Terna	Jan Dr.	13. září 1893	48	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Es	19. říjen 1944			
Terner	Erich	2. červen 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dl	6. září 1943			
Tetzner	Bedřich	24. květen 1915	26	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Tezner	Albert	19. květen 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Tezner	František	18. září 1915	26	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Tieder	Vítězslav Ing.	21. září 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Toch	Vítězslav	15. květen 1898	43	Vyhlažovací tábor Treblinka	Bu	8. říjen 1942			

Töpfer	Karel	11. říjen 1918	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Töpfer	Max	15. červen 1912	29	Vyhlažovací tábor Malý Trostinec	Bc	25. srpen 1942			
Töpfer	Ota	14. duben 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Traub	Karel	3. leden 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Traub	Pavel	16. únor 1915	26	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Traub	Rudolf	20. říjen 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Tůma	Mírko	10. srpen 1921	20						
Türk	Jaroslav	8. červenec 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Turnauer	Bedřich	13. červen 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Ullmann	Leopold	8. leden 1915	26						
Ullmann	Jan	12. květen 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	27. leden 1945
Unger	František	12. duben 1901	40	Koncentrační tábor Lublin	Az	25. květen 1942		Majdanek	10. září 1942
Upřímný	Jiří	8. leden 1923	18	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Vielgut	Ludvík	3. září 1898	43	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Vogel	František	17. duben 1912	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			

Vogel	Hugo	13. únor 1921	20	Vyhlažovací tábor Malý Trostinec	Bc	25. srpen 1942			
Vogel	Jaroslav	13. červenec 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Vogel	Viktor	22. červenec 1911	30	Koncentrační tábor Lublin	Az	25. květen 1942			
Vogel	Jiří	23. březen 1915	26	Koncentrační tábor Riga	O	9. leden 1942			
Vogl	Jiří	1. září 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Vrkoč	Bedřich	4. prosinec 1918	23						
Wagner	Rudolf	1. říjen 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Waldek	Jiří Vladimír	30. květen 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Waldstein	Arnošt	1. červen 1898	43	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	28. březen 1945
Waldstein	Jiří	11. srpen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Dachau	3. leden 1945
Wallerstein	Jindřich	28. červenec 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	23. prosinec 1944
Wantoch	Jiří	16. březen 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	DI	6. září 1943			
Warschauer	Jiří	25. leden 1893	48	Ghetto Zamošć	As	30. duben 1942			
Wassermann	Bertold	24. květen 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Er	16. říjen 1944			
Weber	Emanuel	2. duben 1904	37	Baranoviči	AAy	28. červenec 1942			

Wehle	Egon	6. leden 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944		Koncentrační tábor Buchenwald	
Weigl	Karel	19. duben 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	El	29. září 1944			
Weigner	Egon František	4. březen 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Weigner	Evžen Josef	1. březen 1911	30					Ghetto Terezín	1. prosinec 1942
Weigner	Karel	13. září 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Weil	Ota	5. listopad 1905	36						
Weil	Hanuš Jan	22. květen 1905	36	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942			
Weil	Jindřich	6. březen 1916	25	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944		Koncentrační tábor Mauthausen	10. březen 1945
Weil	Robert	8. březen 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dl	6. září 1943			
Weil	Jiří	29. květen 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Weiler	Max	14. březen 1896	45	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Kaufering	28. březen 1945
Weiler	Leo	26. srpen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943			
Weinbein	Heřman	13. květen 1918	23	Koncentrační tábor Riga	O	9. leden 1942			
Weinberg	Josef	13. květen 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Weinberg	Otta	17. červenec 1920	21					Ghetto Terezín	10. leden 1942

Weinberger	Pavel	7. březen 1917	24	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Weiner	Otto	30. duben 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	27. leden 1945
Weiner	Pavel MUDr.	12. květen 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942			
Weiner	Jiří	16. březen 1911	30	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Weiner	Josef	8. listopad 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Weinmann	Hynek	26. prosinec 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Weinstein	Arnošt	26. březen 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Et	23. říjen 1944			
Weinstein	Vilém	27. listopad 1898	43	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Weiss	Pavel	19. listopad 1914	27						
Weiss	Walter	31. březen 1912	29						
Weiss	Fritz	28. září 1919	22	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Weiss	Jan	2. listopad 1918	23	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Weiss	Jan	10. únor 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Weiss	Jiří	3. červen 1901	40	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			
Weiss	Jiří	12. prosinec 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			

Weiss	Leo	17. květen 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Weiss	František	17. červen 1909	32	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Weiss	František	20. listopad 1897	44	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Weissenstein	Rudolf	20. červen 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	24. březen 1945
Weisskopf	Karel	29. listopad 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1944			
Weisskopg	Pavel	7. červen 1906	35	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	29. srpen 1944		Koncentrační tábor Dachau	24. březen 1945
Wieder	Kurt	15. únor 1899	42	Ghetto Izbica	Aa	11. březen 1942			
Wilder	Nachmann	24. červenec 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Willinger	Leo	24. červen 1912	29	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Winternitz	Petr	29. duben 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Winterstein	Jiří	24. listopad 1892	49	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Wittler	Ludvík	8. říjen 1907	34	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Witz	Alexander Ing.	8. září 1902	39	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944		Nikolai	19. leden 1945
Witz	Ota	5. prosinec 1921	20	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943		Varnsdorf	2. květen 1945
Wohryzek	Hanuš	5. červenec 1900	41	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dz	15. květen 1944			

Wolf	Alfred	27. leden 1895	46	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	5. únor 1945
Wolt	Leo	19. srpen 1920	21	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	By	26. říjen 1942			
Wotitzký	Josef	27. březen 1909	32						
Wotitzký	František	14. leden 1900	41					Ghetto Terezín	1. říjen 1944
Wurm	Jindřich	5. červen 1904	37						
Wurmfeld	Erich	1. květen 1908	33	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dm	6. září 1943			
Zappner	Emil	1. prosinec 1904	37	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Zarkower	Nuchim	23. listopadu 1896	45	Raasika	Be	1. září 1942			
Zeckendorf	Jan	23. duben 1922	19	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Zeisel	Albert	30. červenec 1910	31	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Dr	15. prosinec 1943			
Zeisel	Ota	19. leden 1890	51	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			
Zemanek	Arnošt Ing.	22. březen 1903	38	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ds	18. prosinec 1943			
Zentner	Valtr	18. únor 1913	28	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ev	28. říjen 1944			
Zentner	Bedřich	18. prosinec 1895	46	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			
Zentner	Bedřich	22. srpen 1914	27	Vyhlažovací tábor Auschwitz-Birkenau	Em	1. říjen 1944			

Zinner-Feder	Valtr	26. červenec 1913	28	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Eb	18. květen 1944			
Zuckerandel	Rudolf	10. květen 1921	20	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944		Koncentrační tábor Dachau	14. březen 1945
Zuckermann	Julius	14. září 1901	40	Vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau	Ek	28. září 1944			